



ҺӘВАРИЛӘРИН ИШЛӘРИ

БИРИНЧИ ФӘСИЛ

1 ЕҢ ТЕОФИЛ! Мән биринчи китабы*, Исанын сечдији һәвариләрә Мүгәддәс Рух васитәсилә әмр едиб,

2 Көжә апарылдығы күнә кими етмәжә вә өjrәтмәжә башладығы һәр шеj барәдә jаздым.

3 Әзаб чәкдикдән сонра, гырх күн әрзиндә онлара көрүнүб, Аллаһын Сәлтәнәтиндән бәһс едәрәк, Өзүнү бир чох сүбүтедичи әмәлләрлә онлара дири көстәрди.

4 Вә онлары бир jерә топлаjыб бу әмрләри верди: «Jerусәлимдән ажрылмаjын, амма Атанын вәд етдијини көзләјин. О вәд барәдә Мәндән ешитдиниз;

5 Чүнки Jәһjа су илә вәфтиз етди, амма бир нечә күндән сонра сиз, Мүгәддәс Рухла вәфтиз едиләчәк-синиз.»

Иса көжә галхыр

6 Буна көрә, онлар бир jерә топ-

лашдыглары заман Ондан сорушдулар: «Ja Рәбб! Исраилә сәлтәнәти бу заманмы гajтарачагсан?»

7 О исә онлара деди: «Атанын Өз һакимијjәти илә мүәјjән етдији заман вә ja мүддәтләри билмәк сизин ишиниз дејил.

8 Мүгәддәс Рух үзәринизә ендикдән сонра анчаг гүдрәт алачагсыныз. Вә Jerусәлимдә, бүтүн Jәһудеja вә Самаријада, һәтта дүнjанын ән узаг jерләринә гәдәр Мәнә шаһид олачагсыныз.»

9 Бу сөзләри сөjlәдикдән сонра, О онларын көзү өнүндә jухары галдырылды вә бир булуд Ону онларын нәзәриндән ажырды.

10 Иса көжә галхаркән, онлар jухарыja бахардылар. Гәфләтән аф палтар кејмиш ики адам онларын гаршысында пејда олду.

11 Вә дедиләр: «Еј галилеjалылар! Нә үчүн дуруб көжә бахырсыныз? Сиздән көжә апарылан бу Иса көжә галхдығыны нечә көрдүнүсә, ејни чүр кери гајыдачагдыр.»

*1. Биринчи китаб – jәни Луканын Мүждәси.

Матија, Јәһуданын јеринә сечилир

12 О заман онлар Зејтун дағы адланан дағдан Јерусәлимә дөндүләр; о дағ Јерусәлимә шәнбә јолу гәдәр* јахындыр.

13 Шәһәрә кирдикләри заман Петер, Јәһја, Јагуб, Андреј, Филип вә Тома, Бар-Талмај вә Матта, Һалфајын оғлу Јагуб, Вәтәнпәрвәр Шимон вә Јагубун оғлу Јәһуда галдыглары евин јухары отағына галхдылар.

14 Бунларын һамысы вә о чүмләдән бәзи гадынлар, һабелә Исанын анасы Мәрјәм вә Исанын гардашлары бирликдә идиләр вә јекдилликлә дуја давам едирдиләр.

15 О күнләрдә тәгрибән јүз ијirmi нәфәрлик бир јығынчаг олду. Петер шакирдләрин ортасында дуруб деди:

16 «Гардашлар! Исаны тутанлара рәһбәрлик едән Јәһуда һаггында Мүгәддәс Рухун, Давудун ағзы илә әввәлчәдән бәјан етдији Јазы јеринә јетмәли иди.

17 Јәһуда бизимлә сајылды вә бу хидмәтин пажыны алды.

18 (Бу адам исә ишләтдији пислијин музду илә бир тарла әлдә етди, башы үстә јыхылыб, ортадан чатлады вә бүтүн бағырсаглары төкүлдү.

19 Буну Јерусәлимдә јашајанларын һамысы билир; буна көрә о тарлаја, онларын ана дилиндә "Һакал-Дәма", јәни "Ган тарласы" дејилир.)

20 Мәзмурлар китабында исә белә јазылмышдыр: "Онун мәскәни бош олсун вә орада јашајан олмасын"; вә "Вәзифәсини башгасы тутсун".

21 Беләликлә, Рәбб Исанын арамыза кириб чыхдығы бүтүн мүддәт әрзиндә,

22 Јәһјанын вәфтиз етдији замандан башлајараг, Исанын арамыздан көјә галдырылдығы күнә гәдәр бизимлә бәрабәр оланлардан бири, Онун дирилмәсинә шаһид олмалыдыр.»

23 Ики нәфәри: ләгәби Јустус олан Барсаба адланан Јусифи вә Матијаны ирәли сүрдүләр.

24 Вә дуа едиб дедиләр: «Ја Рәбб! Сән бүтүн инсанларын гәлбини билирсән. Бу ики нәфәрдән һансыны сечдинсә, көстәр ки,

25 Бу хидмәтин вә һәвари вәзифәсинин пажыны алсын. Бурадан Јәһуда ајрылды ки, өз јеринә кетсин.»

26 Онлар үчүн пүшк атдылар; пүшк Матијаја дүшдү вә о, он бир һәвари сырасына дахил олду.

ИКИНЧИ ФӘСИЛ*Мүгәддәс Рухун кәлиши*

1 ПЕНТИКОСТ күнү кәлдикдә, онларын һамысы бир јердә топлашды.

2 Гәфләтән, күчлү бир күләк әсирмиш кими, көјдән бир сәс кәлди вә отурдуглары евин һәр тәрәфинә јайылды.

3 Аловун дилләринә бәнзәјән бир шеј онлара көрүнүб, парчаланараг һәр биринин үзәринә гонду.

4 Һамысы Мүгәддәс Рухла долду вә Рухун онлара вердији данышма тәрзинә ујғун олараг, башга-башга дилләрдә данышмаға башладылар.

5 Јерусәлимдә јәһудиләр, көј алтындакы бүтүн халглардан олан диндар адамлар јашајырды.

6 Вә бу сәс кәлдикдә, халг бир јерә топлашыб тәәччүбләнирди; чүнки һәр

*12. Шәнбә јолу – тәгрибән 1 километр.

бири онларын онун дилиндэ данышдыгларыны ешидирди.

7 Һамы чашгынлыг вә һејрәт ичиндә иди. Вә /араларында/ дејирдиләр: «Бу данышанларын һамысы галилејалы дејилләрми?»

8 Бәс нечә олур ки, һәр биримиз өз ана дилимизи ешидир?

9 Биз парфијалылар, мидијалылар, еламлылар, Месопотамијада, Јәһудејада вә Кападокијада, Понтус вә Асија әјаләтиндә,

10 Фрикија вә Памфилијада, Мисирдә вә Ливијанын Киринаеја чиварында јашајанлар, Ромадан кәлән гәрибләр, һәм јәһудиләр, һәм дә јәһуди дининә дөнәнләр,

11 Критлиләр вә әрәбләр, онларын өз дилләримиздә Аллаһын мөһтәшәм ишләри барәдә данышдыгларыны ешидирик.»

12 Вә һамы һејран-һејран бир-биринә: «Бу нә олан ишдир?» – дејәрәк тәәччүбләнирди.

13 Башгалары исә истәһза илә дејирдиләр: «Онлар чох ширин шәраб ичмишләр!»

Петерин пентикост күнү нитги

14 Петер исә Онбирләрлә бәрабәр ајаға дурду вә сәсини јүксәлдиб онлара хитаб етди: «Еј Јәһудеја сакинләри вә бүтүн Јерусәлимдә јашајанлар! Бу сизә мәлум олсун вә сөзләримә гулаг верин.

15 Онлар сизин фикирләшдијиниз кими сәрхош дејилләр, чүнки инди күнүн үчүнчү саатыдыр*!

16 Амма бу һадисә Јоел пејғәмбәр тәрәфиндән хәбәр верилмишди:

17 ”Аллаһ дејир: Сон күнләрдә

бүтүн бәшәр үзәринә Руһумдан төкәчәјәм; оғулларыныз да, гызларыныз да пејғәмбәрлик едәчәкләр. Кәнчләриниз хәјаллар, гочаларыныз да рәјалар көрәчәкләр.

18 О күнләрдә гулларым вә гарабашларым үзәринә дә Руһумдан төкәчәјәм, вә пејғәмбәрлик едәчәкләр.

19 Вә јухарыда, көјдә харигәләр, ашағыда, јер үзүндә дә әламәтләр көстәрәчәјәм, ган, од вә думан буғу һасил едәчәјәм.

20 Рәббин күнү, о бөјүк вә мөһтәшәм күн кәлмәздән әввәл, күнәш гаранлыға вә ај ган рәнкинә дөнәчәкдир;

21 Вә вахт олачаг ки, һәр ким Рәббин адыны зикр етсә, хилас олачагдыр.”

22 Еј Израил әрләри! Бу сөзләри динләјин: Назаретли Иса, Онун вәситәсилә Аллаһын аранызда јаратдығы мөчүзәләр, харигәләр вә әламәтләрлә сизә Аллаһ тәрәфиндән тәсдиг едилмиш бир Адам иди. Өзүнүз дә билдијиниз кими,

23 Бу Адамы Аллаһын мүәјјән едилмиш мәгсәдинә вә габагчадан билмәсинә көрә тәслим етдиниз вә /көтүрүб/ ганунсузларын әли илә чармыха мыхлатдырыб өлдүрдүнүз.

24 Аллаһ исә өлүм ачыларына сон вериб Ону дирилтди; чүнки Онун өлүм тәрәфиндән тутулмасы мүмкүн дејилди.

25 Она көрә ки, Давуд Онун үчүн дејир: ”Рәбби даим гаршыма көрдүм, чүнки сарсылмајым дејә О мәним сағымдадыр.

26 Буна көрә үрәјим севинди вә дилим шадланды; һәтта бәдәним дә үмидлә јашајачаг.

27 Чүнки Сән чанымы өлүләр аләминә тәрк етмәзсән вә Мүгәддәсини

*15. 3-чү саат – сәһәр саат 9.

чүрүмәјә гојмазсан.

28 Һәјат јолларыны мәнә билдирдин; Сән Өз һүзурунда Мәни севинчлә долдурачагсан.”

29 Гардашлар! Сизә бөјүк атамыз Давуд һагда ачыгча демәлијәм ки, һәм өлдү, һәм басдырылды вә гәбри бу күнә гәдәр јанымыздадыр.

30 Давуд пејғәмбәр иди вә тахтына өз нәслиндән олан бирини, /бәдәнә көрә Мәсиһи/ отурдачагыны Аллаһын она анд илә вәд етдијини билирди.

31 Беләчә дә кәләчәји көрүб Мәсиһин дирилмәсиндән бәһс едиб деди: ”О, нә өлүләр аләминә тәрк едилди, нә дә бәдәни чүрүдү.”

32 Бу Исаны Аллаһ дирилтди. Биз һамымыз бунун шаһидләријик.

33 Беләликлә, О, Аллаһын сағ әли илә јүксәлдиләрәк, Ата тәрәфиндән вәд едилмиш Мүгәддәс Руһу алды вә сизин инди көрдүјүнүз вә ешитдијиниз кими, бу Руһу үзәримизә төкдү.

34 Чүнки Давуд көјләрә галхмады, амма өзү дејир: ”Рәбб Мәним Ағама деди:

35 Мән дүшмәнләрини Сәнин ајагларынын алтына кәтил гојунчаја гәдәр сағымда отур.”

36 Беләликлә, бүтүн Исраил халгы буну мөһкәм билсин ки, чармыха чәкдијиниз бу Исаны Аллаһ һәм Рәбб, һәм дә Мәсиһ етмишдир.»

37 Буну ешитдикдә, үрәкләринә елә бил ох батды, Петерә вә о бири һәвариләрә дедиләр: «Гардашлар, бә биз нә едәк?»

38 Петер дә онлара деди: «Күнаһларынызын бағышланмасы үчүн төвбә един вә һәр бириниз Иса Мәсиһин ады илә вәфтиз олсун. Вә

Мүгәддәс Руһун ән’амыны алачагынызы.

39 Чүнки вәд, сизә вә өвладларыныза вә узагда оланларын һамысына, Аллаһымыз Рәббин чағырачагы нә гәдәр адам варса, онларадыр.»

40 Вә башга бир чох сөзләрлә онлара хәбәрдарлыг едиб, тәшвиғ едәрәк: «Бу, јолуну азымыш нәсилдән өзүнүзү гуртарын!» – дејирди.

41 Беләликлә, онун сөзүнү /севинчлә/ гәбул едәнләр вәфтиз олдулар. Вә о күн үч минә јахын адам чәмијјәтә гошулды.

42 Онлар, һәвариләрин тәлиминдә вә үнсийјәтиндә, чөрәк бөлмәкдә вә дуа етмәкдә давам едирдиләр.

Иманлылар арасындакы бирлик

43 Һәр адамын чанына горху дүшүрдү. Вә һәвариләр васитәси илә чох харигәләр вә әламәтләр көстәрилирди.

44 Бүтүн иман едәнләр бир јердә идиләр вә һәр шејләри мүштәрәк иди;

45 Малларыны вә мүлкләрини сатыб һәр кәсә еһтијачына көрә пәјлајырдылар.

46 Һәр күн бирликдә мәбәдә кетмәкдә давам едәрәк, евдә чөрәк бөлүб, севинчлә вә үрәк садәлији илә јемәк јејирдиләр.

47 Аллаһа һәмд едәрәк, бүтүн халг гаршысында лүтф газанырдылар. Рәбб дә хилас едиләнләри күндән күнә чәмијјәтә әлавә едирди.

ҮЧҮНЧҮ ФЭСИЛ

Чолаг дилэнчи сағалдылыр

1 ПЕТЕР илә Јәһја дуа вахты олан доггузунчу саатда* бирликдә мәбәдә кедирдиләр.

2 Бу арада анаданкәлмә чолаг бир адам мәбәдин Көзәл Гапы адланан гапысына кәтирилирди. Ону һәр күн ораја гојурдулар ки, мәбәдә кирән-ләрән сәдәгә диләсин.

3 Мәбәдә кирмәк үзрә олан Петер вә Јәһјаны көрүб онлардан сәдәгә истәди.

4 Петер вә Јәһја ону диггәтлә сү-зәрәк: «Бизә бах», – дедиләр.

5 О исә онлардан бир шеј алмаг үмиди илә диггәтлә онлара бахды.

6 Амма Петер деди: «Мәндә күмүш вә ја гызыл јохдур, лакин мән оланымы сәнә верирәм. Назаретли Иса Мәсиһин ады илә ајаға дур вә јери!»

7 Вә сағ әлиндән тутуб ону галдырды. О анда адамын ајаглары вә топуглары гүввәт алды.

8 Сычрајыб ајаға дурду вә јеримәјә башлады; кәзиниб атылыб-дүшәрәк вә Аллаһа һәмд едәрәк, онларла мәбәдә кирди.

9 Бүтүн халг ону јеријән вә Аллаһа һәмд едән көрдү;

10 Вә билди ки, мәбәдин Көзәл Гапысында сәдәгә диләмәк үчүн отуран адам будур. Она нә баш вердијини көрәндә һејрәт вә тәәччүбдән донуб галдылар.

Петерин мәбәддәки нитги

11 Адам Петер вә Јәһјадан әл чәк-

мирди вә бүтүн халг дәрин һејрәт ичиндә Сүләјманын Кечиди адланан јерә гачыб онларын әтрафына јы-гышды.

12 Петер буну көрдүкдә халга хитаб етди: «Еј Исраил әрләри, нә үчүн буна тәәччүб едирсиниз? Јахуд биз өз гүдрәтимиз вә ја диндарлығымыз илә онун јеримәсинә сәбәб олмушуг кими, бизә нә үчүн бахырсыныз?»

13 Ибраһимин, Исаһын вә Јагубун Аллаһы, аталарымызын Аллаһы Өз Гулу Исаны иззәтләндирди; Ону сиз әләвердиниз вә Пилат Ону азад етмәјә гәрар вердији һалда, Пилатын гаршысында Ону рәдд етдиниз.

14 О Мүгәддәси вә Саләһи рәдд едиб бир гатилин сизә бағышлан-масыны истәдиниз.

15 Һәјат Рәисини исә өлдүрдүнүз. Аллаһ Ону өлүләрән дирилтди вә бунун шаһидләри бизик.

16 Онун адына олан иман илә бу көрдүјүнүз вә таныдығыныз адамы Онун ады гүввәтләндирди. Вә Онун васитәси илә олан иман һамынызын гаршысында о адама бу сағламлығы верди.

17 Инди, еј гардашлар, билирәм ки, рәисләриниз кими сиз дә буну билмәјәрәк етдиниз;

18 Лакин Аллаһ, Мәсиһин әләм чәкәчәјинә даир бүтүн пејғәмбәр-ләринин ағзы илә габагчадан хәбәр вердији шејләри бу чүр јеринә јетирди.

19 Беләликлә, күнаһларынызын силинмәси үчүн төвбә един вә Аллаһа гајыдын ки,

20 Рәббин һүзурундан динчәлиш вахтлары кәлсин; вә сизин үчүн әввәлчәдән тәјин олуна Иса Мәсиһи көндәрсин.

21 Аллаһын гәдимдән бәри Өз

*1. 9-чу саат – саат 15.00.

мүгәддәс пејғәмбәрләринин ағзы илә сөjlәдији кими, һәр шејин јениләнәчәји вахта гәдәр, Иса көјдә галмалыдыр.

22 Муса /аталарымыза/ демишди: ”Аллаһыңыз Рәбб сизә гардашларыңыз арасындан мәним кими бир пејғәмбәр чыхардачаг; һәр ишдә, сизә нә сөjlәрсә Ону динләјәрсиниз.

23 Вә вахт олачаг ки, о пејғәмбәри динләмәјән һәр адам *Аллаһын* халгындан ајрылыб јох едиләчәкдир.”

24 Шәмуел вә ондан сонракылар да дахил олмагла бүтүн пејғәмбәрләр нә данышдыларса, бу күнләри габагчадан хәбәр вердиләр.

25 Сиз, пејғәмбәрләрин вә Ибраһимә: ”Јерин бүтүн халглары сәнин нәслин сәјәсиндә мүбарәк олачаглар”, – дејән Аллаһын аталарынызла кәсдији әһди-пејманын оғулларысыңыз.

26 Аллаһ һәр биринизи өз пис әмәлләриниздән дөндәрмәклә сизи мүбарәк етсин дејә, Өз Гулуну ортаја чыхардыб, әввәлчәдән сизин јанынызла көндәрди.»

ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Петер илә Јәһја Синедрионун өнүндә

1 ПЕТЕР илә Јәһја халга нитг сөjlәјәркән, каһинләр, мәбәд мүһафизләринин рәиси вә садукејләр онларын үстүнә кетдиләр.

2 Онлар чох мүтәәсир олдулар ки, *Һәвариләр* халгы өјрәдиб, Иса вәситәсилә өлүләрин дириләчәјини елан едиләр.

3 Онлары јахаладылар вә ертәси күнә гәдәр һәбсханаја салдылар; чүнки

артыг ахшам иди.

4 Амма кәламы ешидәнләрин бир чоху иман етди; вә *Иманлы* кишиләрин сајы тәгрибән беш мин нәфәрә чатды.

5 Ертәси күн рәисләр, ағсагаллар вә дин алимләри Јерусәлимдә топлашдылар;

6 Баш каһин Һанан, Гајафа, Јәһја, Искәндәр вә баш каһин нәслиндән оланларын һамысы орада идиләр.

7 Петер илә Јәһјаны һүзурларына кәтирдиб сорушурдулар: «Сиз һансы гүдрәтлә, јахуд һансы адла буну етдиниз?»

8 О заман Петер, Мүгәддәс Рухла долуб онлара деди: «Еј халгын рәисләри вә Исраилин ағсагаллары!

9 Әкәр бу күн биз хәстә адама едилән јахшылыг вә нечә шәфа тапдығы барәдә истинтаг едилириксә,

10 Һамыныза вә бүтүн Исраил халгына мәлүм олсун ки, чармыха чәкдијиниз вә Аллаһын өлүләрдән дирилтдији Назаретли Иса Мәсиһин ады илә бу адам гаршынызда сағлам дурур.

11 Иса о Дашдыр ки, сиз бәнналар Она хор бахдыңыз. Лакин О, күнчүн башы олду.

12 Вә башга һеч кимдә хилас јохдур; чүнки сәма алтында инсанлара верилмиш башга бир ад јохдур ки, онунла хилас ола биләк.»

13 Петерин вә Јәһјанын чәсарәтини көрүб, онларын охумамыш, авам адамлар олдуғларыны мүшаһидә едиб тәәччүбләндиләр. Вә онлары она көрә таныдылар ки, Иса илә бәрабәр олмушдулар.

14 Шәфа тапмыш адамын да онларла дурдуғуну көрәрәк буна гаршы бир сөз дејә билмәдиләр.

15 Амма Синедриондан чыхмағы онлара эмр етдикдэн сонра, өз араларында мәсләһәтләшиб дедиләр:

16 «Бу адамларла нә едәк? Чүнки онларын ачыг ашкар бир әламәт көстәрдикләри бүтүн Јерусәлимдә јашајанлара бәллидир; буну инкар едә билмәрик.

17 Лакин бу хәбәр халг арасында даһа чох јајылмасын дејә онлары чидди тәһдид едәк ки, артыг бу адла кимсәјә бир сөз сөјләмәсинләр.»

18 Вә онлары чағырыб эмр етдиләр ки, Иса ады илә гәтијјән сөз сөјләјиб тәлим вермәсинләр.

19 Амма Петер вә Јәһја чаваб вериб онлара дедиләр: «Өзүнүз дејин: сизи Аллахдан даһа артыг динләмәк Аллаһын гаршысында доғрудурму?»

20 Ешитдијимиз вә көрдүјүмүз шејләри сөјләмәмәјимиз гејримүм-күндүр.»

21 *Синедрион үзвләри* даһа чох тәһдид етдикдән сонра онлары сәрбәст бурахдылар. Онлары чезаландырмаға бир имкан тапа билмәдиләр; чүнки бүтүн халг баш вермиш ишә көрә Аллаһа һәмд едирди.

22 Она көрә ки, үзәриндә шәфа мөчүзәси олмуш о адамын јашы гырхы кечмишди.

Иманлылар чәсарәт үчүн дуа едир

23 *Петер илә Јәһја* азад олундугдан сонра, өз адамларынын јанына гајыдыб баш каһинләрин вә ағсагалларын дедикләринин һамысыны онлара данышдылар.

24 Онлар буну ешитдикдә, јекдилликлә Аллаһа дуа едәрәк дедиләр:

«Мөвла, Сән ки, көјү, јери, дәнизи вә онларын ичиндәки һәр шеји јаратдын,

25 Сән Мүгәддәс Рух васитәсилә Өз гулун атамыз Давудун ағзы илә дедин: ”Нә үчүн милләтләр азғынлашырлар вә халглар фајдасыз ишләр гәсдиндә олурлар?»

26 Дүңјанын һөкмдарлары чәбһә јаратдылар вә сәркәрдәләр Рәббә вә Онун Мәсиһинә гаршы бирләшдиләр.”

27 Һирод вә Понти Пилат, Исраил халгы вә диқәр милләтләрлә бирликдә, Мәсиһ тәјин етдијин мүгәддәс Гулун Исаја гаршы, һәгигәтән бу шәһәрдә бир јерә топлашдылар ки,

28 Сәнин әлинин вә мурадынын олмасыны әввәлдән тәгдир етдији шејләрин һамысыны јеринә јетирсинләр.

29 Инди исә, ја Рәбб, онларын тәһдидләринә бах вә Өз гулларына гүввә вер ки, Сәнин сөзүнү там чәсарәтлә сөјләсинләр.

30 Сән дә мүгәддәс Гулун Исанын ады илә әламәтләр вә харигәләр олсун дејә, шәфа вермәк үчүн әлини узат!»

31 Онлар дуа етдикдән сонра, топлашдыглары јер сарсылды. Һамы Мүгәддәс Рухла долмушду вә Аллаһын сөзүнү чәсарәтлә сөјләјирди.

Иманлылар һәр шејләрини пајлајырлар

32 Иман едәнләрин чәминин исә бир үрәк вә бир чаны вар иди; вә һеч бири өзүнүн олан шејләр үчүн «Мәнимдир», – демирди. Чүнки һәр шеј онлар үчүн үмуми иди.

33 Һәвариләр бөјүк гүдрәт илә Рәбб Иса Мәсиһин дирилмәсинә шәһадәт етдиләр вә *Аллаһ* һамысына бөјүк

лүтфләр жағдырды.

34 Онларын араларында еһтијачы олан бир кимсә јох иди. Она көрә ки, торпаг вә мүлк саһиби оланларын һамысы бунлары сатыб, сатылмыш шејләрин пулуну кәтирәрәк

35 Һәвариләрин сәрәнчамына верирдиләр. Бу да һәр биринә еһтијачына көрә пайланырды.

36 Кипрдә анадан олмуш Левили Јусиф дә (һәвариләр она Барнаба ләғбини вердиләр ки, бу да Тәсәлли Оғлу демәкдир),

37 Малик олдуғу торпағы сатды вә пулуну кәтириб һәвариләрин сәрәнчамына верди.

БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

Һананја илә Шапира

1 ҺАНАНЈА адлы бир киши исә өз арвады Шапиранын ризасы илә бир мүлк сатды,

2 Пулун бир гисмини өзү үчүн кизләди вә бир гисмини кәтириб һәвариләрин сәрәнчамына верди. Бундан арвадынын да хәбәри варды.

3 Лакин Петер деди: «Һананја! Нә үчүн сән шејтана имкан вердин ки, о, сәнин үрәјинә Мүгәддәс Руһа јалан демәк вә *САТДЫҒЫН* торпағын пулунун бир гисмини өзүн үчүн кизләмәк фикрини салсын?

4 Сатгыдан әввәл мүлк сәнин дејилдими? Вә сатылдыгдан сонра пул сәнин ихтијарында дејилдими? Нә үчүн буну өз үрәјинә салдын? Инсанлара јох, Аллаһа јалан сөјләдин.»

5 Һананја бу сөзләри ешитдикдә, јыхылыб чан верди вә бунун хәбәрини

ешидәнләрин һамысыны бөјүк горху бүрүдү.

6 Кәнчләр галхыб ону кәфәнә бүкдүләр вә апарыб басдырдылар.

7 Бу һадисәдән тәгрибән үч саат сонра онун арвады да ичәри кирди. Лакин нә баш вермиш олдуғуну билмирди.

8 Петер ондан сорушду: «Мәнә де көрүм, торпағы о гијмәтәми сатдыныз?» О да: «Бәли, о гијмәтә», – деди.

9 О заман Петер она деди: «Нечә олду ки, сиз Рәббин Руһуну сынамаг үчүн разылыға кәлдиниз? Будур, әрини басдыранларын ајаг сәсләри гапыдадыр, сәни дә апарачаглар.»

10 Бирдән о да Петерин ајаглары алтына јыхылыб чан верди. Кәнчләр ичәри кириб ону өлмүш тапдылар вә апарыб әринин јанында басдырдылар.

11 Бүтүн чәмијјәти вә бу һадисәләр барәдә ешидәнләрин һамысыны бөјүк горху бүрүдү.

Һәвариләр бир чох адамы сағалдыр

12 Һәвариләрин әлләри илә халг арасында чох әламәтләр вә харигәләр баш верирди. Вә һамысы бирликдә Сүлејманын Кечидиндә олурдулар.

13 Јадлардан һеч ким онлара гарышмаға чәсарәт етмәзди. Халг исә онлара чох һөрмәт едирди.

14 Сајлары кет-кедә артан кишиләрлә гадынлар Рәббә иман едиб *чәмијјәтә* гошулурдулар.

15 Белә ки, Петер кечдији заман, хәстәләри күчәләрә чыхарыб, дөшәкләр вә чарпајылар үзәринә гојурдулар ки, һеч олмазса онун көлкәси онларын

бэзилэринин үстүнэ дүшсүн.

16 Этрафда олан шәһәрләрин эһалиси дэ хәстәләри вә мурдар руһлардан эзаб чәкәнләри кәтирәрәк Јерусәлимдә топлашырдылар. Онларын һамысы шәфа тапдылар.

Һәвариләр зүлм чәкир

17 Баш каһин вә јанындакыларын һамысы (јәни садукәјләр фиргәси) һәрәкәтә кәлдиләр. Пахыллыгла долдулар,

18 Вә һәвариләри јахалајыб, үмуми һәбсханаја салдылар.

19 Лакин Рәббин бир мәләји кечә икән зиндан гапыларыны ачды вә онлары чөлә чыхарыб деди:

20 «Кәдин вә мәбәддә дуруб, бу Һәјат барәсиндәки бүтүн сөзләри халга сөјләјин.»

21 Вә онлар гулаг асдыгдан сонра, күн доғаркән мәбәдә кириб, тәлим вермәјә башладылар. Бу арада баш каһин вә этрафындакылар кәлиб Синедриону – Израил халгынын бүтүн мәчлисини – бир јерә чағырдылар вә һәбсханаја адамлар кәндәрдиләр ки, һәвариләри кәтирсинләр.

22 Лакин мәмурлар зиндана кәлдикләри заман һәвариләри тапа билмәдиләр вә кери дөнәрәк хәбәр вериб дедиләр:

23 «Һәбсхананы һәр еһтијатла бағлы вә нөвбәтчиләри гапыларын гаршысында дуран көрдүк, лакин гапылары ачдыгда ичәридә һеч кими тапа билмәдик!»

24 Мәбәд мұһафизләринин рәиси илә баш каһинләр бу сөзләри ешитдикләри заман: «Бу нә олан ишдир?» – дејә һејрәтә дүшдүләр.

25 Бир нәфәр кәлиб онлара хәбәр верди: «Будур, зиндана салдығыңыз адамлар мәбәддә дуруб халга тәлим верирләр.»

26 Бу вахт мұһафизләрин рәиси мәмурларла бәрабәр ораја кетди вә зор ишләтмәјәрәк онлары кәтирди. Чүнки халгдан горхурдулар ки, онлары даша басарлар.

27 Һәвариләри кәтириб Синедрион гаршысына чыхардылар. Баш каһин онлардан сорушуб деди:

28 «Сизә бу адла тәлим вермәји чидди гадаған етмәдикми? Вә будур, тәлиминизи Јерусәлимин һәр јеринә јәјдыңыз вә бу Адамын ганыны бизим бојнумуза гојмаг истәјирсиниз.»

29 Петер вә дикәр һәвариләр исә чаваб вериб дедиләр: «Инсанлардан артыг, Аллаһа итаәт етмәк кәрәкдир.

30 Сизин чармыха чәкиб өлдүрдүјүнүз Исаны ата-бабаларымызын Аллаһы дирилтди.

31 Аллаһ Ону өз сағ әли илә Рәис вә Хиласкар олараг јүксәлтди ки, Израилә күнаһларындан төвбә етмә вә бағышланма фүрсәтини версин.

32 Биз бу шејләр барәсиндә Онун шаһидләријик вә Аллаһын Она итаәт едәнләрә вердији Мүгәддәс Рух да шаһиддир.»

33 *Синедрион үзвләри* буну ешитдикдә чох һирсләндиләр вә һәвариләри өлдүрмәк гәсдиндә олдулар.

34 Лакин Мүгәддәс Ганун мүәллими вә бүтүн халгын мөтәбәр сајдығы Гамлијел адлы бир фәрисеј Синедрионда ајаға галхды вә һәвариләри гыса бир мүддәтә ешијә чыхармағы әмр етди.

35 Вә Синедрион үзвләринә деди: «Еј Израил әрләри! Бу адамларла нә

етмәк истәдијиниз һагда дәриндән дүшүнүн.

36 Чүнки бундан бир мүддәт габаг Тевда өзүнү бөјүк бир шәхсијәт саяраг мејдана чыхды. Она тәгрибән дөрд жүз нәфәр гошулду. Өзү өлдүрүлдү вә она гулаг асанларын һамысы дағылыб јох олду.

37 Ондан сонра сијаһыјаалынма күнләриндә, галилејалы Јәһуда мејдана чыхды вә бир чох адамы өзү илә апарды. О да һәлак олду вә она гулаг асанларын һамысы дармадағын едилди.

38 Вә инди сизә дејирәм: Бу адамлардан әл чәкин вә онлары бурахын. Чүнки бу тәшәббүс вә бу һәрәкәт инсанлардан исә, јох олачагдыр;

39 Лакин Аллаһдан исә, ону јох етмәјә сизин күчүнүз чатмаз. Һәтта Аллаһла савашанларын һалына дүшә биләрсиниз.»

40 Гамлијел илә разылашдылар вә һәвариләри чағырдылар. Онлары дөјдүрдүкдән сонра, Исанын ады илә данышмасынлар дејә, тәнбеш етдиләр вә сәрбәст бурахдылар.

41 Онлар исә Синедрионун һүзүрүндән севинәрәк чыхдылар. Чүнки /Рәбб Исанын/ ады үчүн тәһгир едилмәјә лајиг көрүлмүшдүләр.

42 Вә һәр күн мәбәддә вә евдән-евә тәлим вермәкдән вә Исанын Мәсиһ олдуғуну мүждәләмәкдән ваз кечмирдиләр.

АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

Једди јардымчы

1 ШАКИРДЛЭРИН чоһалмагда

олдуғу о күнләрдә, јунанча данышан јәһудиләр ибраничә данышан јәһудиләрдән шикајәтләнмәјә башладылар. Чүнки онларын дулгадынлары күндәлик јардым алмагдан мәһрум едилмишдиләр.

2 Он ики һәвари, шакирдләрин ичласыны чағырыб дедиләр: «Аллаһын кәламыны бурахыб мадди мәсәләләрлә мәшғул олмағымыз мәгбул дејил.

3 Инди, еј гардашлар, араныздан һағларында јахшы шәһадәт олуна, /Мүгәддәс/ Рух вә һикмәтлә долу једди нәфәр сечин ки, онлары бу иш үчүн тәјин едәк.

4 Биз исә дуа етмәк вә *Аллаһын* кәламыны јажмаг ишинә давам едәрик.»

5 Бу сөз бүтүн ичласа хош көрүндү. Мүгәддәс Рух илә долу олан Стефаны, Филипи, Прохору, Никанору, Тимону, Парменаны вә јәһуди дининә дөнмүш антақјалы Николаны сечдиләр.

6 Онлары һәвариләрин гаршысына чыхартдылар. Һәвариләр дә дуа етдикдән сонра, онларын үзәринә әлләрини гојуб вәзифә тапшырдылар.

7 Аллаһын кәламы вүсәт алырды вә Јерусәлимдә шакирдләрин сајы хејли артырды. Каһинләрдән бир чоһу да имана сарылырды.

Стефан тутулур

8 Стефан исә иман* вә гүдрәтлә долу олагаг халг арасында бөјүк харигәләр вә әламәтләр көстәрирди.

9 Лакин Азадлар Синагогу адланан синагогдан, вә киринејлиләрдән, искәндәријәлиләрдән, Киликијадан вә

*8. иман – ән әски мәтнләрдә, "лүтф".

Асија эјалэтиндэн оланларын бэ'зи-лэри галхыб Стефан илэ мүбаһисэјэ киришдилэр.

10 Амма онун сөзүндэки һикмэтэ вэ Руһа гаршы дура билмэдилэр.

11 Озаман бэ'зи адамлары кизлинчэ эјрэтдилэр ки, «Онун Мусаја вэ Аллаһа гаршы күфр долу сөзлэр сөјләдијини ешитдик», – десинлэр.

12 Халгы, ағсагаллары вэ дин алимлэрини гызышдырдылар, кедиб ону јахалајыб Синедриона апардылар.

13 Јаланчы шаһидлэр дә тэгдим етдилэр. Бунлар дедилэр: «Бу адам бу мүгэддэс јерэ вэ Гануна* гаршы күфр етмәкдэн ваз кечмир;

14 Чүнки: "Назаретли Иса бу јери хараба гојачаг вэ Мусанын бизэ вердији адэтлэри дәјишдирәчәкдир", – дедијини ешитдик.»

15 Синедрионда отуранларын һамысы Стефана диггэтлэ бахдылар вэ үзүнү бир мэләк үзү кими көрдүлэр.

ЈЕДДИНЧИ ФЭСИЛ

Стефанын нитги

1 О ВАХТ баш каһин сорушду: «Бу шејлэр дүздүр?»

2 Лакин Стефан деди: «Гардашлар вэ аталар! Динләјин. Атамыз Ибраһим һаранда јерләшмәздән эввэл, Месопотамијада оларкән, иззэтли Аллаһ она көрүндү,

3 Вэ она деди: "Мәмләкәтиндән вэ эгрэбанын јанындан чых вэ сәнэ көстәрәчәјим өлкәјэ кет."

4 Онда Ибраһим килданилэрин*

мәмләкәтиндән чыхыб һарана көчдү. Вэ атасы өлдүкдән сонра, Аллаһ ону орадан инди сизин јашадығыңыз өлкәјэ көчүрдү.

5 Орада она мирас олараг, ајаг гојмаға јер белә вермәди; вэ һәлә өвлады јох икән, ораны она вэ ондан сонракы нәслинә мүлк олараг вермәји вә'д етди.

6 Аллаһ белә деди: "Нәслин јад мәмләкәтдә дөрд јүз ил гәриб олачагдыр; онлары көлә едәчәкләр вэ онлара чәфа чәкдирәчәкләр.

7 Лакин Мән," – деди Аллаһ, "көләлик едәчәклэри халга һөкм едәчәјәм вэ ондан сонра орадан чыхыб бу јердә Мәнә гуллуг едәчәкләр."

8 Сонра онунла сүннәтэ эсасланан бир әһди-пејман етди. Буна көрә Ибраһим Исагын атасы олдугда, ону сәккизинчи күндә сүннәт етди. Вэ Исаг Јагубун, Јагуб да он ики бөјүк әчдадымызын атасы олду.

9 Әчдадымыз исә пахыллыгдан Јусифи Мисирә сатдылар; амма Аллаһ онунла иди.

10 Ону бүтүн дәрдләриндән хилас етди вэ она Мисир һөкмдары Фир'онун өнүндә лүтф вэ мүдриклик бәхш етди. Фир'он да ону Мисирин вэ бүтүн сарајынын үзәринә рәис тә'јин етди.

11 Сонра Мисир вэ Кән'ан торпагына ачлыг вэ бөјүк сыхынты кәлди. Вэ әчдадымыз јемәк тапа билмирдилэр.

12 Анчаг Јагуб Мисирдә тахыл олдуғуну ешитдикдә, әчдадымызы илк дәфә ораја көндәрди.

13 Вэ икинчи дәфә онлар кәләндә, Јусиф гардашларына өзүнү танытды вэ Јусифин нәсли Фир'она мәлум олду.

14 Јусиф дә хәбәр көндәриб, атасы Јагубу вэ бүтүн гоһум-эгрэбасыны,

*13. Ганун – Мусанын Гануну, Төврат.

*4. Килданилэр – гәдим Месопотамијада јашамыш бир халг.

ј'ни јетмиш беш адамы јанына дэ'вэт етди.

15 Белэчэ Јагуб Мисирэ көчдү. О вэ эчдадымыз өлдүлөр,

16 Вэ Шехемэ кэтирилиб, Ибраһимин Шехемдэ* Намор оғулларындан бир мигдар күмүшлэ сатын алдыгы гэбирлик мағараја гојулдулар.

17 Лакин Аллаһын Ибраһимэ вердији вэ'дин вахты јахынлашдыгы заман халг Мисирдэ артыб чохалмышды.

18 О вахта гэдэр ки, /Мисир/ тахтына Јусифи танымајан башга бир һөкмдар чыхды.

19 О һөкмдар халгымыза гаршы һижлэ ишлэтди вэ јашамасынлар дејэ ушагларыны чөлэ атмаға мәчбур едэрэк, эчдадымыза чэфа чэкдирди.

20 Бу дөврдэ Муса анадан олду вэ Аллах гаршысында чох көзэл иди. Үч ај өз атасы евиндэ бэслэнди;

21 Вэ чөлэ атылдыгда Фир'онун гызы ону көтүрүб өз оғлу кими тэрбијэ етди.

22 Муса, мисирлилерин һэр бир елминэ өјрэдилмиш, сөзүндэ вэ эмэллериндэ гүдрэтли иди.

23 Амма гырх јашы тамам оланда, үрәјинэ гардашлары олан Израил оғулларына баш чэкмэк арзусу дүшдү.

24 Вэ биринэ һагсызлыг едилдијини көрүб ону мүдафиэ етди вэ һагсызлыг едэн мисирлини вуруб, мәзлумун гисасыны алды.

25 Оелэ дүшүнүрдү ки, гардашлары онун эли илэ Аллаһын онлара ничат вермэк истэдијини анлајачаглар; лакин онлар баша дүшмэдилэр.

26 Ертэси күн онлардан бэ'зилэри далашырды. Муса кэлди вэ онлары

барышдырмаг истэјиб деди: "Кишилэр! Сиз гардашсыныз, нэ үчүн бир-биринизи инчидирсиниз?"

27 Лакин гоншусуну инчидэн адам Мусаны итэлэјиб деди: "Сэни ким үзэримизэ рэис вэ һаким гојду?"

28 Дүнэн мисирлини өлдүрдүјүн кими, мэни дэ өлдүрмэк истэјирсэн?"

29 Бу сөзлэр үзүндэн Муса гачды вэ Мидјан өлкэсиндэ гэриблик етди. Орада онун ики оғлу олду.

30 Гырх ил тамам олдугда, Сина дағы сәһрасында, јанан бир көјэм ағачынын аловларында она /Рэббин/ бир мэлэји көрүндү.

31 Муса бу мәнзэрэни көрдүјү вахт һејрэтэ дүшдү. Бахмаг үчүн јахынлашдыгы заман, Рэббин сәси кэлди:

32 "Мэн сэнин эчдадынын Аллаһы, Ибраһимин, Исаһын вэ Јагубун Аллаһыјам." Муса горхудан титрэјиб, ораја бахмаға чүр'эт етмирди.

33 Рэбб она деди: "Ајагларындан чарыглары чыхар, чүнки үзэриндэ дурдуғун јер мүгэддэс торпагдыр.

34 Мэн, Мисирдэ олан халгымын чэкдији чэфаны көзләримлә көрдүм вэ онун наләсини ешитдим, онлары хилас етмэк үчүн ендим; инди кэл, Мэн сэни Мисирэ көндэрэчөјэм."

35 "Сэни ким рэис вэ һаким тэјин етди?" – дејэрэк, рэдд етдикләри бу Мусаны, Аллаһ, көјэм ағачында она көрүнэн мэлэк васитэсилэ рэис вэ хиласкар олагаг көндәрди.

36 Халгы Мисир дијарындан чыхаран, орада, Гырмызы Дәниздэ вэ сәһрада гырх ил харигэлэр вэ аламэтлэр көстэрэн бу адам олду.

37 Бу о Мусадыр ки, Израил оғулларына: "Аллаһыныз Рэбб сизэ гардашларыныздан мәним кими бир

*16. Шехемдэ – бэ'зи мәтнлэрдэ, "Шехемин оғлу", јахуд "Шехемли".

пейгэмбэр ирэли сүрэхэкдир; /Ону динлэјин/”, – демишдир.

38 Сина дағында онунла данышан мэлэклэ вэ эчдадымызла бэрабэр сәһрадакы чамаат арасында олан, бизэ билдирмэк үчүн һәјатбәхш сөзләр алан Муса будур.

39 Лакин эчдадымыз она итаәт етмэк истәмәјиб, рәдд етдиләр вэ үрәкләри илә Мисирә дөндүләр.

40 Һаруна дедиләр: ”Бизэ башчылыг едәчәк танрылар дүзәлт, чүнки бизи Мисир дијарындан чыхаран о Мусанын башына нә кәлдијини билмирик.”

41 О күнләрдә дана шәклиндә бир бүт дүзәлтдиләр вэ бу бүтә гурбан тәгдим едиб, өз әлләри илә дүзәлтдикләри бир шеј үчүн шәнлик етдиләр.

42 Аллаһ исә онлардан үз дөндәрди, онлары фәзадакы чисимләрә гуллуг етмәјә бурахды. Нечә ки, пейгәмбәрләрин китабында јазылмышдыр: ”Еј Исраил халгы! Гырх ил сәһрада Мәним үчүнмү кәсилмиш һејванлар вэ гурбанлар тәгдим етдиниз?

43 Сиз Молохун чадырыны вэ танрыныз Ремфанын улдузуну көтүрдүнүз. Тапынмаг үчүн дүзәлтдијиниз бүтләрди бунлар. Буна көрә дә сизи Бабилдән о тәрәфә көчүрәчәјәм.”

44 Сәһрада эчдадымызын шәһадәт чадыры* вар иди. Бу, Мусаја сөјләмиш Оланын әмр етдији кими, онун көрдүјү нүмунәјә көрә тикилмишди.

45 О чадыры гәбул едән эчдадымыз да, Јешуа илә бэрабэр дикәр халгларын мүлкүнү зәбт етдикдә, ону ораја

*44. Шәһадәт чадыры – Аллаһын Муса пейгәмбәрә вердији шәһадәти, јәни он әмри ичиндә чәмләшидирән мүчрүнун олдугу ибадәт јери.

кәтирдиләр; о халглары Аллаһ эчдадымызын габағындан говду. Давудун күнләринә гәдәр *белә олду*.

46 Давуд Аллаһ гаршысында лүтф тапыб јалварды ки, Јагубун Аллаһына бир мәскән тапсын.

47 Аллаһа бир ев тикән исә Сүлејман олду.

48 Лакин Һагг-Таала әлилә тикилән мәбәдләрдә јашамаз, нечә ки, пейгәмбәр дејир:

49 ”Тахтым көј вә ајагларыма кәтил јердир. Сиз Мәнә нечә ев тикәрсиниз?” – дејир Рәбб, ”Јахуд Мәним раһатлығым үчүн нә јер вардыр?

50 Мәкәр бүтүн бунлары јарадан Мәним әлим дејилми?”

51 Еј бојун әјмәјән, үрәкләри вә гулаглары сүннәт едилмәмиш* адамлар! Эчдадыныз кими, сиз дә һәмишә Мүгәддәс Руха гаршы чыхырсыныз.

52 Эчдадыныз пейгәмбәрләрин һансыны тәғиб етмәдиләр? О Салехин* кәләчәјини габагчадан билдирәнләри дә өлдүрдүләр. Сиз дә инди Онун хаинләри вә гатилләри олдуруз,

53 Сиз ки Мүгәддәс Гануну мэләкләрин тәртиб етдикләри кими алдыныз вә риајәт етмәдиниз!»

Стефан дашланыб өлдүрүлүр

54 Бунлары ешитдикдә, онлар дахилән чох гәзәбләндиләр вә она гаршы диш гычыртдылар.

55 Стефан исә Мүгәддәс Рухла долуб көзләрини көјә дикәрәк, Аллаһын чалалыны вә Аллаһын сағында дуран Исаны көрдү.

*51. Јәни, Аллаһа үрәкдән бағлы олмајан, Онун кәламына гулаг асмајан.

*52. О Салех – јәни, Иса Мәсиһ.

56 Вә деди: «Будур, көjlәри ачылмыш вә Инсан Оғлуну Аллаһын сағында дурмуш көрүрәм!»

57 Онлар исә бәркдән бағырыб, гулагларыны тыхадылар вә јекдилликлә она һүчум етдиләр.

58 Ону шәһәрдән кәнара чыхарыб дашладылар. Әлејһинә шәһадәт етмиш оланлар исә өз әбаларыны Шаул адлы бир кәнчин ајаглары јанына гојдулар.

59 Стефан: «Ја Рәбб Иса, руһуму гәбул ет!» – дејәрәк дуа едәркән ону дашладылар.

60 Диз чөкүб јүксәк сәслә: «Ја Рәбб, бу күнаһы онларын бојнуна гојма!» – деди. Вә буну дејиб, көзләрини һәјата јумду.

СӘККИЗИНЧИ ФӘСИЛ

1 ШАУЛ исә Стефанын өлдүрүлмәсинә разы олмушду. О күнләрдә Јерусәлимдәки иманлылар чәмијјәтинә гаршы бөјүк тәғиб башланды. Һәвариләрдән башга һамы Јәһудеја вә Самаријанын ајры-ајры јерләринә дағылды.

2 Аллаһа һөрмәт едән кишиләр Стефаны басдырдылар вә онун үчүн бөјүк јас тутдулар.

3 Шаул исә евдән евә кирәрәк чәмијјәти мәһв едирди. Кишиләри вә гадынлары сүрүјәрәк зиндана атырды.

Филип Самаријада

4 Бу арада, дағыланлар Аллаһын кәламыны мүждәләјәрәк долашырдылар.

5 Филип Самаријанын бир шәһә-

ринә кәлиб Мәсиһи тәблиғ едирди.

6 Халг Филипин кәстәрдији әламәтләри ешидиб көрәндә, онун сөјләдикләринә јекдилликлә гулаг асырды.

7 Чүнки мурдар руһлары олан бир чох адамдан руһлар уча сәслә бағырыб чыхырдылар; чох ифлич вә әлил дә шәфа тапырды.

8 Вә о шәһәрдә бөјүк севинч вар иди.

Сәһрбаз Шимон

9 Лакин габагчадан шәһәрдә сәһрбазлыг едән вә Самарија әһалисини һејрәтә салан, өзүнү бөјүк бир адам кими кәстәрән Шимон адлы бири вар иди;

10 Вә: «Аллаһын Бөјүк Гүдрәт дејилән гүдрәти будур», – дејәрәк кичикдән бөјүјә гәдәр һамы она диггәт верирди.

11 Она көрә она диггәт едирдиләр ки, чох вахт өз сәһрбазлыглары илә онлары һејрәтә салырды.

12 Амма Аллаһын Сәлтәнәти вә Иса Мәсиһин ады һаггында Мүждәни јајан Филипә иман етдикләри заман, кишиләр вә гадынлар вәфтиз олу-нурдулар.

13 Шимон өзү дә иман етди; вә вәфтиз олуңдугдан сонра даим Филипин јанында дуруб кәстәрилән әламәтләри вә бөјүк мө'чүзәләри көрәрәк һејрәтләнирди.

14 Јерусәлимдә олан һәвариләр, самаријалыларын Аллаһын кәламыны гәбул етдикләрини ешитдикдә, Петери вә Јәһјаны онларын јанына көндәрдиләр.

15 Петер вә Јәһја да кәлдикләри заман самаријалылар үчүн дуа ет-

дилэр ки, Мүгэддэс Руху гəбул этсинлэр.

16 Чүнки О, онлардан һеч биринин үзəринə һələ енмəмишди, јалныз Рəбб Исанын ады наминə вəфтиз олунмушдулар.

17 О вахт Петер вə Јəһја онларын үзəринə əллəрини гəјдулар. Онлар да Мүгэддэс Руху гəбул етдилэр.

18 Һəварилəрин əллəри гəјулмагла /Мүгэддэс/ Рухун верилдијини кəрдүкдə, Шимон онлара пул тəклиф едиб деди:

19 «Мəнə дə белə сəлаһијјət верин ки, кимин үзəринə əллəримини гəјсам, Мүгэддэс Руху алсын.»

20 Петер исə она деди: «Күмүшүн сəнинлə бəрəбэр пуч олсун! Чүнки Аллах веркисини пулла əлдə етмəји мүмкүн һесаб етдин.

21 Бу ишдə сəнин нə пəјын вар, нə дə һиссən; чүнки Аллах гаршысында үрəјин дүз дејил.

22 Буна кəрə, бу пислијиндэн төвбə ет, Аллах* јалвар, бəлкə үрəјиндə олан нијјət бағышланар;

23 Чүнки сəнин кин зəһəri илə долу, һагсызлыға бəнд олдуғуну кəрүрэм!»

24 Шимон исə чаваб вериб деди: «Мəним үчүн сиз Рəббə јалварын ки, дедиклəриниздэн һеч бири башыма кəлмəсин!»

25 Белəликлə, *Петер илə Јəһја* шаһидлик едиб, Рəббин кəламыны бəјан етдикдэн сонра, Самаријанын бир чох јериндə Мүждəни тəблиғ едэрək Јерусəлимə гајытдылар.

Филип вə һəбəш

26 Рəббин бир мələји исə Филипə

деди: «Дур, чəнуба доғру, Јерусəлимдэн Гəззəјə кедэн јола, сəһра јолуна кет.»

27 О да дуруб кетди. Вə будур, һəбəшлəрин мələкəси Гандагнын вəзири вə бүтүн хəзинəsi үзəриндə мүдир олан һəбəшистанлы бир хəдими кəрдү. Хəдим Јерусəлимə Аллахə сəчдə гылмаға кəлмишди.

28 Инди кери дөнүрдү вə арабасында отуруб, Јешаја пəјғəмбəрин китабыны охујурду.

29 Рух Филипə деди: «Јахынлаш вə бу арабаја гошул.»

30 Филип онун јанына гачды вə Јешаја пəјғəмбəri охудуғуну ешитдикдə деди: «Охудуғуну һеч анлајырсанмы?»

31 О деди: «Мəнə јол кəстэрэн олмаса нечə анлаја билэрэм?» Вə Филипдэн рича етди ки, арабаја миниб онун јанында отурсун.

32 Мүгэддэс Јазылардан охудуғу јер бу иди: «Гəјун кими кəсилмəјə апарылды, вə гузу ону гырханын өнүндə дилсиз олдуғу кими, О да Өз ағзыны ачмыр.

33 Алчалдылдығы заман əдалət Ондан əсиркəнди. Онун нəслиндэн ким бəһс едэчək? Чүнки Онун һəјаты јердэн галдырылыр.»

34 Хəдим Филипə деди: «Сəндэн рича едирэм, *де кəрум*, пəјғəмбэр буну кимин үчүн сөјлəјир? Өзү үчүн, јохса башгасы үчүн?»

35 Филип дə ағзыны ачды вə бу Јазыдан башлајыб Иса һаггындакы Мүждəни она баша салды.

36 Јола давам едэркэн, онлар су олан јерə кəлдилэр вə хəдим деди: «Будур су; вəфтиз олунмағыма нə əнкəl вар?»

*22. Аллах – эн эски мəтнлəрдə, "Рəббə".

/37 Филип деди: «Әкәр бүтүн үрәжинлә иман едирсәнсә, чаиздир.» О да чаваб вериб деди: «Иман едирәм ки, Иса Мәсиһ Аллаһын Оғлудур.»/

38 Вә әмр етди ки, арабаны да-
жандырсынлар. Сонра Филип вә хәдим,
икиси дә суја кирди. Вә Филип ону
вәфтиз етди.

39 Судан чыхдыглары заман Мү-
гәддәс Рух хәдимин үстүнә назил олду,
Рәббин мәләји исә* Филипи апарды вә
хәдим артыг ону көрмәди. Севинәрәк
өз јолуна давам етди.

40 Филип исә өзүнү Ашдода тапды
вә Гејсәријә кәлинчәјә кими, до-
лашыб бүтүн шәһәрләрә Мүждәни
јајырды.

ДОГГУЗУНЧУ ФӘСИЛ

Иса Шаула көрүнүр

1 ШАУЛ исә һәлә дә Рәббин
шакирдләринә гаршы өлүм вә тәһ-
дидләрлә нәфәс алараг, баш каһинин
јанына кетди;

2 Ондан Дәмәшг синагогларына
верилмәк үчүн мәктублар јазылмасы-
ны истәди ки, бу Јола садиг олан кими
тапарса, киши вә гадын олмасына
бахмајараг, голларыны бағлајыб
Јерусәлимә кәтирсин.

3 Јолда кедәркән, Дәмәшгә ја-
хынлашдығы заман гәфләрән көјдән
бир нур онун әтрафыны ишыглан-
дырды.

4 Шаул јерә јыхылды вә она: «Шаул,
Шаул! Нә үчүн Мәни тәғиб едирсән?»
– дејән бир сәс ешитди.

5 Шаул : «Сән кимсән, чәнаб?» –
деди. О да деди: «Мән, тәғиб етдијин
Исајам. /Дүртмәләрә гаршы тәпик
атмаг сәнә чәтиндир.»

6 Шаул титрәјиб, тәәччүбләнәрәк
деди: «Ја Рәбб, нә етмәми истәјирсән?»
Вә Рәбб она деди: «/Дур, шәһәрә кет
вә нә едәчәјин сәнә сөјләнәчәкдир.»

7 Онунла сәјаһәт едән адамлар
донуб галмышдылар; сәси ешидир-
диләр, лакин һеч кими көрмүрдүләр.

8 Шаул јердән дурду вә көзләрини
ачдыгда, һеч кими көрә билмәди. Ону
әлиндән тутуб Дәмәшгә кәтирдиләр.

9 Үч күн көзләри көрмәјән Шаул нә
једи, нә дә ичди.

10 Дәмәшгдә һананја адлы бир
шакирд вар иди вә Рәбб она рејада
деди: «Еј һананја!» О да: «Мәнәм, Ја
Рәбб.»

11 Вә Рәбб она деди: «Дур, Доғру
Күчә адланан күчәјә кет вә Јәһуданын
евиндә Тарсуслу Шаул адлы бирини
ахтар. О инди дуа едир.

12 һананја адлы бир адамын онун
јанына кәлдијини вә көзләри јенә
көрсүн дејә әлләрини үзәринә гојдуғуну
рејада көрмүшдүр.»

13 һананја чаваб верди: «Ја Рәбб!
Бу адамын Јерусәлимдә Сәнин мү-
гәддәсләринә нә гәдәр јаманлыг
етдијини чохларындан ешитдим.

14 Вә бурада сәнин адыны зикр
едәнләрин һамысыны бағламаг үчүн
баш каһинләрдән сәлаһијјәти вар.»

15 Рәбб исә она деди: «Кет, чүнки о,
адымы гејри-јәһудиләр, һөкмдарлар
вә Израил оғуллары гаршысында елан
етмәк үчүн сечилмиш бир аләтимдир.

16 Мәним адым уғрунда нә гәдәр
зүлм чәкәчәјини Мән она көстәрә-
чәјәм.»

17 һананја кедиб о евә кирди вә

*39. *Ән әски мәтнләрдә, "Судан чыхдыглары
заман Рәббин Руху".*

Шаулун үзәринә әлләрини гојуб деди: «Гардашым Шаул! Кәлдијин јолда сәнә көрүнән Рәбб Иса мәни көндәрди ки, көзләрин јенә көрсүн вә сән Мүгәддәс Рухла доласан.»

18 Һәмин анда санки Шаулун көзләриндән пулчуглар дүшдү вә көзләри /дәрһал/ көрдү, о да галхыб, вәфтиз олунду,

19 Вә јемәк јејиб, гүввәтә кәлди. Бир нечә күн шакирдләр илә Дәмәшгдә галды.

Шаул, Дәмәшгдә вә Јерусәлимдә

20 Шаул дәрһал синагогларда Иса һаггында тәблиғ етмәјә башлады. «О, Аллаһын Оғлудур», – дејирди.

21 Ешидәнләрин һамысы чашараг дејирдиләр: «Јерусәлимдә бу ады зикр едәнләри мәнв едән адам бу дејилми? Вә онлары баш каһинләрә голу бағлы кәтирмәк үчүн бураја кәлмәмишдими?»

22 Лакин Шаул даһа да гүввәтләнәрәк, Исанын Мәсиһ олдуғуну сүбут етмәклә, Дәмәшгдә јашајан јәһудиләри тәәччүбләндирирди.

23 Чох күнләр кечдикдән сонра јәһудиләр ону өлдүрмәк үчүн суи-гәсд һазырладылар.

24 Лакин онларын гәсди Шаула мәлум олду. Кечә-күндүз шәһәр гапылары гаршысында пусгуда дурурдулар ки, ону өлдүрсүнләр.

25 Шакирдләр исә кечә икән ону көтүрүб бир сәбәтдә, шәһәр диварындан саллајыб ашағы ендирдиләр.

26 Шаул Јерусәлимә кәлдији заман шакирдләрә гошулмаға чалышырды; лакин һамы ондан горхур, шакирд олдуғуна инанмырды.

27 Барнаба исә ону һәвариләрин

јанына кәтирди вә јолда Рәбби нечә көрүб, Рәббин она нечә хитаб етдијини вә Дәмәшгдә Исанын ады илә нечә чәсарәтлә данышдығыны онлара билдирди.

28 Беләчә, Шаул, Јерусәлимдә кириб чыхдыглары һәр јердә онларла бәрабәр олуб, Рәбб /Исанын/ ады илә чәсарәтлә данышырды.

29 Јунанча данышан јәһудиләрлә дә сөһбәт вә мүбаһисә едирди. Онлар исә ону өлдүрмәјә чәһд едирдиләр.

30 *Дин* гардашлары буну өјрәндикләри заман, ону Гејсәријәјә апарыб, Тарсуса јола салдылар.

31 Беләликлә бүтүн Јәһудеја, Галилеја вә Самаријада чәмијәтләр саламат галыб инкишаф едирдиләр вә Рәбб горхусунда, Мүгәддәс Рухун тәшвиғи илә һәрәкәт едәрәк чоһалырдылар.

Енеја вә Табита сағалдылыр

32 Петер һәр тәрәфи долашыб, Лодда јашајан мүгәддәсләрин дә јанына кәлди.

33 Орада Енеја адлы бир нәфәрлә растлашды. О адам сәккиз ил иди ки, ифлич олуб чарпајыда јатырды.

34 Петер она деди: «Енеја, Иса Мәсиһ сәнә шәфа вериб; галх, јатағыны јығышдыр.» О да һәмән анда галхды.

35 Лод вә Шаронда јашајанларын һамысы ону көрүб Рәббә тәрәф дөндүләр.

36 Јаффада Табита адлы (тәрчүмәси *Чејрандыр*) бир гадын шакирд вар иди. Бу гадынын етдији хејирли ишләр вә вердији сәдәгәләр лап чоһ иди.

37 О күнләрдә хстәләниб өлдү вә чәсәдини јудугдан сонра, јухары отаға гојдулар.

38 Лод Жаффаја жахын олдуғундан, шакирдлэр Петерин орада олдуғуну ешидиб, янына ики нэфэри көндэрдилэр ки, ондан «Жубанмадан янымыза кэл!» – деје рича етсинлэр.

39 Петер галхыб онларла кетди. *Евэ* кэлдији заман, ону јухары отаға апардылар. Бүтүн дуллар јанында дуруб, Табитанын онларла биркэ икэн тикдији көјнэклэри вэ палтарлары көстэрэрэк ағлајырдылар.

40 Лакин Петер һамыны бајыра чыхардыгдан сонра, диз чөкүб, дуа етди вэ чэсэдэ мүрачиет едиб: «Табита, дур!» – деди. О да көзлэрини ачды вэ Петери көрдүкдэ галхыб отурду.

41 Петер она эл узадыб галдырды вэ мүгэддэслэрлэ дуллары чағырыб, ону дири олага онларын габағына чыхарды.

42 Бүтүн Жаффада бу мэлум олду. Бир чохлаы да Рэббэ иман етдилэр.

43 Петер хејли вахт Жаффада Шимон адлы бир даббағын евиндэ галды.

ОНУНЧУ ФЭСИЛ

Диндар јүзбашы Корнелиус

1 ГЕЈСЭРИЈЭДЭ италјан адланан алајын јүзбашыларындан бири олан Корнелиус адында бир нэфэр вар иди .

2 Диндар вэ бүтүн ев эһли илэ бирликдэ Аллахдан горхан бир адам олуб халга чох сэдэгэ верэр вэ даим Аллаһа дуа едэрди.

3 Күнүн догузунчу сааты* радэлэриндэ рөјада ајдын көрдү ки, Аллаһын бир мэлэји янына кэлди вэ она: «Еј Корнелиус!» – деди.

4 Корнелиус исэ она бахдыгда горхду вэ деди: «Нэбир, ја Рэбб?» Мэлэк дэ она деди: «Дуаларын вэ сэдэгэлэрин Аллаһын гаршысына чыхды, диггэтини чэлб етди.

5 Инди Жаффаја адамлар көндэр вэ лэгэби Петер олан Шимон адлы адамы кэтирт.

6 О, еви дэниз кэнарында олан Шимон адлы даббағын јанында гонагдыр. /Сэнэ елэ сөзлэр сөјлэјчэкдир ки, сэн бүтүн ев эһлинлэ бэрабэр хилас олачагсан./»

7 Корнелиуслэ данышан мэлэк чэкилдикдэн сонра о, нөкэрлэриндэн икисини вэ она даим хидмэт едэнлэрдэн диндар бир эскэри чағырды.

8 Һэр шеји нэгл едиб онлары Жаффаја көндэрди.

Петерин тээччүблү рөјагы

9 Ертэси күн, онлар јолда кешиб шэһэрэ јахынлашаркэн, алтынчы саат* радэлэриндэ Петер дуа етмэк үчүн дама чыхды.

10 Ачлыг һисс едэрэк, јемэк истэјирди. Јемэк һазырланыркэн, Петерин үзэринэ бир вэчд һалы кэлди.

11 Көјүн ачылдығыны вэ дөрд кушэсиндэн асылмыш бөјүк мэлэфэјэ бэнзэр бир чисмин јер үзэринэ ендирилдијини көрдү;

12 Ичиндэ /јерин/ һэр нөв дөрдајаглысы, /вэһши һејванлар,/ сүрүнэнлэр вэ көј гушлары вар иди.

13 Вэ она бир сэс кэлди: «Петер, галх, кэс вэ је!»

14 Петер исэ деди: «Хејр, ја Рэбб! Ахы мэн эсла мурдар вэ ја натэмиз шеј јемэмишэм.»

*3. 9-чу саат – күнортадан сонра саат 3.

*9. 6-чы саат – күнорта вахты.

15 Женэ икинчи дэфэ она сэс кэлди: «Аллаһын тэмиз дедији шејлэри сэн мурдар сажма.»

16 Бу үч кэрэ тэкрар олду вэ чисим женэ көјө галдырылды.

17 Петер көрдүү рөјанын нэ демэк олдуғуна тээччүблэнэркэн, будур, Корнелиус тэрэфиндэн көндөрилэн адамлар Шимонун евини сорушуб, гапы ағзында дурдулар.

18 Вэ гышгырыб суал вердилэр: «Петер лэгэбли Шимон бурадамы галыр?»

19 Петер рөја барэдэ дүшүнэркэн, Руһ она деди: «Будур, үч нэфэр сэни ахтарыр.

20 Дур, ашағы ен вэ һеч тэрэддүд етмэдэн онларла кет, чүнки онлары мэн көндәрмишәм.»

21 Петер ашағы, адамларын јанына дүшүб деди: «Ахтардығыныз адам мәнәм. Нэ иш үчүн кэлмисиниз?»

22 Онлар исэ дедилэр: «Бүтүн јәһуди халгынын рэгбәтини газанмыш, салеһ, Аллахдан горхан бир адам олан јүзбашы Корнелиус мүгәддэс бир мэләкдэн эвр алды ки, сэни өз евинэ кәтиртсин вэ сэнин сөјләјәчәкләрини ешитсин.»

Петер Корнелиусун евиндә

23 О вахт Петер онлары ичәри чағырыб, онлара гонагпәрвәрлик көстәрди. Ертәси күн галхыб, онларла жола чыхды вэ Јаффадан олан гардашларын бәзиләри дэ онунла кетдиләр.

24 О бири күн Гејсәријә чатдылар. Корнелиус исэ өз эгрәбасыны вэ јахын достларыны бир јерә чағырыб онлары көзләјирди.

25 Петер ичәри кирәндә, Корнелиус ону гаршылајыб ајағларына дүшдү вэ сәчдә етди.

26 Петер исэ ону галдырыб деди: «Дур, мән дэ бир инсанам.»

27 Корнелиус илә сөһбәт едәрәк ичәри кирди вэ чохла адамын топлашмыш олдуғуну көрдү.

28 Вэ онлара деди: «Өзкә халгдан оланла үнсijјәт гурмаг, јахуд онун јанына кетмәјин јәһуди үчүн гадаған едилдијини сиз билирсиниз. Амма Аллах мәнә бәјан етди ки, һеч бир адамы мурдар вэ јахуд натәмиз сажмајым.

29 Буна көрә мән чағырылдыгда сөзсүз кәлдим. Беләликлә сорушурам: Хансы иш үчүн мәни дәвәт етдиниз?»

30 Корнелиус деди: «Дөрд күн бундан әввәл өз евимдә бу саата гәдәр орус тутурдум вэ догузунчу саатын* дуасыны едирдим; вэ будур, парлаг палтар кејмиш бир адам гаршымда дуруб деди:

31 "Корнелиус, сэнин дуан ешидилди вэ сәдәгәләрин Аллаһын диггәтини чәлб етди.

32 Инди Јаффаја адамлар көндәр, дәниз кәнарында даббағ Шимонун евиндә гонаг олан Петер лэгэбли Шимону чағыртдыр. /О кәлиб сэнинлә данышачаг./»

33 Елә о саатда мән сэнин јанына адамлар көндәрдим, сән дэ јахшы етдин ки, кәлдин. Инди биз һамымыз Аллаһын сәнә эвр етдији һәр шеји динләмәк үчүн бурада, Аллаһын гаршысында һазырыг.»

34 Петер дэ ағзыны ачыб деди: «Доғрудан да дәрк едирәм ки, Аллах инсанларын кимлијинә бахмаз.

*30. 9-чу саат – саат 15.00.

35 Амма һәр халгдан олуб, Ондан горхан вә һагг иш көрән Она мәгбулду.

36 О, Израил оғулларына кәламыны көндәрди, һамынын Рәбби олан Иса Мәсиһ васитәси илә сүлһ мүждәләди.

37 Јәһјанын тәблиғ етдији вәфтиздән сонра, Галилејадан башлајараг, бүтүн Јәһудејада нә баш вердијини билирсиниз:

38 Аллаһын Назаретли Исаны, Мүгәддәс Рух вә гүдрәт илә нечә мәш етдијини, Оун јахшылыг едәрәк, иблисин истибадады алтында оланларын һамысына шәфа вериб, долашдығыны билирсиниз. Чүнки Аллаһ Оунла бәрабәр иди.

39 Оун јәһудиләрин мәмләкәтиндә вә Јерусәлимдә етдији бүтүн ишләрә биз шаһидик. Ону чармыха чәкиб өлдүрдүләр.

40 Аллаһ исә Ону *өлүмүндән сонра* үчүнчү күндә дирилтди,

41 Вә бүтүн халга дејил, анчаг Аллаһ тәрәфиндән әввәлчә сечилмиш олан шаһидләрә, јәни өлүләрден дирилмәсиндән сонра, Өзү илә јејән вә ичән бизләрә ачыгча көстәрди.

42 ”Дириләрин вә өлүләрин Аллаһ тәрәфиндән тәјин олуна һакими Оду”, – дејә халга тәблиғ едиб шаһидлик етмәји бизә әмр етди.

43 Она иман едән һәр инсан күнаһларынын бағышланмасыны Оун ады илә алачагдыр дејә бүтүн пејғәмбәрләр Она шаһидлик едирләр.»

44 Петер бу сөzlәри һәлә сөјләмәкдә икән, тәблиғи ешидәнләрин һамысы үзәринә Мүгәддәс Рух назил олду.

45 Петер илә бәрабәр кәлмиш сүннәтли иманлыларын һамысы чашды, чүнки Мүгәддәс Рух ән’амы

дикәр халгларын үзәринә дә төкүлмүшдү.

46 Чүнки онларын јад дилләрдә данышдыгларыны вә Аллаһы мәдһ етдикләрини ешидирдиләр. О заман Петер деди:

47 «Бизим кими Мүгәддәс Руху алан бу адамлара ким сују гадаған едә биләр ки, вәфтиз олсунлар?»

48 Вә Иса Мәсиһ ады илә вәфтиз олмаларыны әмр етди. Сонра Петерә јалвардылар ки, онларын јанында бир нечә күн дә галсын.

ОН БИРИНЧИ ФӘСИЛ

Петер тәнгидләрә чаваб верир

1 ЈӘҲУДЕЈАДА олан һәвариләр илә дингардашлары дикәр халгларын да Аллаһ кәламыны гәбул етдикләрини ешитдиләр.

2 Петер Јерусәлимә кәләндә, сүннәт тәрәфдарлары ону тәнгид едәрәк

3 Дејирдиләр: «Сән сүннәт олунмајан адамларын јанына кетдин вә онларла јемәк једин.»

4 Петер исә сөзә башлајыб, онлара һәр шеји гәјдасынча изаһ етди:

5 «Мән Јаффа шәһәриндә дуа едирдим. Вәчд һалында бир рәја көрдүм: Дөрд кушәсиндән асылмыш бөјүк мәләфәјә бәнзәр бир чисим көјдән ендирилди вә та јаныма гәдәр кәлди.

6 Оун ичинә дигтәтлә бахыб, тәдгиг едирдим вә јерин дәрдајаглыларыны, вәһши һејванларыны, сүрүнәнләри вә көјүн гушларыны көрдүм.

7 Вә мән: ”Петер, галх, кәс вә је!” – дејән бир сәс ешитдим.

8 Амма мән дедим: ”Хејр, ја Рәбб!

Ахы агзыма мурдар вэ ја натэмиз шеј
 неч дэјмэјиб.”

9 Сэс икинчи дэфэ көјдэн мэнэ хитаб
 етди: ”Аллаһын тэмиз дедији шејлэри
 сэн мурдар сајма.”

10 Бу үч кэрэ тэкрар олду вэ һэр шеј
 јенэ көјэ чэкилди.

11 Будур, о анда Гејсэријэдэн мэним
 јаныма көндэрилэн үч адам, галдығым
 свин габағында дурду.

12 Рух мэнэ деди ки, неч тэрэддүд
 етмэдэн онларла кедим. Бу алты
 гардаш да мэнимлә кетди вэ о адамын
 свинэ кирдик.

13 О да мэлэји нечэ көрдүјүнү вэ
 свиндэ дуруб она: ”Јаффаја адам
 көндэр, Петер лэгэбли Шимону
 кэтирт;

14 Сэнэ елэ сөзлэр сөјлэјэчэкдир ки,
 сэн бүтүн ев эһлинлэ бэрабэр хилас
 олачагсан”, – дедијини бизэ нағыл
 етди.

15 Мэн дә сөзэ башладыгда, баш-
 ланғычда бизим үзэримизэ эндији
 кими, онларын үзэринэ дә Мүгэддэс
 Рух энди.

16 Вэ Рэббин сөзүнү хатырладым.
 О демишди ки, ”Јәһја су илэ вэфтиз
 етди, сиз исэ Мүгэддэс Рухла вэфтиз
 едилэчэксиниз.”

17 Белэликлә, Рэбб Иса Мэсиһэ
 иман етдијимиз заман, бизэ вердији
 кими, Аллаһ онлара да ејни энґамы
 вердисэ, мэн кимэм ки, Аллаһа гаршы
 дура биләм?»

18 Онлар бу сөзлэри ешитдикдэн
 сонра сакитләшдилэр вэ Аллаһа һәмд
 едиб дедилэр: «Белэ исэ, Аллаһ һэјат
 кэтирэн төвбэ фүрсэтини дикэр
 халглара да еһсан етди.»

Антақјадакы иманлылар

19 Белэликлә, Стефанын өлүмүндэн
 сонра башланан тэґиб нэтичэсиндэ
 дағылмыш оланлар, Аллаһ кэламыны
 јәһудилэрдэн башга неч кимэ сөј-
 лэмэјэрэк Финикија, Кипр вэ Антақјаја
 гэдэр кетдилэр.

20 Амма онларын ичиндэ кипрли
 вэ киринејли олан бэ’зи кишилэр
 Антақјаја кэлдиклэри заман, Рэбб
 Исаны мүждэлэјэрэк, јуанлара да
 тэблиғ едирдилэр.

21 Рэббин эли онларла иди вэ бир
 чохлары иман едиб, Рэббэ тэрэф
 дөндүлэр.

22 Бу барэдэ хэбэр Јерусэлимдэки
 чөмијјэтэ чатды вэ Барнабаны Ан-
 тақјаја көндэрдилэр.

23 Барнаба чатдығы заман Ал-
 лаһын лүтфүнүн *тэ’сирини* көрдүкдэ,
 севинди вэ һамыны тэшвиғ етди ки,
 Рэббэ үрөкдэн бағлы олуб садиг
 галсынлар.

24 Чүнки о, Мүгэддэс Рух вэ иманла
 долу јахшы бир адам иди. Вэ Рэбб
 үчүн бир чох инсан газанылды.

25 Сонра Барнаба Тарсуса, Шаулу
 ахтармаға кетди вэ тапдыгда, ону
 Антақјаја кэтирди.

26 Там бир ил онлар чөмијјэтлэ
 јығышыб, чохлу адама тэлим вер-
 дилэр вэ шакирдлэр илк дэфэ Ан-
 тақјада мэсиһи* адланмаға баш-
 ладылар.

27 О күнлэрдэ Јерусэлимдэн
 Антақјаја пејғәмбэрлэр кэлдилэр.

28 Бунлардан Агаб адлы бири
 галхыб, бүтүн дүнјада бөјүк гытлығ
 олачағыны Рух васитэсилэ билдирди;

*26. *Мэсиһи* – јуанча, ”христианос”.

бу да *император* Клавдиусун дөврүндә олду.

29 Шакирдләр, һәр бири күчү јетдијинә көрә, Јәһудејада јашајан гардашларына јардым көндөрмәји гәрара алдылар.

30 Бу гәрары ичра едиб, јардымы Барнаба вә Шаулун әли илә ағсагаллара көндәрдиләр.

ОН ИКИНЧИ ФӘСИЛ

Петерин һәбсдән гачышы

1 О ЗАМАН һөкмдар Һирод әл галдырды ки, чәмијјәтә аид оланларын бәзиләринә зүлм етсин.

2 Јәһјанын гардашы Јагубу гылынчла өлдүртдүрдү.

3 Вә бу ишин јәһудиләрин хошуна кәлдијини көрүб, ондан сонра Петери дә тутдурду. Мајасыз чөрәкләр бајрамы күнләри иди.

4 Һирод, Петери јахаладыб, пасхадан сонра халгын гаршысында мәһкәмәјә чыхармаг нијјәти илә зиндана салдырды вә һәрәси дөрд әскәрдән ибарәт дөрд дәстәјә тәслим етди ки, онун кешијини чәксинләр.

5 Беләликлә, Петер зинданда мүһафизә едилерди. Чәмијјәт исә онун үчүн сәјлә Аллаһа дуа едирди.

6 Һиродун ону мәһкәмә едәчәји күндән әввәлки кечә Петер, бир чүт зәнчирлә бағлы олагаг, ики әскәр арасында јатырды. Кешикчиләр дә гапы ағзында зинданы горујурдулар.

7 Гәфләрәтән гаршысында Рәббин бир мәләји пејда олду вә һүчрәни бир нур ишыгландырды. Мәләк Петерин бөјрүндән итәләјиб ојатды вә деди:

«Тез дур!» Вә зәнчирләр Петерин биләкләриндән дүшдү.

8 Мәләк она деди: «Гуршан вә чарыгларыны кеј!» О да белә етди. Вә мәләк она деди: «Әбаны кеј вә ардымча кәл!»

9 Петер онун ардынча кедәрәк бајыра чыхды. Билмирди ки, мәләјин етдикләри керчәкдир, амма елә дүшүнүрдү ки, јуху көрүр.

10 Биринчи вә икинчи кешикчини кечәрәк, шәһәрә чыхан дәмир гапынын јанына кәлдиләр. О гапы өзү-өзлүјүндән онлара ачылды. Онлар чыхыб бир күчәни кечдиләр вә гәфләрәтән мәләк ондан ајрылды.

11 Петер өзүнә кәлдикдә деди: «Инди керчәкдән билирәм ки, Рәбб мәләјини көндәрди вә мәни Һиродун әлиндән вә јәһуди халгынын бүтүн көзләдикләриндән гуртарды.»

12 Буну баша дүшдүјү заман, Марк ләгәбли Јәһјанын анасы Мәрјәмин евинә кетди. Бир чохлары орада топлашыб дуа едирдиләр.

13 Петер бајыр гапыны дөјәндә, Рода адлы хидмәтчи гыз гулаг асмаға чыхды.

14 Петерин сәсини таныдыгда, севинчдән гапыны ачмадан ичәри гачараг, Петерин гапыда дурдуғуну билдирди.

15 Онлар исә дедиләр: «Сән дәли-сәнми?» Гыз исә өз дедијиндә тәкид едирди. Онлар да дедиләр: «Бу онун мәләјидир.»

16 Петер исә гапыны дөјмәкдә давам едирди вә ачдыглары заман ону көрүб һејрәтә дүшдүләр.

17 О исә онлара әли илә ишарә етди ки, суссунлар; сонра Рәббин ону зиндандан нечә чыхардығыны онлара

нағыл едиб деди: «Бунлары Јагуба вэ *дикэр* гардашлара билдирин.» Сонра чыхыб, башга јерэ кетди.

18 Сәһәр ачылдыгда эскәрләр арасында бөјүк һәјәчан баш верди. «Бәс Петерэ нә олду?» – дејиб сорушдулар.

19 Һирод ону ахтарды, амма тапа билмәди. Кешикчиләри истинтаг едиб, әмр верди ки, онлар е’дам олунсунлар. Вә Јәһудејадан Гејсәријәјә јолланыб, орада галды.

Һөкмдар Һиродун өлүмү

20 Һирод Сурлулара вә Сајдалылара гәзәбләнмишди; онлар да сөзү бир едиб, јанына кәлдиләр вә һөкмдарын јатаг ағасы Властосу өз тәрәфләринә чәкәрәк, сүлһ истәдиләр, чүнки онларын мәмләкәти һөкмдарын өлкәсиндән әрзаг алырды.

21 Тәјин олуна күндә, Һирод һөкмдар палтарыны кејиб, күрсүдә әјләшди вә онлара хитаб етди.

22 Халг исә гышгырырды: «Бу инсан јох, Аллаһ сәсидир!»

23 О анда Рәббин бир мәләји Һироду вурду, чүнки Аллаһа мәхсус иззәти өзү мәнимсәмишди.* Вә ичи гурдлар тәрәфиндән кәмириләрәк чан верди.

24 Аллаһын кәламы исә вүс’әт алыб, јайылырды.

25 Барнаба вә Шаул тапшырыгларыны јеринә јетирдикдән сонра, Марк ләгәбли Јәһјаны өзләри илә көтүрүб Јерусәлимдән *Антакјаја* гајытдылар.

ОН ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

Барнаба илә Шаула вәзифә тапшырылыр

1 АНТАКЈАДА олан чәмијјәтдә бә’зи пејғәмбәрләр вә мүәллимләр варды; Барнаба вә Никер адланан Шимон, киринејли Луки, тетрарх Һиродун сүд гардашы Менаһем вә Шаул.

2 Рәббә хидмәт едиб оруч тут-дуглары заман, Мүгәддәс Рух деди: «Тәјин етдијим иш үчүн Барнабаны вә Шаулу Мәнә ајырын.»

3 О заман оруч тутуб дуа етдикдән сонра, онларын үзәринә әлләрини гојуб јола салдылар.

Барнаба илә Шаул Кипрдә

4 Бунлар, Мүгәддәс Рух тәрәфиндән көндәриләрәк, Селевкијәјә кетдиләр вә орадан Кипрә үздүләр.

5 Саламисә чатдыгда, јәһудиләрин синаогларында Аллаһын кәламыны тәблиғ етдиләр. Јәһја да онларын хидмәтиндә иди.

6 Бафа гәдәр бүтүн аданы долашдыдан сонра, Барјешу адланан јәһуди бир сәһрбаз вә јаланчы пејғәмбәрә раст кәлдиләр.

7 Бу шәхс, дәрракәли бир адам олан вали Серкиус Павлусун јанында иди. Вали, Барнабаны вә Шаулу чағырыб Аллаһын кәламыны динләмәк истәди.

8 Лакин Барјешу (сәһрбаз мәнасына кәлән *дикэр* ады илә Елимас) онлара мүгавимәт көстәрәрәк валини имандан дөндәрмәјә чалышырды.

9 Мүгәддәс Рухла долу Шаул исә,

*23. *Һәрфи тәрчүмә, "Аллаһа иззәти вер-мәмишди".*

јәни Павел, Елимаса көзләрини дикиб деди:

10 «Еј сән, һәр чүр һижлә вә һәр чүр писликлә долу адам, иблис оғлу, һагг олан һәр шејин дүшмәни! Рәббин дүз јолларыны әјри етмәкдән әл чәк-мәјәчәксәнми?»

11 Инди будур, Рәббин әли сәнин үзәриндәдир вә мүүјән вахта гәдәр күнәши көрмәјәрәк кор олачагсан.» О анда үзәринә думан, гаранлыг чөкдү вә ора-бура һәрләнәрәк бәләдчи ахтарды.

12 О вахт вали баш верән һадисәни көрәрәк иман етди; чүнки Рәббин тәлиминә тәәччүбләнирди.

Писидија Антақјасында

13 Павел вә онунла оланлар Бафдан јелкән ачыб, Памфилјанын Перке шәһәринә кәлдиләр; Јәһја исә онлардан ажрылыб Јерусәлимә гајытды.

14 Онлар да Перкедән кечиб, Писидија Антақјасына кәлдиләр; вә шәнбә күнү синагога кириб отурдулар.

15 Мүгәддәс Ганун вә пејғәмбәрләрин охунмасындан сонра, синагог рәисләри онлара хәбәр көндәриб дедиләр: «Гардашлар, халга тәшвиг үчүн сөзүңүз варса, сөјләјин.»

16 О заман Павел галхды вә әли илә ишарә едиб деди: «Еј Израил әрләри вә Аллахдан горханлар! Динләјин!

17 Бу Израил халгынын Аллаһы эчададымызы сечди вә Мисир дијарында гәриб икән халгын сајыны хејли артырды. Сонра јүксәлдилмиш голу илә онлары орадан чыхартды

18 Вә тәгрибән гырх ил онлары сәһрада бәсләди.

19 Кән'ан дијарында једди халгы һәлак етдикдән сонра, о халгларын торпагларыны бәләрәк онлара мирас верди.

20 Ондан сонра, тәгрибән дөрд јүз әлли ил бојунча Шәмуел пејғәмбәрә гәдәр онлара һакимләр верди.

21 Сонра һөкмдар истәдиләр; Аллах да Бенјамин гәбиләсиндән бир адамы, Киш оғлу Шаулу онлара верди. О, гырх ил *һөкмдарлыг етди*.

22 Аллах ону рәдд етдикдән сонра, онлара һөкмдарлыг етмәк үчүн Давуду ортаја чыхартды. Вә онун барәсиндә шәһадәт едиб деди: "Үрәјимә көрә бир адамы, Ишәј оғлу Давуду тапдым; бүтүн арзуларымы о, јеринә јетирәчәкдир."

23 Бу адамын нәслиндән, Аллах вермиш олдуғу вәдә көрә, Израилә бир Хиласкар олараг Исаны ортаја чыхартды.

24 Онун кәлмәсиндән габаг, Јәһја бүтүн Израил халгына тәблиғ етди ки, төвбә едиб вәфтиз олсунлар.

25 Јәһја өз ишини битирәркән дејирди: "Мәни ким сајырсыңыз? Мән *Мәсиһ* дејиләм; амма будур, О мәнән сонра кәлир. Онун ајагларынын чарығыны ачмаға белә мән лајиг дејиләм."

26 Гардашлар, Ибраһим нәслинин өвладлары вә аранызда Аллахдан горханлар! Бу ничат кәламы сизә* көндәрилмишдир.

27 Чүнки Јерусәлимдә јашајанларла онларын рәисләри Исаны танымалдылар, Ону мәнкум етмәклә пејғәмбәрләрин һәр шәнбә күнү охунан сөзләрини јеринә јетирдиләр.

28 Онда өлүмә лајиг бир сәбәб тап-

*26. сизә – ән әски мәтнләрдә, "бизә".

мадыглары һалда, Пилатдан хаһиш етдиләр ки, Ону өлдүрсүн.

29 Оун барәсиндә жазылмыш олан бүтүн шејләри јеринә јетирдикдә, Ону чармыхдан ендириб, гәбрә гојдулар.

30 Аллах исә Ону өлүләрдән дирилтди.

31 О, Оунла бәрабәр Галилејадан Јерусәлимә кәлмиш оланлара бир чох күнләр әрзиндә көрүндү. Инди онлар халгын гаршысында Оун шаһидирләр.

32 Вә биз, әчдадымыза верилән вәди сизә мүждәләјирик. Бу вәди Аллах, Исаны дирилтмәкдә онларын өвладлары олан бизләр үчүн јеринә јетирди.

33 Нечә ки, икинчи мәзмурда да жазылмышдыр: "Сән Мәним Оғлумсан, Мән бу күн Сәнин Атан олдум."

34 Аллах, Ону артыг чүрүмәјә дәнмәмәк шәрти илә өлүләрдән дирилтдијинә даир белә демишдир: "Давуда вәд едилән мүгәддәс, һәгиги не'мәтләри сизә верәчәјәм."

35 Бунун үчүн башга бир јердә дејир: "Мүгәддәсини чүрүмәјә гојмајачагсан."

36 Чүнки Давуд, Аллахын арзусуна көрә өз нәслинә хидмәт етдикдән сонра, көзләрини һәјата јумду вә әчдадына гатылыб чүрүклүк көрдү.

37 Аллахын дирилтдији Шәхс исә чүрүклүк көрмәди.

38 Беләликлә, гардашлар, билин ки, күнаһларын бағышланмасы бу Шәхс сајәсиндә сизә е'лан олунар.

39 Вә иман едән һәр кәс, Мусанын Гануну илә бәраәт газана билмәдијиниз һәр күнаһдан, Оун сајәсиндә бәраәт газана чагдыр.

40 Инди диггәтли олу ки, пејғәм-

бәрләрин китабларында дејилмиш олан сизин башыныза кәлмәсин:

41 "Бахын, еј тәһгир едәнләр, чашын вә һәлак олу! Чүнки сизин күнләриниздә Мән елә бир иш көрүрәм ки, ону сизә бири бәјан етсә, һеч инанмазсыныз."»

42 Павел вә Барнаба /јәһудиләрин синагогундан/ ешијә чыхаркән, гејри-јәһудиләр јалварырды ки, һәмин сөзләри кәлән шәнбә күнү дә сөјләсинләр.

43 Синагогдакы халг дағылдыгдан сонра јәһудиләрдән вә јәһуди дининә дөнүб Аллаһа ибадәт едәнләрдән бир чоху Павелин вә Барнабанын ардынча кетди; онлар да бунларла сөһбәт едиб нәсиһәт верирдиләр ки, Аллахын лүтфүндә сабит галсынлар.

44 Нөвбәти шәнбә күнү, тәхминән бүтүн шәһәр Аллахын кәламыны динләмәк үчүн топлашды.

45 Амма јәһудиләр халгы көрдүкдә, пахыллыгла долараг Павелин сөјләдији сөзләрә гаршы данышыб күфр едирдиләр.

46 О вахт Павел вә Барнаба чәсәрәтлә онлара дедиләр: «Аллахын кәламы әввәлчә сизә тәблиғ олунамалы иди. Мадам ки, сиз ону рәдд едирсиниз вә әбәди һәјата лајиг олмадығыныза һөкм верирсиниз, будур, биз дә дикәр халглара тәрәф дөнүрүк.

47 Чүнки Рәбб бизә белә әмр етмишди: "Сәни дикәр халглар үчүн ишыг олараг гојдум ки, јерин кәнарларына гәдәр хилас кәтирәсән."»

48 Гејри-јәһудиләр буну ешидиб севинирдиләр вә Рәббин кәламыны иззәтләндирирдиләр; вә әбәди һәјата тәјин олуналарын һамысы иман етдиләр.

49 Рэббин кэламы бүтүн мэмлэкэтэ жайылырды.

50 Јәһудилэр исэ, мө'тэбэр диндар гадынлары вэ шәһэрин нүфузлу адамларыны тәшвиҗ едиб Павел вэ Барнабаја гаршы тә'гибэ тәһрик етдилэр вэ онлары өз сәрһэдләриндән кәнара говдулар.

51 О вахт Павел вэ Барнаба *е'тираз олараг*, ајагларынын тозуну онларын үстүнэ чырпыб, Конјаја кетдилэр.

52 Шакирдләр исэ севинч вэ Мүгәддәс Рухла долмагда идилэр.

ОН ДӨРДҮНЧҮ ФЭСИЛ

Конјада

1 ПАВЕЛ вэ Барнаба Конјада јәһудиләрин синагогуна бирликдә кириб елә данышдылар ки, һәм јәһудиләрдән, һәм дә јунанлардан бир чоху иман етди.

2 Амма иман етмәјән јәһудиләр, гејри-јәһудиләри гызышдырыб зехинләрини гардашлара гаршы зәһәрләдилэр.

3 Павел вэ Барнаба орада узун мүддәт галыб, Рэббә архаланараг, чәсарәтлә данышырдылар. Рэбб дә Өз лүтфү барәсиндәки кэламы тәсдиҗ етмәк үчүн онларын эли илә әламәтләр вэ харигәләр јарадырды.

4 Лакин шәһәр әһалиси ики һиссәјә бөлүндү; бә'зиләри јәһудиләрин, бә'зиләри дә һәвариләрин тәрәфинә кечдилэр.

5 Нәвариләри рүсвај етмәк вэ дашламаг үчүн јәһудиләр илә гејри-јәһудиләр вэ онларын рәисләри бир суи-гәсд һазырладылар.

6 Нәвариләр буну өјрәниб, Ликајон-јанын Листра вэ Дербе шәһәрләринә вэ әтрафларына гачдылар.

7 Вә орада Мүждәни јайырдылар.

Листра вэ Дербедә

8 Листрада, ајаглары шикәст бир адам отурмушду; анадан кәлмә шил олуб, һеч јеримәмишди.

9 Бу адам Павелин сөјләдикләрини динләјирди; Павел дә, она көз дикиб, шәфа тапачағына иманы олдуғуну көрәрәк,

10 Јүксәк сәслә деди: «Ајагларын үстүндә дүз дајан!» О да сычрајыб јеримәјә башлады.

11 Павелин нә етдијини көрән халг, сәсини јүксәлдиб, Ликајонија дилиндә: «Танрылар инсан сурәтиндә јанымыза енибләр!» – дедиләр.

12 Барнабаны Зевс, Павели исэ баш натиг олдуғу үчүн һермес адландырдылар.

13 Шәһэрин өнүндә јерләшән Зевс мә'бәдинин каһини, шәһәр гапысынын гаршысына өкүзләр вэ чәләнкләр кәтириб, халг илә бәрабәр гурбан кәсмәк истәјирди.

14 Лакин һәвариләр Барнаба вэ Павел буну ешитдикдә, палтарларыны чырдылар вэ халгын ортасына атылыб гышгырараг дедиләр:

15 «Әрләр! Бунлары нијә едирсиниз? Биз дә, фитрәтләри сизә бәнзәјән инсанларыг вэ сизә мүждә кәтирдик ки, сиз бу бош шејләрдән јашајан Аллаһа тәрәф дөнәсиниз. О Аллаһа ки, көјү, јери, дәнизи вэ онларын ичиндәки һәр шеји јаратмышдыр.

16 О, кечмиш нәсилләрдә бүтүн халгларын өз јоллары илә кетмә-

ләринә изин вермишдир.

17 Бунунла бәрабәр, көйдән /бизә/ жағмурлар вә сәмәрәли мөвсүмләр верәрәк, үрәкләримизи гида вә севинчлә долдуруб, јахшылыг едәрәк, Өзүнү шаһидсиз гојмамышдыр.»

18 Бу сөzlәри сөjlәjәрәк, халгы онлара гурбан кәсмәкдән күчлә әл чәкдирдиләр /вә һәр бирини өз евинә көндәрдииләр.

19 Онлар орада галыб тәлим верәркән,/ Антақјадан вә Конјадан бәзи јәһудиләр кәлдиләр, халгы гызышдырыб Павели даша басдылар вә ону өлмүш саныб, шәһәрдән кәнара сүрүдүләр.

20 Лакин шакирдләр онун әтрафына јығылдыгда, о дурду вә шәһәрә кирди. Ертәси күн Барнаба илә Дербејә јөнәлди.

Антақјаја гајыдыш

21 Мүждәни о шәһәрә тәблиғ едәрәк, бир чохларыны шакирд етдикдән сонра, Листраја, Конјаја вә Антақјаја гајытдылар.

22 Шакирдләрин мәнәвијјатына гүввәт вериб: «Биз Аллаһын Сәлтәнәтинә чох әзијјәтләрлә кирмәлијик», – дејәрәк тәшвиғ етдиләр ки, имана бағлы галсынлар.

23 Һәр чәмијјәтдә шакирдләр үчүн ағсагаллар тәјин едәрәк, орус тутуб, дуа етдикдән сонра, онлары иман етдикләри Рәббә тапшырдылар.

24 Писидијадан кечиб, Памфилијаја кәлдиләр.

25 Вә Перкәдә /Рәббин/ кәламыны тәблиғ етдикдән сонра, Атталјаја кетдиләр;

26 Орадан кәми илә Антақјаја га-

јытдылар. Ичра етдикләри иш үчүн Аллаһын лүтфүнә бурада тапшырылмышдылар.

27 Ораја чатыб, чәмијјәти топладыглары заман, Аллаһын, онларын васитәси илә нәләр етдијини вә гејри-јәһудиләрә иман гапысыны ачдығыны нағыл етдиләр.

28 Вә шакирдләрлә бирликдә узун заман орада галдылар.

ОН БЕШИНЧИ ФӘСИЛ

Јерусәлимдәки јығынчаг

1 ЈӘҺУДЕЈАДАН кәлән бәзи адамлар, *Антақјадакы* гардашлара тәлим вериб дејирдиләр: «Әкәр Мусанын адәти үзрә сүннәт олунаманыз, хилас ола билмәзсиниз.»

2 Павел вә Барнаба онларла чох чәкишиб, мүбаһисә етдикдән сонра, гардашлар гәрара алдылар ки, Павел вә Барнаба араларындан бәзи башга адамларла бәрабәр, бу мәсәлә үчүн Јерусәлимә, һәвариләрин вә ағсагалларын јанына кетсинләр.

3 Беләликлә, чәмијјәт тәрәфиндән јола салынараг вә гејри-јәһудиләрин имана дөндүкләрини бәјан едәрәк, Финикијадан вә Самаријадан кечдиләр вә гардашлара бөјүк севинч кәтирдиләр.

4 Јерусәлимә чатдыглары заман чәмијјәт, һәвариләр вә ағсагаллар тәрәфиндән гәбул олуңдулар вә онларын васитәсилә Аллаһын етдији бүтүн шәјләри данышдылар.

5 Амма фәрисеј фиргәсиндән олан бәзи иманлылар галхыб дедиләр: «Гејри-јәһудиләр сүннәт олуңмалы вә

онлара тапшырылмалыдыр ки, Мусанын Ганунуна риажәт етсинләр.»

6 Һәвариләр вә ағсаггаллар бу мәсәләне музакирә етмәк үчүн топлашдылар.

7 Музакирә узанаркән Петер дуруб, онлара деди: «Гардашлар! Сиз билирсиниз ки, Аллаһ, хејли вахт әввәл арамьздан* мәни сечди ки, гејри-јәһудиләр Мүждәнин тәблиғини мәним ағьымдан ешидиб, иман етсинләр.

8 Инсан гәлбини билән Аллаһ, бизә вердији кими, онлара да Мүгәддәс Руху верәрәк, онлары гәбул етдијини көстәрди.

9 Онларын үрәкләрини иман илә тәмизләјәрәк, онларла бизим арамьзда һеч бир фәрг гојмады.

10 Инди нә әчададымызын, нә дә бизим дашыја билмәдијимиз бир бојундуруғу шакирдләрин бојнуна гојараг Аллаһы нә үчүн сынајырсыныз?

11 Амма биз дә онлар кими иман едирик ки, Рәбб Исанын лүтфү илә хилас олуначағыг.»

12 О вахт бүтүн ичлас сусду вә Аллаһын, онларын васитәсилә гејри-јәһудиләр арасында көстәрдији бүтүн әламәтләри вә харигәләри нәгл едән Барнаба вә Павели динләдиләр.

13 Онлар сусдугдан сонра, Јагуб сөзә башлајыб деди: «Гардашлар! Мәни динләјин.

14 Аллаһын гејри-јәһудиләрдән Өз ады наминә бир халг тәшкил етмәк үчүн илк дәфә онлара нечә јахынлашдығыны Шимон изаһ еләди.

15 Вә пејғәмбәрләрин сөзләри буна ујғун кәлир; нечә ки, јазылымьшдыр:

16 "Бундан сонра дөнәчәјәм вә Да-

вудун јыхылмыш мәскәнини јенидән гурачағам; виранәләрини јенидән бәрпа едәчәјәм вә ону тәкрар гурачағам ки,

17 Галан инсанлар вә Өзүмә аид олмаг үчүн чағырдығым бүтүн халглар Рәбби ахтарсынлар. Бунларын һамысыны едән Рәбб белә дејир."

18 Аллаһын бүтүн ишләри эзәлдән бәри Өзүнә мә'лумдур.

19 Буна көрә, мән белә һесаб едирәм ки, гејри-јәһудиләрдән Аллаһа дөнәнләрә чәтинлик төрәдилмәмәлидир.

20 Лакин онлара јазаг ки, онлар бүтләрә тәгдим едилиб мурдар олмуш әтләрдән, чинси әхлагсызлыгдан, боғулмуш һејванларын әтиндән вә гандан чәкинсинләр /вә өзләринә рәва билмәдикләри нә варса, башгаларына етмәсинләр/.

21 Чүнки Мусанын *Ганунунун* гәдим нәсилләрдән бәри, һәр шәһәрдә тәблиғатчылары вардыр вә һәр шәнбә күнү синагогларда охунур.»

Гејри-јәһуди иманлылара мәктуб

22 О заман һәвариләр вә гардашлар бүтүн чәмијјәтлә бирликдә гәрара кәлдиләр ки, өз араларындан кишиләр сечәрәк, онлары Павел вә Барнаба илә Антакјаја көндәрсинләр. Гардашлар арасында рәислик едән Барсаба адланан Јәһуданы вә Силаны сечдиләр.

23 Онларын әли илә ашағыдакы мәктубу көндәрдиләр: «Һәвариләрлә ағсаггаллар вә гардашлар Антакјада, Суријада вә Киликијадакы гејри-јәһуди гардашлара салам көндәрирләр.

24 Арамьздан чыхан бәзиләринин өз нитгләри илә сизи чашдырыб,

*7. арамьздан – ән әски мәтнләрдә, "араньздан".

үрәжинизи сарсытдыгларыны, /”Сүн-нэт олуб Мүгәддәс Гануна риајәт етмәлисиниз”, – дедикләрини/ ешитдик. Биз буну онлара тапшырмамышдыг.

25 Буна көрә јекдилликлә гәрара алдыг ки, кишиләр сечиб, севдијимиз Павел вә Барнаба илә бәрабәр јаныныза јоллајаг.

26 *Бунларын икиси*, чанларыны Рәббимиз Иса Мәсиһин ады наминә тәһлүкәјә салмыш кишиләрди.

27 Беләликлә, биз Јәһуданы вә Силаны көндәрдик; онлар һәмән шејләри шифаһи сизә изаһ едәчәкләр.

28 Чүнки Мүгәддәс Руһа вә бизә, вачиб олан бу гајдалардан башга сизин үзәринизә јүк гојмамаг мүсбәт көрүндү:

29 Бүтләрә тәгдим едилиб мурдар олмуш әтләрдән, гандан, боғулмуш һејванларын әтиндән вә чинси әхлагсызлыгдан чәкинин.* Бунлардан гачынсаныз, јахшы иш көрәрсиниз. Саламат олун.»

30 Беләликлә, көндәриләнләр Антақјаја чатараг, чамааты јығыб мәктубу онлара тәгдим етдиләр.

31 Онлар исә буну охудугда, бу үрәкләндиричи нәсиһәтә севиндиләр.

32 Јәһуда вә Сила өzlәри дә пејғәмбәр олдугларындан, чох сөzlәрлә гардашлары тәшвиғ едиб гүввәтләндириләр.

33 Онлар орада бир мүддәт галдыгдан сонра, гардашлар, онлары һәвариләрин* јанына гајытмаг үчүн сүһлә јола салдылар.

*29. Бәзи мәтилләрдә, ”...чәкинин, вә өзүнүзә рәва көрмәдијиниз нә варса, башгаларына етмәјин”.

*33. һәвариләрин – ән әски мәтилләрдә, ”онлары көндәрмиш оланларын”.

/34 Сила орада галмағы гәрара алды, Јәһуда исә Јерусәлимә тәк кетди./

35 Лакин Павел вә Барнаба башга бир чохлары илә бәрабәр тәлим едиб, Рәббин кәламыны мүждәләјәрәк, Антақјада галдылар.

Павел илә Барнаба арасында мубаһисә

36 Бир нечә вахт сонра, Павел Барнабаја деди: «Инди кери дөнүб Рәббин кәламыны елан етдијимиз һәр шәһәрдә гардашлары зијарәт едәк, көрәк нечәдирләр.»

37 Барнаба, Марк адланан Јәһјаны да өzlәри илә бәрабәр апармаг фикриндә иди.

38 Амма Павел Памфилијада онлардан ајрылан вә онларла ишә кетмәјән адамы өзү илә апармағы мәсләһәт билмәди.

39 Буна көрә елә кәскин мубаһисә олду ки, онлар бир-бириндән ајрылдылар; вә Барнаба Маркы өзү илә көтүрүб Кипрә тәрәф јелкән ачды.

40 Павел исә Силаны сечди вә гардашлар тәрәфиндән Аллаһын лүтфүнә әманәт олунуб јола дүшдү;

41 Вә чәмијјәтләри гүввәтләндирәрәк, Сурија вә Киликијаны долашырды.

ОН АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

Тимотеј Павел илә Силаја гошулур

1 ПАВЕЛ Дәрбе вә Листраја чатды. Листрада Тимотеј адлы бир шакирд

вар иди; иманлы бир јәһуди гадынын оғлу иди, атасы исә јунан иди.

2 Листра вә Конјада олан гардашлар Тимотеј һагда јахшы фикирдә идиләр.

3 Павел ону өзү илә бәрабәр көтүрмәк истәди вә о јерләрдә јашајан јәһудиләрин хатиринә ону сүннәт етди; чүнки атасынын јунан олдуғуну һамы билирди.

4 Шәһәрләрдән кечәркән, Јерусәлимдәки һәвариләр вә ағсагаллар тәрәфиндән гәрара алынмыш гәјдалара риәјәт етмәји иман едәнләрә тапшырырдылар.

5 Беләликлә, чәмијјәтләр иманда гүввәт тапараг, күндән-күнә сајча чоһалырдылар.

Павелин Македонија барәсиндәки рәјасы

6 Мүгәддәс Руһ онлары Асија әјаләтиндә кәламы тәблиғ етмәјә гојмадығындан, Фрикија вә Галатија өлкәсиндән кечдиләр.

7 Мисјаја чатдыгда, Битинјаја кетмәјә чалышдылар, лакин Исанын Руһу онлара изин вермәди.

8 Мисјадан кечиб, Троаса ендиләр.

9 Кечә Павелә бир рәја көрүндү: Македонијалы бир адам онун гаршысында дуруб, она јалварды ки: «Македонијаја кеч вә бизә көмәк елә!»

10 Павел бу рәјаны көрдүкдән дәрһал сонра, Македонијаја кетмәк үсулларыны ахтардыг. Чүнки белә һесаб етдик ки, Рәбб бизи орада Мүждәни јәјмаға чағырыр.

Лидијанын иман етмәси

11 Троасдан јелкән ачыб, дүз Самотракијаја вә ертәси күн Неаполисә кәлдик;

12 Орадан Македонија әјаләтинин башлыча шәһәрләриндән бири вә Рома мүстәмләкәси олан Филипијә кәлдик вә бу шәһәрдә бир нечә күн галдыг.

13 Шәнбә күнү шәһәрдән чыхыб бир чај кәнарына кәлдик; орада адәтән дуа едилирди. Вә отуруб орада топлашмыш гадынларла сөһбәт едирдик.

14 Тијатира шәһәриндән мор гумаш сатычысы олуб, Аллаһа ибадәт едән Лидија адлы бир гадын бизи динләјирди; вә Рәбб онун үрәјини ачды ки, Павелин сөјләдикләринә диггәт јетирсин.

15 Аиләси илә бәрабәр вәфтиз олундугдан сонра, Лидија јалварыб деди: «Әкәр мәни Рәббә садиг сајдынызса, евимә кәлин вә орада галын.» Вә бизим разылығымызы алды.

Павел илә Сила зинданда

16 Биз дуа едилән јерә кедәркән, дахилиндә фалчылыг руһу олан вә гејбдән хәбәр верәрәк ағаларына чох газанч кәтирән бир гарабаш бизә раст кәлди.

17 Павелин вә бизим ардымызча кәләрәк, «Бу адамлар һагг-Таала Аллаһын гулларыдыр, бизә* ничат јолуну елан едилрләр!» – дејәрәк гышгырырды.

18 Бир чох күнләр буну тәкрат етди. Лакин Павел чох нараһат олду вә

*17. бизә – ән әски мәтнләрдә, "сизә".

чеврилиб руһа деди: «Иса Мәсһи ады илэ сэнэ эвр едирэм, ондан чых!» Вэ руһ о андача чыхды.

19 Газанч үмидлэринин элдэн кет-дијини көрөндө, гарабашын ағалары Павел илэ Силаны тутуб мејдана, рәислэрин габағына кәтирдилэр.

20 Онлары һакимлэрин јанына кәтирэрэк дедилэр: «Бу адамлар јәһуди олараг, шәһәримизи чох гарышдырырлар.

21 Биз ромалыларга гәбул етмәјә вэ ишлэтмәјә чаиз олмајан адәтлэри тәблиғ едирлэр.»

22 Халг да онлара гаршы галхды вэ һакимлэр Павел вэ Силанын палтарларыны эјинлэриндән гопарага, онлары дәјәнәклә дөјмәји эвр етдилэр.

23 Онлара чохла зәрбә вурдугдан сонра, зиндана атыб, кешиклэрини мөһкәм чәкмәк һагда зинданбана эвр вердилэр.

24 О да, белә эвр алдығындан онлары зинданын дахили бөлмәсинә атыб, ајағларына гандал вурду.

25 Кечә јарысына јахын Павел вэ Сила дуа едәрэк Аллаһы тәрәннүм едирдилэр. Мәһбуслар да онлары динләјирдилэр.

26 Гәфлэтән елә бөјүк бир зәлзәлә олду ки, зинданын тәмәли сарсыды; о анда бүтүн гапылар ачылды вэ һамысынын зәнчирлэри зәифләди.

27 Зинданбан ојаныб, зиндан гапыларыны ачылмыш көрәрэк, гылынчыны чәкди, мәһбуслары гачмыш саныб өзүнү өлдүрмәк истәди.

28 Лакин Павел уча сәслә гышгырыб деди: «Өзүнә јаманлыг етмә, чүнки биз һамымыз бурадајыг!»

29 Зинданбан ишыг истәјиб ичәри

атылды, титрәјәрэк Павел вэ Силанын гаршысында јерә дөшәнди.

30 Вэ онлары чөлә чыхарыб деди: «Ағаларым! Хилас олмаг үчүн нә етмәлијәм?»

31 Онлар да дедилэр: «Рәбб Исаја иман ет, сән вэ евиндәкилэр хилас оларсыныз.»

32 Она вэ евиндәкилэрин һамысына Рәббин кәламыны тәблиғ етдилэр.

33 Кечәнин һәммин саатында зинданбан онлары көтүрүб јараларыны јуду вэ бүтүн евиндәкиләрлә бәрабәр дәрһал вәфтиз олунду.

34 Павел вэ Силаны өз евинә кәтириб јемәк тәклиф етди вэ Аллаһа иман етмиш олдуғундан, бүтүн евиндәкиләрлә бәрабәр севинчлә чошду.

35 Сәһәр ачыланда һакимлэр: «О адамлары азад ет», – дөјәрэк мүһафизлэри көндәрдилэр.

36 Зинданбан бу сөзлэри Павелә билдирди: «Һакимлэр сизи азад етмәк үчүн адам көндәриблэр. Инди чыхын вэ саламат кедин.»

37 Павел исә онлара деди: «Рома вәтәндашлары олдуғумуз һалда бизи мөһкум етмәдән, бүтүн халг гаршысында дөјүб, зиндана атдылар, инди дә кизлинчәми говурлар? Јох, гој өзлэри кәлсинлэр вэ бизи јола салсынлар.»

38 Мүһафизлэр бу сөзлэри һакимләрә чатдырдылар; *зиндана салынанларын* Рома вәтәндашы олдуғларыны ешитдикдә, һакимлэр тәшвишә дүшдүлэр.

39 Кәлиб онлардан үзр истәдилэр вэ онлары чыхарыб, хаһиш етдилэр ки, шәһәри тәрк етсинлэр.

40 Зинданбан чыхдыгда Павел вэ

Сила, Лидиянын евинэ кетдилэр вэ гардашлары көрүб, онлары үрэк-лэндирдилэр. Сонра жола чыхдылар.

ОН ЈЕДДИНЧИ ФЭСИЛ

Павел илэ Сила Салоникдэ

1 АМФИПОЛИС вэ Аполлони-јадан кечиб, бир јәһуди синагогунун јерләшдији Салоникэ кэлдилэр.

2 Павел адэти үзрә јәһудилэрин јанына кетди вэ үч шәнбә онларла Мүгәддәс Јазылар һаггында данышды.

3 Мәсиһин эзаб чәкиб, өлүлөрдән дирилмәсинин лазым олдуғуну изаһ вэ сүбут едәрәк деди: «Сизә тәблиғ етдијим бу Иса, Мәсиһдир.»

4 Онлардан бәзилэри, диндар јунанларын бөјүк бир гисми вэ бир чох адлы-санлы гадын да иман кәтирдилэр вэ Павел илэ Силаја тәрәф кечдилэр.

5 Лакин /иман етмәјән/ јәһудилэр, пахыллыг едәрәк, мејданда топлашмыш халгдан бәзи јарамаз адамлары өз тәрәфинэ чәкиб, бир јығынчаг топладылар вэ шәһәрдә иғтишаш јаратдылар. Јасонун евинә һүчум едиб, Павел вэ Силаны халгын һүзуруна чыхармаға чан атдылар.

6 Лакин онлары тапмадыгда, Јасону вэ бәзи гардашлары шәһәрин рәислэри гаршысына сүрүјүб гышгырдылар: «Дүнјаны алт-үст едән бу адамлар бураја да кэлдилэр.

7 Јасон онлары евиндә гәбул етди вэ онлар һамысы гејсәрин фәрманларына зидд кедәрәк, Иса адлы башга һөкмдар вар, дејирләр.»

8 Бунлара гулаг асан шәһәр сакинлэри илэ онларын рәислэри тәшвишә дүшдүләр.

9 Јасон илэ о бирилэриндән зәманәт алдыгдан сонра, онлары азад етдилэр.

Верияда

10 Гардашлар исә кечә икән Павел вэ Силаны дәрһал Верияја кәндәрдилэр. Ораја чатдыглары заман јәһуди синагогуна кетдилэр.

11 Бу јәһудилэр Салоникдәкилөрдән даһа аличәнаб идилэр вэ: «Бу тәлим-ләр доғрудурму?» – дејәрәк һәр күн Мүгәддәс Јазылары арашдырагаг *Аллаһ* кәламыны бөјүк шөвглә гәбул етдилэр.

12 Онлардан бөјүк гисми вэ мөтәбәр јунанлы гадын вэ кишилөрдән дә бир чоху иман етди.

13 Амма Салоникдәки јәһудилэр Павелин Верияда да Аллаһын кәламыны елан етдијини билдикдә ораја да кэлдилэр вэ халгы гызышдырагаг, һәјәчана кәтирдилэр.

14 О заман гардашлар, Павели дәрһал жола салдылар ки, дәнизә тәрәф кетсин. Сила вэ Тимотеј исә Верияда галдылар.

15 Павели мүшајиәт едәнләр ону Афинаја гэдәр кәтирдилэр; вэ Павелдән, онун јанына тез кәлсинләр дејә, Сила вэ Тимотеј үчүн әмр алыб, орадан ајрылдылар.

Афинада

16 Павел Афинада онлары көзлә-јәркән бүтләрлә долу бу шәһәри көрүб, үрәјиндә дәрин кәдәр дүјдү.

17 Белә ки, о, синагогда јәһудилэр

вэ Аллахдан горханларла вэ хэр күн базар межданында растлашдыгы адамларла бэһсэ кириширди.

18 Епикурчу вэ стоист философлардан бэзилэри дэ онунла мүбаһисэ етдилэр. Бир нечэси: «Бу бошбоғаз нэ демэк истэјир?», башгалары да: «Эчнэби танрылары тэблиғ едэн бир адама бэнзэјир», – дејирдилэр. Чүнки онлара Исаны вэ дирилмэни мүждэлэјирди.

19 Ону тутараг Ареопага* кэтириб дедилэр: «Тэблиғ етдијин бу јени тэлимин нэ олдуғуну өјрэнэ билэрикти?»

20 Чүнки бизим гулагларымыза бэзи гэрибэ шејлэр ешитдирирсэн; инди бу шејлэрин нэ демэк олдуғуну билмэк истэјирик.»

21 Бүтүн афиналылар вэ орада јашајан эчнэбилэр вахтларыны јалныз јени бир шеј сөјлэмэк јахуд динлэмэклэ кечирирди.

22 Павел Ареопагын ортасында дуруб деди: «Еј Афина эрлэри! Мэн сизи хэр чэһэтдэн чох диндар көрүрэм.

23 Чүнки ибадэт етдијиниз зижарэткаһлары кэзиб тэдгиг едэркэн, мэн бир гурбанкаһа да раст кэлдим. Онун үстүндэ "Намэлуи Аллаһа" сөзү јазылмышдыр. Бах, мэн сизэ билмэјэрэк ибадэт етдијиниз бу Аллаһы тэблиғ едирэм.

24 Дүңјаны вэ онун ичиндэ олан бүтүн шејлэри јарадан Аллаһ, көј вэ јерин Рэбби олдуғундан, эл илэ тикилмиш мэбэдлэрдэ јашамаз.

25 Мадам ки, һамыја һэјат, нэфэс вэ хэр шеји верэн Өзүдүр, бир шеј мөһтач имиш кими, инсанларын эллэри илэ Она хидмэт олуна билмэз.

26 О, бүтүн халглардан олан инсанлары бир гандан јаратды ки, бүтүн јер үзүндэ јашасынлар. Онларын габагчадан мүэјјэн едилмиш вахтларыны вэ јашадылары јерлэрин сэрһэдлэрини тэјин етди ки,

27 Аллаһы ахтарсынлар вэ бэлкэ эл илэ јохлаја-јохлаја тапсынлар. Амма бунунла бэрабэр, О неч биримиздэн узаг дејил.

28 Чүнки биз Онунла јашајырыг, хэрэкэт едирик вэ варыг; нечэ ки, сизин шаирлэриниздэн бэзилэри дэ демишдир: "Биз дэ Оун нэслијик."

29 Белэликлэ, биз Аллаһын нэсли олдуғумуза көрэ дүшүнмэмэлијик ки, илаһи Варлыг, инсан сэнэти вэ тэхэјјүлү илэ сурэт алан гызыла, ја күмүшэ, јахуд да даша бэнзэјир.

30 Демэли, Аллаһ чэһалэт заманларына көз јумду; инди исэ хэр јердэ инсанлара эири едир ки, һамы төвбэ етсин.

31 Чүнки Аллаһ елэ бир күн тэјин етди ки, о күн сечдији Адам васитэси илэ дүңјаја эдалэтлэ һөкм едэчэкир. Ону өлүлэрдэн дирилдэрэк, бүтүн инсанлара *бу барэдэ* сүбут верди.»

32 Өлүлэрдэн дирилмэји ешитдикдэ, бэзилэри кинајэ илэ күлдү, амма башгалары: «Бу һагда сэни јенэ динлэјэрик», – дедилэр.

33 Белэликлэ, Павел онларын арасындан чыхды.

34 Бэзи адамлар исэ она гошулуб иман етдилэр; бунларын арасында Ареопаг үзвү Дионисиус вэ Дамарис адлы бир гадын, вэ онларла бэрабэр башгалары да вар иди.

*19. Ареопаг – гэдим Афинада али мэхкэмэ.

ՕՆ ՏՅԿԿԻԶԻՆՇԻ ՓՅՏԻԼ

Կորինֆձ

1 ԲՄ ԻՏԼՔՐՁՆ ՏՈՆՐԱ, ՓԱՎԵԼ ԱֆԻՆԱՆԻ ԴՔՐ ԵԴԻԲ, ԿՈՐԻՆՓՔ ԿԵԴԻ.

2 ՕՐԱԴԱ ԵՏԼԻ ՓՈՆՏՍԼՄ ՕԼԱՆ ԱԿԻԼԱ ԱԴԼԻ ԲԻՐ յՅՄԻԴԻՅՔ ՐԱՏ ԿՔԼԴԻ. ԱԿԻԼԱ, ԱՐՎԱԴԻ ՓՐԻՏԿԻԼԱ ԻԼՔ ԲՔՐԱԲՔՐ ԻՏԱԼԻՅԱԴԱՆ յԵՆԻՇՔ ԿՔԼՄԻՏԻԴԻ; ՇՄՆԿԻ ԿԼԱՎԴԻՄՍ* ԲՄՏՄՆ յՅՄԻԴԻԼՔՐՔ ԵՄՐ ՎԵՐՄԻՏԻԴԻ ԿԻ, ՐՈՄԱԴԱՆ ՇՄԻՏՍՆԼԱՐ. ՓԱՎԵԼ ՕՆԼԱՐՅՆ յԱՆԻՆԱ ԿԵԴԻ.

3 ՕՆԼԱՐ ԵՅՆԻ ՏՅՆՔՏ ՏԱԽԻԲԻ ՕԼԴՄՂԱՐՅՆԴԱՆ, յԱՆԼԱՐՅՆԴԱ ԳԱԼԴԻ ՎՔ ԻՏԼՔԴԻ. ՕՆԼԱՐՅՆ ՏՅՆՔՏԻ ՇԱԴԻՐՇՄԼԻԿ ԻԴԻ.

4 ՓԱՎԵԼ ԽՐ ՏՅՆԲՔ ԿՄՆՄ ՏԻՆԱԳՈԳԴԱ ՄՅԲԱԽԻՏՔ ԵԴԻԲ, յՅՄԻԴԻԼՔՐԻ ՎՔ յՄՆԱՆԼԱՐԻ ԻԳՆԱ ԵՄՅՔՅՔ ԇԱԼՅՏԻՐԴԻ.

5 ՏԻԼԱ ՎՔ ՏԻՄՈՏԵՅ ՄԱԿԵԴՈՆԻՅԱԴԱՆ ԿՔԼԴԻԿՁՆ ՏՈՆՐԱ, ՓԱՎԵԼ ՕՅՄՆՄ ԴԱՄԱՄԻԼՔ *ԱԼԼԱԽՅՆ* ԿՔԼԱՄԻՆԻ յԱՅՄԱԳ ԻՏԻՆՔ ԽՔՐ ԵԴԻՐ* ՎՔ յՅՄԻԴԻԼՔՐՔ ԻՏԱՆՅՆ ՄՔՏԻԽ ՕԼԴՄՂՄՆԱ ՏՅՏԱԴՔՏ ԵԴԻՐԴԻ.

6 ՕՆԼԱՐ ՄՂԱՎԻՄՔՏ ԿՔՏՔՐԻԲ ԿՄՐ ԵՏԴԻԿՁՔ, ՓԱՎԵԼ ՓԱԼԴԱՐՅՆԻ ՏԻԼԿՔԼՔԴԻ ՎՔ ՕՆԼԱՐԱ ԴԵԴԻ: «ԴԱՆԻՆԻՅ ՕՅ ԲԱՏԻՆԻՅԱ ՕԼՏՍՆ! ՄՅՆ ԴՔՄԻԶՔՄ*. ԱՐԴՅԴ ՄՅՆ ԴՔՅՐԻ-յՅՄԻԴԻԼՔՐԻՆ յԱՆԻՆԱ ԿԵԴՔՇՔՅՄ!»

7 ՕՐԱԴԱՆ ՇՄԻՅԻԲ ԱԼԼԱԽԱ ԻԲԱԴՔՏ ԵԴՆ ՏԻԴԻՄՍ յՄՏՄՍ ԱԴԼԻ ԲԻՐԻՆԻՆ ԵՎԻՆՔ ԿԵԴԻ. ՕՆՄՆ ԵՎԻ ՏԻՆԱԳՈԳԱ ԲԻՏԻՏԻԿ ԻԴԻ.

8 ՏԻՆԱԳՈԳ ՐՔԻՏԻ ԿՐԻՏՄՍ ԲՄՏՄՆ ԵՎ

*2. Կլավդիւս – օ ձօւրձ ԽՕԿՄ ՏՐՔՆ ՐՕՄԱ ԻՄՓԵՐԱՏՈՐՄՆԱՆ ԱԴԻ.

*5. ԲՔՅԻ ՄՔՏԻԼՔՐՁՔ, "...ՓԱՎԵԼ ՐՄԽՆ ԻՇԲԱՐ ԵԴԼԻՐ".

*6. ՅՔՆԻ, ԱԴԻԲՔՏԻՆԻՅ ՄՇՄՆ ՏԻԴ ՄՔՏՄԼԻՅՅՏ ԴԱՏԻՅՐՏԻՆԻՅ. ՄՔՏՄԼԻՅՅՏ ՄՅՆԴՆ ԿԵԴԻ.

ՔԼԻ ԻԼՔ ԲՔՐԱԲՔՐ ՐՔԲՔ ԻՄԱՆ ԵՏԴԻ; ՎՔ ԿՈՐԻՆՓԼԻԼՔՐՁՆ ԲԻՐ ՇՈՒ ՄՆՄ ԵՏԻՁՔՐ ԻՄԱՆ ԵԴԻԲ ՎՔՏԻՅ ՕԼԴՄԼԱՐ.

9 ԿԵՇՔ ՎԱՒԻ ՐՔՅԱԴԱ ՐՔԲՔ ՓԱՎԵԼՔ ԿՔՐՄՆՔՐԵԿ ԴԵԴԻ: «ԴՈՐԽՄԱ, ԱՆՇԱԳ ԴԱՆՅՏ ՎՔ ՏՄՏԱ,

10 ՇՄՆԿԻ ՄՅՆ ՏՅՆԻՆԼՔՅՄ ՎՔ ՏՅՆՔ ԽԵՇ ԿՔՏ ԴՈՒՆՄԱՅԱՇԱԳ, յԱՄԱՆԼԻԿ ԵՄՄՔՅՇՇԿԻՐ, ՕՆԱ ԿՔՐՔ ԿԻ, ԲՄ ՏՅՏՔՐՁՔ ՇՈՒԼՄ ԱԴԱՄԼԱՐՄ ՎԱՐ.»

11 ՎՔ ՓԱՎԵԼ ՕՆԼԱՐԱ ԱԼԼԱԽՅՆ ԿՔԼԱՄԻՆԻ ԵՅՐՔՁՔՐԵԿ, ԲԻՐ ԻԼ ԱԼԴԻ ԱՅ ՕՐԱԴԱ յԱՏԱԴԻ.

12 ԳԱԼԼԻՅՔ ԱԽԱՅԱ ՎԱԼԻՏԻ ԻԿՆ, յՅՄԻԴԻԼՔՐ ԻՏԴԻՓԱԳ ԲԱՂԼԱՅԻԲ ՓԱՎԵԼՔ ԽՇՄՄ ԵՏԴԻԼՔՐ ՎՔ ՕՆՄ ՄՔԽԿՔՄ ԴԱՐՏԻՏԻՆԱ ԿՔՏԻՐԻԲ ԴԵԴԻԼՔՐ:

13 «ԲՄ ԱԴԱՄ ԻՆՏԱՆԼԱՐԻ ԴԱՆՄՆԱ ՅԻԴԴ ՏՅՔԻԼՁՔ ԱԼԼԱԽԱ ԻԲԱԴՔՏ ԵՄՅՔՅՔ ԻԳՆԱ ԵԴԻՐ.»

14 ՓԱՎԵԼ ԱՅՅԻՆԻ ԱՇՄԱԳ ԻՏՔՁԻԿՁՔ ԳԱԼԼԻՅՔ յՅՄԻԴԻԼՔՐՔ ԴԵԴԻ: «ՔՔՐ ԲԻՐ ԽԱԳՏԻՅԼԻԿ ՎՔ յԱ ԱՅԻՐ ՇԻՆԱՅՏ ՄՔՏՔԼՔՏԻ ՕԼՏԱՅԴԻ, ԵՅ յՅՄԻԴԻԼՔՐ, ՏԻՅԻ ՏՅԲՐ ԻԼՔ ԴԻՆԼՔՄՅԻՄԻՆ ՄՔՏԻԴԻԴ օԼԱՐԴԻ.

15 ԼԱԿԻՆ ԴՔԼԻՄ, ԱԴԼԱՐ ՎՔ ՕՅ ԴԱՆՄՆՄՆՅՒՅ ԲԱՐՔՁՔ օԼԱՆ ՄՅԲԱԽԻՏՔԼՔՐԻ ԻՏՔ ՕՅՄՆՅՒՅ ԽՔԼԼԵԴԻՆ. ՄՅՆ ԲՄ ՏՅՂԼՔՐԻՆ ԽԱԿԻՄԻ ՕԼՄԱԳ ԻՏՔՄԻՐՔՄ.»

16 ՎՔ ՕՆԼԱՐԻ ՄՔԽԿՔՄԴՆ ԴՈՎԴՄ.

17 ԲՄՏՄՆ յՄՆԱՆԼԱՐ ՏԻՆԱԳՈԳ ՐՔԻՏԻ ՏՈՏԵՆԻՏԻ ԴՄՏՄԲ, ԽՕԿՄ ԿՐՐՏՏՄՂ ԴԱԲԱՒԻՆԴԱ ԴՔՅԴՄԼՔՐ. ԳԱԼԼԻՅՔ ԲՄՆՄ ԽԵՇ ՎԵՇԻՆՔ ԴՔ ԱԼՄԱԴԻ.

ԱՆԴԱԿՅԱՅԱ ԴԱՅԴԻՅՏ

18 ՓԱՎԵԼ ԲԻՐ ԽՔՂԻ ՎԱՒԻ ԴԱ ՕՐԱԴԱ ԴԱԼԴՅԴԴԱՆ ՏՈՆՐԱ, ԴԱՐԴԱՏԼԱՐԼԱ ՎԻԴԱԼԱՏԻՅԻԲ, ՓՐԻՏԿԻԼԱ ՎՔ ԱԿԻԼԱ ԻԼՔ ԲՔՐԱԲՔՐ ՏՄՐԻՅԱՅԱ յԵԼԿՆ ԱՇԴԻ; *ԱԼԼԱԽԱ* ԔՁԴ ԵՄՄԻՏ ՕԼԴՄՂՄՆԱՆ ԿԵՆԽՐՔԱԴԱ

сачларыны гырхдырмышды.

19 Ефесэ чатдыгда, Павел онлары орада бурахыб, өзү синагога кирди вэ јәһудиләр илә мүбаһисэ етди.

20 Даһа бир мүддэт галмасыны ондан хаһиш етдиләрсэ дә, разы олмады,

21 Вэ онларла видалашыб деди: «/Мән мүтлэг бу кэлән бајрамы Јерусәлимдә гејд етмәлијәм; лакин/ әкәр Аллах истәрсэ, сизин јаныныза јенә гајыдарам.» Вэ Ефесдән јола дүшдү.*

22 Гејсәријәјә чатдыгда, кеҗиб чәмијјәти саламлады вэ сонра Ан-такјаја кечди.

23 Орада бир мүддэт галдыгдан сонра јола чыхды вэ нөвбә илә Галатија вэ Фрикија дијарындан кечәрәк, орадакы шакирдләрин һа-мысына гүввә верди.

АПОЛЛОС

24 Әсли искәндәријәли олан, бәлағәт саһиби олуб, Мүгәддәс Јазылары јахшы билән Аполлос адлы бир јәһуди Ефесэ кәлди.

25 Бу адам Рәбб јолунда тәлим алмышды. Вэ јалныз Јәһјанын вәф-тизиндән хәбәрдар олдуғу һалда, руһча сәјли олуб, Рәбб* барәсиндәки һәгигәти бәјан едиб, доғрулуғла өјрәдирди.

26 Синагогда чәсарәтлә данышмаға башлады. Ону ешидән Акила вэ Прискила ону јанларына алыб Рәбб јолуну она даһа дәгиг изаһ етдиләр.

27 Ахајаја кетмәк фикриндә олдуғу

заман, гардашлар ону тәшвиғ едиб, орадакы шакирдләрә мәктуб јаздылар ки, ону гәбулетсинләр. Ораја чатдығы заман Аллахын лүтфү илә иман етмиш оланлара чоһ јардым етди.

28 Чүнки Исанын Мәсиһ олдуғуну Мүгәддәс Јазыларла сүбут едәрәк, јәһудиләрин фикирләрини үмумхалг гаршысында вар күчү илә тәкзиб едирди.

ОН ДОГГУЗУНЧУ ФӘСИЛ

Павел Ефесдә

1 АПОЛЛОС Коринфдә икән, Па-вел јухары өлкәләри кечиб, Ефесэ чатды вэ бир нечә шакирдә раст кәлиб,

2 Онлара деди: «Иман етдијиниз заман Мүгәддәс Руһу алдынызмы?» Онлар исә дедиләр: «Хејр, Мүгәддәс Руһун *назил* олдуғуну белә ешит-мәмишик.»

3 Павел сорушду: «Белә исә, нәјә әсасән вәфтиз олдуруз?» «Јәһјанын вәфтизинә әсасән», – дедиләр.

4 Павел деди: «Јәһјанын вәфтизи төвбә едәнләр үчүн иди*. Ондан сонра Кәләнә, јә’ни Мәсиһ Исаја иман етмәләрини халга билдирирди.»

5 Буну ешитдикдә, онлар Рәбб Иса-нын ады илә вәфтиз олдулар.

6 Павел әлләрини онларын үстүнә гојдугда, Мүгәддәс Руһ онларын үзәринә назил олду вэ *башга-башга* дилләрдә данышмаға вэ пејғәмбәрлик етмәјә башладылар.

7 Онлар тәхминән он ики адам идиләр.

*21. Бәзи мәтнләрдә бу сөзләрдә әлавә олунур: "Акила вэ Прискила исә Ефесдә галдылар."

*25. Рәбб – ән әски мәтнләрдә, "Иса".

*4. Гәрфи тәрчүмә, "...Јәһја бир төвбә вәфтизи илә вәфтиз етди".

8 Павел синагога кириб, үч ај, чэкинмэдэн Аллахын Сэлтэнэти хаггында мүбәһисә едир, инсанлары игна едирди.

9 Лакин бәзиләри инадчыл олуб, ичласын гаршысында *Рәббин* јолуну писләјәрәк, инанмаг истәмәдикдә, Павел онлары тәрк етди вә шакирдләри ајырараг, һәр күн Тиран /адлы биринин/ мәктәбиндә мүбәһисә едирди.

10 Бу, ики ил давам етди. Вә Асија әјаләтиндә јашајан һәм јәһуди, һәм дә јунанларын һамысы Рәбб /Иса/ хаггындакы кәламы ешитдиләр.

11 Аллах исә Павелин әлләри илә фөвгәл'адә мө'чүзәләр јарадырды.

12 Һәтта онун бәдәниндән мәндилләр вә ја белбағылар көтүрүлүб, хәстәләрин үстүнә гојулурду вә онлардан хәстәликләр кедир, мурдар руһлар чыхырды.

13 Лакин бәзи авара јәһуди овсунчулар да пис руһлара тутулмуш адамлар үзәриндә Рәбб Иса адыны охумаға чалышдылар. Онлар дејирдиләр: «Павелин тәблиғ етдији Иса ады илә сизә әмр едирик!»

14 Буну едәнләр Скева адлы бир јәһуди баш каһинин једди оғлу иди.

15 Пис руһ исә онлара чаваб вериб деди: «Исаны таныјырам, Павел дә мәнә мәлумдур. Бәс сиз кимсиниз?»

16 Вә дахилиндә пис руһ олан адам онларын үстүнә шығыды, онлары* басыб, галиб кәлди, белә ки, онлар чылпаг вә јаралы һалда о евдән гачдылар.

17 Бу һадисә Ефесдә јашајан һәм јәһуди, һәм дә јунанларын һамысына мәлум олду. Һамысыны горху бүрүдү.

Вә Рәбб Исанын ады шәрәфләнди.

18 Иман едәнләрдән бир чоху да әмәлләрини е'тираф вә бәјан едәрәк кәлирдиләр.

19 Сәһрбазлыг едәнләрдән бир чоху өз китабларыны топлајыб, һамынын көзү гаршысында јандырдылар. Китабларын дәјәрини һесабладылар, әлли мин күмүш пула бәрабәр олдуғуну мүәјјән етдиләр.

20 Беләликлә, Рәббин кәламы гүд-рәтлә јайлыб нүфуз газанырды.

21 Бу әһвалатлар ваге олдугдан сонра, Павел Македонија вә Ахајадан кечиб, Јерусәлимә кетмәји руһунда нијјәт едәрәк деди: «Орада олдугдан сонра, Романы да көрмәлијәм.»

22 Она хидмәт едәнләрдән икисини – Тимотеји вә Ерасты Македонијаја көндәриб, өзү бир мүддәт дә Асија әјаләтиндә галды.

Ефесдәки гарышыглыг

23 О вахт *Рәббин* јолу үзүндән бөјүк бир гарышыглыг баш верди.

24 Чүнки Димитри адлы бир симкәр, Артемида мәбәдинин күмүшдән макетләрини дүзәлтмәклә сәнәткарлара чохла газанч кәтирди.

25 Онлары вә дикәр белә сәнәткарлары топлајыб деди: «Чәнаблар! Билирсиниз ки, рифаһымыз бу сәнәтдән асылыдыр;

26 Лакин сиз һәм көрүр, һәм дә ешидирсиниз ки, нәинки Ефесдә, һәтта тәхминән бүтүн Асија әјаләтиндә бу Павел хејли адамы *өз әгидәси илә* гане едиб јолдан чыхарды. Онун дедијинә көрә, инсан әлләри илә дүзәлдилән танрылар танры дејилдир.

27 Вә тәһлүкә јалныз сәнәтимизин

*16. онлары – ән әски мәтнләрдә "икисини".

е’тибардан дүшмәсиндә дежилдир, һәм дә бөјүк илаһә Артемиданын мә’бәдинин эһәмијјәти итәчәк, бүтүн Асијанын вә дүнјанын пәрәстиш етдији илаһәнин эзәмәти јоха чыхачагдыр.»

28 Буну ешитдикдә чох гәзәбләниб: «Ефеслиләрин Артемидасы эзәмәтлидир!» – дејәрәк гышгырмаға башладылар.

29 Бүтүн шәһәр иғтишашла долду; *чамаат* Павелин јол јолдашлары олан македонијалы Гајы вә Аристархы јахалајыб јекдилликлә театра ахышды.

30 Павел халгын ичинә кирмәк истәдикдә, шакирдләр ону гојмадылар.

31 Асија әјаләтинин рәисләриндән бә’зиләри дә онун достлары олдуғундан, она хәбәр көндәриб, хаһиш етдиләр ки, театра ајаг басмасын.

32 Бу арада һәрә бир шеј бағырырды; чүнки ичлас низамсыз иди вә эксәријјәти нә үчүн топлашдыгларыны белә билмирди.

33 Чамаатын ичиндән Искәндәри ирәли сүрдүләр*, чүнки јәһудиләр ону тәклиф едирдиләр. Искәндәр әли илә ишарә едиб, халга мүдафиә нитги сөјләмәк истәди.

34 Лакин онун јәһуди олдуғуну билдикдә, һамы бир сәслә ики саата јахын: «Ефеслиләрин Артемидасы эзәмәтлидир!» – дејәрәк бағырышды.

35 Шәһәр валисинин мирзәси халгы сакигләшдириб деди: «Ефес әрләри! Ким билмир ки, Ефес шәһәри эзәмәтли /илаһә/ Артемиданын мә’бәдинин вә көјдән дүшән һејкәлин* мүдафиәчисидир?»

*33. *Ән әски мәтнләрдә, "Чамаатдан бә’зиләри һадисәни Искәндәрә бағладылар".*

*35. *Көјдән дүшән һејкәл – бәлкә Артемиданын сурәтинә бәнзәр бир метеорит.*

36 Мадам ки, бунлары кимсә инкар едә билмәз, сиз сакиг олмалы вә еһтијатсыз бир иш көрмәмәлисиниз.

37 Сиз исә нә мә’бәди гарәт етмиш, нә дә илаһәнизә* күфр етмиш бу адамлары бураја кәтирмисиниз.

38 Демәли, әкәр Димитринин вә онунла бәрабәр олан сәнәткарларын бир кимсәјә гаршы шикајәти варса, мәһкәмә ичласлары вә валиләр вардыр. Гој бир-бириндән шикајәт етсинләр.

39 Лакин әкәр сиз башга шеј ахтарырсынызса, бу, гануни ичласда һәлл олуначагдыр.

40 Чүнки бу күнкү һадисә үзүндән иғтишаша көрә иттиһам едилмәк тәһлүкәси гаршысындајыг. Сәбәб олмадығына көрә, бу гијама бәраәт газандыра билмәјәчәјик.» Буну дејиб ичласы дағытды.

ИЈИРМИНЧИ ФӘСИЛ

Павел Троасда

1 ЃАЈ-КУЈ битдикдән сонра, Павел шакирдләри чағырыб онлары үрәкләндирди вә сонра онларла видалашараг, чыхыб Македонијаја јола дүшдү.

2 О тәрәфләри долашыб, иманлылары чохлу нәсиһәтлә үрәкләндирәрәк Јунаныстана кәлди

3 Вә үч ај орада галды. Суријаја кәми илә јола дүшмәк үзрә икән јәһудиләр она гаршы суи-гәсд һазырладыгларына көрә, Македонија јолундан дөнмәк гәрарына кәлди.

*37. *илаһәнизә – ән әски мәтнләрдә, "илаһәмизә".*

4 Ону Пир оғлу верижалы Сопатер, салониклилардэн Аристарх вэ Секунд, дербели Гај вэ Тимотеј вэ асијалылар Тихик илэ Трофим Асија эјалэтинэ гэдэр мүшажіет етдилэр.

5 Онлар ирэли кедэрэк, бизи Троасда көзлэјирдилэр.

6 Биз дә мајасыз чөрэк бајрамындан сонра, Филипидэн кэми илэ јола дүшдүк вэ беш күн эрзиндэ Троаса, онларын јанына чатдыг. Орада једди күн галдыг.

7 Нэфтэнин илк күнүндэ* чөрэк бөлмэк үчүн шакирдлэр бир јерэ топлашдылар. Павел ертэси күн јола чыхмаг нијјетиндэ олдуғундан, онларла сөһбэт етди вэ кечэ јарысына гэдэр сөзүнэ давам етди.

8 Топлашдығымыз јухары отагда чохла чыраг јанырды.

9 Ефтик адлы бир кэнч пэнчэрэдэ отурмушду. Павел сөзүнү узатдыгча, Ефтик дэрин јухуја далды, јухулу һалда үчүнчү мәртэбэдэн ашағы јыхылды вэ јердэн өлү кими галдырылды.

10 Павел исэ ашағы ениб, онун үзэринэ јыхылды вэ гучаглајыб деди: «Нараһат олмајын, чүнки онун чаны өзүндэдир.»

11 Јенэ јухары чыхыб, чөрэк бөлдү вэ једи. Күн доғунчаја гэдэр онларла узун сөһбэт етди вэ сонра јола чыхды.

12 Кэнчи исэ *евинэ* дири кэтирдилэр вэ *бу һадисэдэн* бөјүк тэсэлли алдылар.

13 Биз габаға, кэмијэ кетдик вэ Ассоса үздүк ки, Павели орадан көтүрэк. Чүнки о өзү пијада кетмэк нијјетиндэ олуб, бизэ белэ тапшырмышды.

14 Ассосда бизи гаршылададыгда, ону

көтүрүб Мидиллијэ кэлдик.

15 Орадан үзэрэк, ертэси күн Хиос адасынын гаршысына чатдыг, бир күн сонра исэ Самоса јетишдик вэ Трогиллијада галдыгдан сонра, ертэси күн Милетэ кэлдик.

16 Чүнки Павел Асија эјалэтиндэ вахт итирмэмэк мәгсэдилэ Ефеси өтүб кечмэк нијјетиндэ иди; она көрэ ки, тэлэсирди ки, мүмкүнсэ пентикост бајрамында Јерусэлимдэ олсун.

Павел Ефесли ағсагаллара вида едир

17 Милетдэн Ефесэ адам көндэриб, чэмијјетин ағсагалларыны јанына чағыртдырды.

18 Јанына кэлдикләри заман онлара деди: «Асија эјалэтинэ ајаг басдығым илк күндэн бэри сизинлә олдуғум бүтүн вахты нечэ кечирдијими өзүнүз билирсиниз.

19 Там тэвазөкарлыг вэ /чох/ көз јашлары илэ вэ јөһудилэрин суигэсдлэриндэн долајы башыма кэлэн сынагларла Рэббэ хидмэт етдим.

20 Сизэ фајдалы олан һеч бир шеји бэјан етмэкдэн, истэр ачыгча, истэрсэ дә евдэн-евэ сизэ тэлим етмэкдэн чэкинмэдим.

21 Аллаһа төвбэ вэ Рэббимиз Иса /Мэсиһә/ иман етмэји јөһудилэрэ вэ јунанлара чидди тапшырдым.

22 Инди, будур, Рух тэрэфиндэн мәчбур едилэрэк Јерусэлимэ кедирэм, орада башыма кэлэчэк шејләри билмирэм.

23 Анчаг һэр шөһэрдэ Мүгэддэс Рух мэнэ шөһадэт едир ки, мәни зэнчирлэр вэ сыхынтылар көзлэјир.

24 Лакин мэн өз һэјатыма гијмэт вэ

*7. Јәни, базар күнү.

эһәмијјәт вермирәм. Јетәр ки, дөврүмү /севинчлә/ битирим вә Рәбб Исадан алдығым вәзифәни, јәни Аллаһын лүтфү һаггындакы Мүждәјә шәһадәт етмәји тамамлајам.

25 Инди, будур, мән билирәм ки, араларында /Аллаһын/ Сәлтәнәтини тәблиғ едиб, долашдығым сизләрдән һеч бири артыг үзүмү көрмәјәчәк.

26 Бунун үчүн бу күнкү күндә сизә шәһадәт едирәм ки, бүтүн инсанларын ганындан тәмизәм.*

27 Чүнки Аллаһын бүтүн ирадәсини сизә бәјан етмәкдән чәкинмәдим.

28 Өзүнүзә вә бүтүн сүрүјә диггәт един. Мүгәддәс Рух сизи о сүрүнүн ичиндә нәзарәтчи тәјин етмишдир ки, Рәббин вә Аллаһын чәмијјәтини, Өз ганы баһасына әлдә етдији чәмијјәти* күдәсиниз.

29 Билирәм ки, мән кетдикдән сонра, сүрүјә рәһми кәлмәјән азғын гурдлар араныза кирәчәкдир.

30 Вә шакирдләри ардларынча чәкмәк үчүн јанлыш сөзләр данышан адамлар өз араныздан чыхачағлар.

31 Буна көрә ајыг олун, үч ил кечәкүндүз, көз јашлары илә һәр биринизә нәсиһәт вермәкдән ваз кечмәдијими хатырлајын.

32 Инди сизи Аллаһа вә Онун лүтфү барәдәки кәлама тапшырырам; о кәлам сизи инкишаф етдирмәјә вә тәгдис едилмиш оланларын һамысы арасында сизә мирас вермәјә гадирдир.

33 Һеч кимин күмүшүнә, ја гызылына, ја да палтарына көз тикмәдим.

34 Өзүнүз билирсиниз ки, өз еһти-

*26. Јәни, һеч кимсәнин дүчар олачағы агибәт үчүн мөсүлијјәт дашымырам.

*28. Ән әски мәтнләрдә, "...ки, Аллаһын чәмијјәтини, Өз Оғлунун ганы баһасына әлдә етдији чәмијјәти".

јачларыма вә мәнимлә оланлара мәним бу әлләрим хидмәт етди.

35 Мән етдијим һәр шејдә сизә көстәрдим ки, бу чүр зәһмәт чәкәрәк, зәифләрә јардым етмәк вә Рәбб Исанын сөзләрини хатырламаг кәрәкдир, чүнки О Өзү демишдир: "Вермәк алмагдан даһа бөјүк бәхтијарлыг кәтирир."»

36 Буну дедикдән сонра, Павел диз чөкүб, һамысы илә бәрабәр дуа етди.

37 О вахт һамы чох ағлады вә Павелин бојнуна сарылыб, ону өпдүләр.

38 Онлары ән чох кәдәрләндирән, онун үзүнү артыг көрмәјәчәкләринә даир дедији сөзләр иди. Сонра ону кәмијә гәдәр јола салдылар.

ИЈИРМИ БИРИНЧИ ФӘСИЛ

Јерусәлимә сәјәһәт

1 ОНЛАРДАН ајрылыб, дәнизә чыхдығымыз заман бирбаша Коса, ертәси күн Родоса вә орадан Патараја кәлдик.

2 Финикијаја кедән бир кәми тапараг, она миниб дәнизә чыхдыг.

3 Кипр көрүндүјү заман, ону солда гојараг Суријаја тәрәф кетдик вә Сурда ендик, чүнки кәми орада јүкүнү бошалдачагды.

4 Шакирдләри тапараг, орада једди күн галдыг; Рух тәрәфиндән *тәлгин едиләрәк*, онлар Павелә дејирдиләр ки, Јерусәлимә кетмәсин.

5 Бу күнләри кечирдикдән сонра, биз орадан ајрылыб, јола чыхдыг вә һамы бизи арвадлары вә ушағлары илә, шәһәрдән кәнара кими јола

салдылар; вә саһилдә диз чөкәрәк, дуа етдик.

6 Бир-биримизлә видалашдыгдан сонра, кәмијә миндик, онлар да евләринә гајытдылар.

7 Биз исә Сурдан дәниз јолуну гәт едиб, Птоломаисә кәлдик вә орада гардашлары саламлајыб бир күн онларын јанында галдыг.

8 Ертәси күн /Павел вә онун јол јолдашлары олан/ бизләр јола дүшүб, Гејсәријә кәлдик. Једдиләрдән* бири олан мүждәчи Филиппин евинә кедиб, орада галдыг.

9 Онун әрә кетмәмиш, пејғәмбәрлик едән дөрд гызы вар иди.

10 Орада бир нечә күн галдыгдан сонра Јәһудејадан Агаб адлы бир пејғәмбәр кәлди.

11 Јанымыза кәлиб, Павелин кәмәрини көтүрдү, өз голларыны вә ајагларыны бағлады вә деди: «Мүгәддәс Рух белә дејир: ”Јерусәлимдәки јәһудиләр бу кәмәрин саһибини беләчә бағлајыб, гејри-јәһудиләрин әлине тәслим едәчәкләр.”»

12 Бу сөzlәри ешитдијимиз заман, биз вә орада јашајанлар Павелә јалвардыг ки, Јерусәлимә кетмәсин.

13 Лакин Павел чавабында деди: «Нә едирсиниз? Нә үчүн ағлајыб үрәјими сындырысыныз? Мән Јерусәлимдә нәинки бағланмаг, һәтта Рәбб Исанын ады уғрунда өлмәјә белә һазырам.»

14 О гане олмадыгда, биз сакитләшиб: «Гој Рәббин ирадәси јеринә јетсин!» – дедик.

15 О күнләрдән сонра биз һазырлашыб Јерусәлимә тәрәф јөнәлдик.

16 Гејсәријәдән бәзи шакирдләр дә

бизимлә кәлдиләр. Бизи, јанында гонаг олачағымыз көһнә шакирд олан Минасон адлы бир кипрлинин евинә апардылар.

Павел Јерусәлимдә

17 Јерусәлимә чатдығымыз вахт гардашлар бизи севинчлә гәбул етдиләр.

18 Ертәси күн Павел бизимлә бәрабәр Јагубун јанына кетди; бүтүн ағсагаллар да орада топлашмышдылар.

19 Онлара салам вердикдән сонра, Павел Аллаһын онун хидмәти васитәсилә гејри-јәһудиләр арасында етдикләрини тәфсилаты илә нәглетди.

20 Бунлары ешитдикдә Аллаһа һәмд етдиләр вә она дедиләр: «Гардаш! Көрүрсән јәһудиләр арасында нечә мин нәфәр иман етмишдир; вә онларын һамысы Мүгәддәс Гануна сәјлә риајәт едәнләрдир;

21 Сәнин һаггында исә ешитмишләр ки, сән гејри-јәһудиләр арасында јашајан бүтүн јәһудиләри Мусадан дөнмәјә өјрәдәрәк дејирсән ки, онлар оғулларыны сүннәт етдирмәсинләр вә адәтләримизә эмәл етмәсинләр.

22 Инди нә олачаг? Әлбәттә, чамаат јығышмалыдыр, чүнки сәнин кәлдијини ешидәчәкләр.

23 Она көрә сәнә нә десәк, ону ет: биздә нәзири олан дөрд адам вар.

24 Онлары көтүр, онларла бәрабәр пакланма мәрәсиминә гошул вә башларыны гырха билмәләри үчүн онларын *гурбан* мәсрәфләрини сән өдә. Беләликлә, һамы биләчәк ки, һаггында ешитдикләри әсассыздыр вә сән Гануна риајәт етмәкдә давам едирсән.

*8. Једдиләр – бах 6:1-5.

25 Амма биз, иман едэн гејри-јәһудиләр барэдә гәрара алыб мэктуб жаздыг ки, онлар белә бир гајдаја риајәт етмәсинләр, садәчә бүтләрә едилән гурбанлардан, гандан бо-ғулмуш һејванларын этиндән вә чинси әхлагсызлыгдан өзләрини горусунлар.»

26 О заман Павел бу адамлары көтүрдү, ертәси күн онларла бәрабәр пакланма мәрәсиминә гошулду вә мәбәдә кирәрәк, пакланма күнләринин нә заман битәчәјини, адамларын һәр бири үчүн нә заман гурбан тәгдим едиләчәјини елан етди.

Павел тутулур

27 Бу једди күнлүк мүддәт битмәкдә икән, Асија әјаләтиндән олан јәһудиләр Павели мәбәддә көрүб, бүтүн халгы һәјчәнә кәтирдиләр вә она әл атыб бағырдылар:

28 «Еј Исраил әрләри, көмәк един! һәр јердә, халгымыза, Гануна вә бу јерә зидд олан тәлими бүтүн инсанлара јаян бу адамдыр; үстәлик јунанлары мәбәдә салыб, бу мүгәддәс јери мурдар едибдир!»

29 Чүнки бундан габаг ефесли Трофими шәһәрдә онунла бирликдә көрмүшдүләр вә елә санырдылар ки, Павел ону мәбәдә салыб.

30 Бүтүн шәһәр һәрәкәтә кәлди, халг һәр тәрәфдән гачыб топлашды. Павели тутуб мәбәддән чөлә сүрүдүләр. Вә о анда *мәбәд* гапылары бағланды.

31 Онлар Павели өлдүрмәјә чалышаркән, *Рома алајынын* минбашысына хәбәр чатды ки, бүтүн Јерусәлим тәлатүм ичиндәдир.

32 Минбашы да о анда әскәрләри

вә јүзбашылары көтүрүб онларын үстүнә чумду. Онлар исә минбашыны вә әскәрләри көрүб, Павели дөјмәји дајандырдылар.

33 О вахт минбашы јахынлашды вә ону тутуб, әмр етди ки, бир чүт зәнчирлә бағласынлар. Вә сорушду: «Бу кимдир, о нә етмишдир?»

34 Издиһам ичиндән һәрә бир шеј бағырырды вә һај-күј олдуғундан минбашы гәти мәлүмат ала билмирди; она көрә әмр етди ки, Павели галаја апарсынлар.

35 Павел пилләкәндә икән әскәрләр ону әлләриндә апармалы олдулар, чүнки халг азғынлашмышды.

36 Издиһамдакы адамлар: «Она өлүм!» – дөјә бағырыб, онун ардынча кәлирдиләр.

Павел өзүнү мүдафиә едир

37 Галаја кирәчәјиндә Павел минбашыја деди: «Сәнә бир шеј дөјә биләрәмми?» О да сорушду: «Сән јунанча билирсәнми?»

38 Мәкәр бундан бир мүддәт әввәл иғтишаш јарадыб, дөрд мин үсјанчыны* сәһраја апаран мисирли сән дејилсәнми?»

39 Павел исә деди: «Мән тарсуслу бир јәһудиям, танынмыш бир Киликија шәһәринин сакинијәм вә сәнә јалварырам, изин вер халга хитаб едим.»

40 Минбашы изин вердикдә, Павел пилләкән үзәриндә дуруб, әли илә халга ишарә верди; дәрин бир сүкут чөк-

*38. *Үсјанчы* – орижиналда "сикари" сөзү ишләнир. Сикари латынча "хәнчәр ишләдән" демәкдир. Сикариләр Рома ишғалчыларына гаршы мубаризәдә террора әл атан ифрат јәһуди милләтчиләри идиләр.

дүкдэ, о ибрани дилиндэ белэ да-
нышды:

ИЖИРМИ ИКИНЧИ ФЭСИЛ

1 «ГАРДАШЛАР вэ аталар! Инди гаршынызда сөjlэjэчэjим мүдафиэ нитгимэ гулаг асын!»

2 Онлара ибрани дилиндэ мүрачиэт етдиjини ешитдиклэри заман, даһа артыг сусдулар. Павел давам етди:

3 «Мэн, Киликиjанын Тарсус шэ-һэриндэ анадан олмуш бир jэһудижэм. Бу шэһэрдэ исэ Гамлиjелин аjаглары алтында, эчададымызын гануну эса-сында чидди тэрбиjэ олундум. Бу күн һамыныз олдуғу кими, мэн дэ Аллах jолунда фэдаи идим.

4 Мэн һэтта, бу jолун *тэрэф-дарларыны* өлүмэ гэдэр тэгиб едир, кишилэрин вэ гадынларын голларыны бағлаjыб, зинданлара тэслим едирдим.

5 *Бубарэдэ* дедиклэrimи баш каһин вэ бүтүн афсагаллар шурасы тэсдиг едэрлэр. Мэн һэтта онлардан *jэһуди* гардашлара jазылмыш мэктублар алараг Дэмэшгэ кедирдим. Орадакы *мэсихилэри* дэ чэзаландырмаг үчүн эсир олараг Јерусэлимэ кэтирмэк ниjјэтиндэ идим.

6 Күнортаjа жахын, мэн jолла кедиб Дэмэшгэ жахынлашаркэн, гэфлэтэн көjdэн бөjүк бир нур этрафымы ишыгландырды.

7 Јерэ jыхылдым вэ мэнэ: "Шаул, Шаул! Нэ үчүн мэни тэгиб едирсэн?" – деjэн бир сэс ешитдим.

8 Мэн дэ чаваб вердим: "Сэн кимсэн, чэнаб?" О да мэнэ деди: «Мэн, тэгиб етдиjин Назаретли Исајам.»

9 Мэнимлэ оланлар нуру көрдүлэр вэ дэһшэтэ кэлдилэр, лакин мэнэ хитаб Едэнин сөjlэдиклэрини анламадылар.

10 О вахт мэн дедим: "Ја Рэбб! Мэн нэ етмэлиjэм?" Рэбб исэ мэнэ деди: "Дур, Дэмэшгэ кет вэ ичра етмэн үчүн тэjин едилмиш бүтүн шеjлэр орада сэнэ сөjlэнэчэкдир."

11 О нурун еһтишамындан кор олдуғума көрэ jанымда оланлар мэним эллэrimдэн тутуб Дэмэшгэ кэтирдилэр.

12 Дэмэшгдэ jашајан бүтүн jэ-һудилэр арасында етибарлы олан, Мүгэддэс Гануна ријјэт едэн һананја адлы диндар бир адам,

13 Јаныма кэлди вэ дајаныб мэнэ деди: "Гардашым Шаул! Көзлэрин jенэ көрсүн." Мэн дэ о анда ону көрдүм.

14 Оисэ мэнэ деди: "Эчададымызын Аллаһы, Онун ирадэсини билмэк вэ о Салеһи көрүб, ағзындан бир сэс ешитмэк үчүн сэни тэjин етди.

15 Чүнки көрдүjүн вэ ешитдиjин шеjлэр үчүн бүтүн инсанлар гаршысында Онун шаһиди олачагсан.

16 Белэликлэ, нэ үчүн jубанырсан? Галх, вэфтиз ол вэ Рэббин адыны зикр едэрэк, өз күнаһларыны ју."

17 Јерусэлимэ гаjыдыб мэбэддэ дуа етдијим заман, вэчдэ кэлдим.

18 Рэбби көрдүм вэ О мэнэ деди: "Тэлэс, тез Јерусэлимдэн чых, чүнки бурада Мэним һаггымдакы шэ-һадэтини гэбул етмэjэчэклэр."

19 Мэн дедим: "Ја Рэбб, онлар да билирлэр ки, мэн синагогдан синагога кедэрэк, Сэнэ иман едэнлэри һэбс едиб дөjүрдүм,

20 Вэ Сэнин шаһидин Стефанын ганы төкүлдүjү заман, мэн дэ орада дурмушдум, /онун гэтлинэ/ разы

олдум вэ ону өлдүрэнлэрин эбаларыны горудум.”

21 Рэбб дэ мэнэ деди: ”Кет, Мэн сәни узаға, гејри-јәһудилэрин јанына көндэрәчәјәм.”»

Рома вәтәндашы Павел

22 Павели бу сөзә гәдәр динләдиләр, амма бундан сонра гышгыр-бағыр галдырыб дедиләр: «Беләсини јер үзүндән јох ет! Чүнки о јашамалы дејил.»

23 Онлар бағырмагда вә эбаларыны атыб, һаваја тоз совурмагда икән,

24 Минбашы, Павелә гаршы белә гышгырмагларынын сәбәбини анламаг үчүн әмр етди ки, галаја апарылсын вә гамчы илә дөјүлүб, истинтаг едилсин.

25 Амма ону кәмәрләрлә бағладыглары заман, Павел јанында дуран јүзбашыја деди: «Рома вәтәндашы вә мәнкум едилмәмиш олан бир адамы гамчыламаға ихтијарыныз вармы?»

26 Буну ешитдикдә, јүзбашы јахынлашыб, минбашыја хәбәр верди вә деди: «Диггәтли ол, сән нә етмәк истәјирсән? Бу адам Рома вәтәндашы имиш.»

27 О вахт минбашы јахынлашыб, Павелә деди: «Де көрүм, сән Рома вәтәндашысанмы?» О да деди: «Бәли.»

28 Минбашы чаваб верди: «Мән чохлу пул күчүнә бу вәтәндашлығы әлдә етмишәм.» Павел исә деди: «Мән исә һәтта Рома вәтәндашы кими доғулмушам.»

29 Ону истинтаг етмәк истәјәнләр о анда јанындан кери чәкилдиләр; минбашы исә онун Рома вәтәндашы

олдуғуну өјрәндикдә горхду, чүнки голларыны бағлатдырмышды.

Павел Синедрионун өнүндә

30 Ертәси күн јәһудилэрин Павели нәдә иттиһам етдикләрини дәгиг билмәк мәгсәдилә ону һәбсдән чыхарды; баш каһинләрә вә бүтүн Синедриона топлашмағы әмр вердикдән сонра, Павели ашағы ендириб онларын гаршысына гојду.

ИЈИРМИ ҮЧҮНЧҮ ФӘСИЛ

1 ПАВЕЛ Синедриона бахыб деди: «Гардашлар! Мән бу күнә гәдәр Аллаһ гаршысында һәмишә саф вичданла јашадым.»

2 Баш каһин һананја исә јанында дуранлара әмр етди ки, онун ағзына вурсунлар.

3 О заман Павел она деди: «Еј ағардылмыш дивар, Аллаһ сәни вурчагдыр! Сән мәни Ганун үзрә мүһакимә етмәк үчүн отурурсан, лакин Гануна зидд олагаг әмр едирсән ки, мәни дөјсүнләр.»

4 Јанында дуранлар: «Аллаһын баш каһининими сөјүрсән?» – дедиләр.

5 Павел дә деди: «Гардашлар, онун баш каһин олдуғуну билмирдим; әлбәт ки, јазылмышдыр: ”Халгын рәисинә гаршы пис сөз демә.”»

6 Онларын бир гисми садукејләр вә дикәр гисми исә фәрисејләр олдуғуну билдикдә, Павел Синедрионда нида етди: «Гардашлар! Мән фәрисеј оғлу фәрисејәм; өлүлэрин дирилмәси үмидиндән өтрү мүһакимә едилирәм!»

7 Буну сөјләдикдән сонра, фә-

рисејлэр вэ садукеејлэр арасында чэкишмэ олду вэ ичлас икијэ бөлүндү.

8 Чүнки садукеејлэр дејирлэр ки, нэ дирилмэ, нэ мэлэк, нэ дэ руһ вар, фэрисејлэр исэ һамысыны гэбул едирлэр.

9 Бөјүк гышгыр-бағыр олду вэ фэрисеј фиргэсиндэн олан бэ'зи дин алимлэри галхыб, мүнагишэ етмэјэ башладылар: «Биз бу адамда һеч бир јаманлыг көрмүрүк. Экэр руһ вэ ја мэлэк она сөз сөјлэмийсэ /Аллаһа гаршы чыхмајаг!/^{*}»

10 Бөјүк бир чэкишмэ олдугда, Павели парчалајачагларындан горхан минбашы, эскэрлэрэ эвр етди ки, ашағы енсинлэр вэ онлары арасындан ону көтүрүб, галаја апарсынлар.

11 О бири кечэ Рэбб Павелин јанында заһир олуб деди: «Чэсур ол, чүнки Јерусэлимдэ Мэним үчүн нечэ шаһидлик етдинсэ, Ромада да бу чүр шаһидлик етмэлисэн.»

*Павели өлдүрмөк үчүн суи-гэсд
һазырланыр*

12 Сэһэр ачыланда, јәһудилэрдэн бэ'зиси сөзү бир јерэ гојуб анд* ичдилэр ки, Павели өлдүрмэјинчэјэ гэдэр нэ јејэчэклэр, нэ дэ ичэчэклэр.

13 Бу суи-гэсди һазырлајанлары сајы гырхдан чох иди.

14 Бунлар баш каһинлэрин вэ аґсагалларын јанына кедэрэк дедилэр: «Биз ағыр бир анд ичдик ки, Павели өлдүрмэјинчэ бир шеј јемэјэк.

15 Белэликлә, инди Синедрион илэ

сиз минбашыја мүрачиэт един ки, куја Павелин мәсэлэсини даһа дэгиг арашдырмаг истэјирсиниз вэ ону сабаһ јаныныза кэтирсин. Биз исэ Павел јахынлашмаздан эввэл ону өлдүрмэјэ һазырыг.»

16 Лакин Павелин бачысы оғлу бу пусгу барэдэ ешидиб, кэлди, галаја кирди вэ Павелэ хэбэр верди.

17 Павел дэ јүзбашылардан бирини јанына чағырыб деди: «Бу кәнчи минбашынын јанына апар, чүнки она дејилэси бир сөзү вар.»

18 Јүзбашы кәнчи көтүрүб минбашынын јанына апарды вэ деди: «Мәһбус Павел мәни јанына чағырды вэ сэнэ дејилэси бир сөзү олан бу кәнчи јанына кэтирмэми хаһиш етди.»

19 Минбашы кәнчин элиндэн тутду, кэнара чэкилиб сорушду: «Мэнэ билдирэчэјин шеј нэдири?»

20 О деди: «Јәһудилэр сөзү бир јерэ гојублар ки, куја Павелин ишини даһа дэгиг арашдырмаг үчүн, ону Синедрион гаршысына чыхартмағы сэндэн хаһиш етсинлэр.

21 Амма сэн онлара гулаг асма, чүнки гырхдан артыг адам пусгуда ону көзләјир вэ анд ичиблэр ки, ону өлдүрмэјинчэ јејиб-ичмэјэчэклэр. Инди онлар сэнин сэрэнчамыны көзләјэрэк, һазыр вэзијјэтдэдирлэр.»

22 О вахт минбашы кәнчи бурахыб эвр етди: «Һеч кимэ сөјлэмэ ки, буну мэнэ мәлум етдин.»

Павел Гејсэријэјэ көндэрилик

23 Вэ јүзбашылардан икисини јанына чағырараг деди: «Гејсэријэјэ кетмөк үчүн кечэнин үчүнчү саатында*

^{*}12, 14, 21. Бу анд, «Биз Павели өлдүрэнэдэк бир шеј јејиб-ичсөк, Аллаһ бизэ лэ'нэт етсин» шәклиндэ иччилрди.

^{*}23. Јә'ни, саат 21.00-да.

и́ки жүз пијада эскэр, јетмиш атлы вэ и́ки жүз низэчи хазырлајын.

24 Павели миндириб, вали Феликсэ саламат чатдырмаг үчүн улаглар тапын.»

25 Бу мэмунда бир мэктуб да јазды:

26 «Клавдиус Лисијас мөһтэрэм вали Феликсэ салам көндэрип.

27 Бу адамы јәһудиләр тутуб, өлдүрмәјә һазыр икән, Рома вә тәндашы олдугуну өјрәнәрәк эскәрләрлә јетишиб, ону хилас етдим.

28 Нәдән өтрү ону иттиһам етдикләрини билмәк истәјәрәк, ону онларын Синедрионуна кәтирдим.

29 Өз ганунларына даир мүбаһисәли мәсәлэләр үчүн иттиһам олуңдугуну мүјјән етдим, анчаг өлүмә вә ја һәбсә лајиг бир күнаһ тапмадым.

30 Бу адама гаршы јәһудиләр тәрәфиндән гәсд гурулачағы мәнә билдирилдикдә, ону дәрһал сәнин јанына көндәрдим. Онун иттиһамчыларына да әмр етдим ки, сәнин һүзурунда она даир шикајәтләрини изаһ етсинләр. Саламат гал.»

31 Беләликлә онун вердији әмрә әсасән, эскәрләр Павели көтүрүб, кечә икән Антипатрисә апардылар.

32 Ертәси күн онунла бәрабәр кетмәк үчүн атлылары бураһыб, галаја гајытдылар.

33 Атлылар Гејсәријәјә кәлиб мэктубу валијә вердикләри заман Павели дә она тәгдим етдиләр.

34 Вали мэктубу охудугда, Павелин һансы вилајәтдән олдугуну сорушду вә Киликијадан олдугуну өјрәндикдә деди:

35 «Иттиһамчыларын кәлдикдән сонра сәни динләјәрәм.» Вә сәрәнчам

верди ки, Павел Һиродун сарајында* нәзарәт алтында сахлансын.

ИЈИРМИ ДӨРДҮНЧҮ ФӘСИЛ

Павел вали Феликсин өнүндә

1 БЕШ күндән сонра баш каһин Һананја, ағсаггаллар вә Тертуллус адлы бир вәкил илә кәлди; бунлар Павелдән валијә шикајәт етдиләр.

2 Павел чағырылдығы заман, Тертуллус иттиһам нитгинә белә башлады:

3 «Сәнин сәјәндә даими саламатлыға наил олдугумузу вә сәнин бәсирәтинлә бу халг үчүн ислаһатлар едилдијини, еј мөһтәрәм Феликс, биз һәр јердә вә һәр заман там миннәтдарлығла гәбул едирик.

4 Амма сәнә чоһ әзијјәт вермәмәк үчүн сәнә хас олан мәрһәмәтлә, бизи гысача динләмәни рича едирик:

5 Бу нәтичәјә кәлдик ки, бу адам башымыза бәладыр, бүгүн јер үзүндә јашајан јәһудиләри үсјана галдырыр, вә нәсрани тәригәтинин башчысыдыр.

6 О, һәтта мәбәди мурдар етмәјә белә тәшәббүс көстәрди. Биз ону тутдуг вә өз ганунумуза әсасән мүһакимә етмәк истәдик;

7 Лакин минбашы Лисијас кәлиб, ону бөјүк зорла әлимиздән алды /вә сәнин јанына көндәрди.

8 Онун иттиһамчылары *олан бизә дә* сәнин јанына кәлмәји әмр етди./ Сән өзүн истинтаг едәрәк, ону иттиһам етдијимиз һәр шеј барәсиндә ондан мәлумат ала биләрсән.»

*35. Сарај – орижиналда "Преториум".

9 Јәһудиләр дә бунларын доғру олдуғуну билдириб *иттиһамы* тәсдиг етдиләр.

10 Вали Павелә ишарә етди ки, данышсын. Павел чаваб верди: «Сәнин чох илләрдән бәри бу халга һаким олдуғуну биләрәк, мән дә өзүмү мәмнунийјәтлә мүдафиә едирәм.

11 Өјрәнә биләрсән ки, Јерусәлимә Аллаһа сәчдә етмәк үчүн кәлдијим вахтдан һеч он ики күн дә кечмәмишдир.

12 Мәни нә мәбәддә, нә синагогларда, нә дә шәһәрин башга јериндә кимсә илә мүбаһисә етмәкдә вә ја халгы һәјәчана кәтирмәкдә көрмәдиләр.

13 Вә инди мәнә гаршы ирәли сүрдүкләри иттиһамлары сәнин гаршында сүбут едә билмирләр.

14 Лакин буну сәнә етираф едирәм ки, онларын ”тәригәт” дедикләри Јола әсасән, мән әчдадымын Аллаһына һәгигәтән гуллуғ едир, Мүгәддәс Ганунда вә пејғәмбәрләрин китабларында јазылан шәјләрин һамысына иман едирәм.

15 Вә онларын өзләри дә етдикләри кими, мән дә Аллаһа үмид едирәм ки, һәм сәләһ, һәм дә сәләһ олмајан өлүләрин дирилмәси олачағдыр.

16 Буна көрә, мән даим чалышырам ки, Аллаһ вә инсанлар гаршысында вичданым пак олсун.

17 Чох илләрдән сонра, халгыма сәдәгәләр вә гурбанлар тәгдим етмәк үчүн *Јерусәлимә* кәлдим;

18 Бунларла мәшғул олдуғум заман, мәни мәбәддә пак едилмиш һалда тапдылар. Мәнимлә гәләбәлик, һәкүј дә јох иди.

19 Анчағ *орада* бә’зи асијалы јәһудиләр *вар иди*. Бу адамларын да

бурада, сәнин гаршында олмалары вә мәнә гаршы бир шикајәтләри варса, мәни иттиһам етмәләри ләзымдыр.

20 Јахудгој бунлар өзләри десинләр: Синедрион өнүнә чыхдығым заман мәндә нә кими һагсызлығ тапдылар?

21 Онларын арасында дуаркән, ”Бу күн өлүләрин дирилмәси хусусунда тәрәфиниздән мүһакимә олунурам” дејә нида етмишдим; *иттиһамлары үчүн* бу јекәнә сөздән башга *әсаслары* јохдур.»

22 /Бунлары ешитдикдә,/ Јол* һаггында нисбәтән әтрафлы мәлүматы олан Феликс, иши тәхирә салыб деди: «Минбашы Лисијас кәлдикдән сонра ишинизи тәдгиг едәчәјәм.»

23 *Мәсул* јүзбашыја да әмр етди ки, Павелин кешијини чәксин, лакин она бир аз сәрбәстлик версин вә јахын адамларындан һеч биринин она хидмәт етмәсинә /јахуд јанына кәлмәсинә/ мане олмасын.

24 Бир нечә күндән сонра Феликс, јәһуди олан арвады Друсилла илә кәлди вә Павели чағыртдырыб, Мәсиһ Исаја иман һаггында данышдығыны динләди.

25 Павел сәләһликдән, нәфсинә һаким олмагдан вә *Аллаһын* кәләчәк һөкмүндән бәһс етдикдә, Феликс горхду вә деди: «Инди кет, мүнасиб вахт тапдыгда, сәни чағыртдырарам.»

26 Ејни заманда умурду ки, Павел она /азад едилмәк үчүн/ пул верәчәк; буна көрә дә, ону тез-тез чағыртдырыб сөһбәт едирди.

27 Ики ил тамам олду. Феликсин јеринә Поркиус Фестус кәлди; Феликс дә јәһудиләрин рәғбәтини газанмағ истәјәрәк, Павели һәбсдә сахлады.

*22. Јол – јә’ни Исанын јолу.

ИЖИРМИ БЕШИНЧИ ФЭСИЛ

Павел вали Фестусун өнүндэ

1 ФЕСТУС вилајэтэ кэлдикдэн үч күн сонра Гејсэријэдэн Јерусалимэ кетди.

2 Баш каһинлэр вэ јәһудилэрин адлы-санлы адамлары онун гаршысында Павелдэн шикајэт едэрэк,

3 Фестуса јалварыб, хаһиш едирдилэр ки, өзлэринэ лүтф олараг, Павели Јерусалимэ кәтиртсин; чүнки јолда ону өлдүрмөк үчүн бир пусгу һазырламышдылар.

4 Фестус исэ чаваб верди ки, Павел Гејсэријэдэ һәбсдәдир вэ о өзү дә тезликлә ораја кедәчәк.

5 «Беләликлә, аранызда нүфузлу оланлар мәнимлә кетсинлэр вэ о адамда бир тәгсир варса, ону иттиһам етсинлэр», – деди.

6 Онларын јанында сәккиз ја он күндән артыг галмады; сонра Гејсэријә гәјытды. Ертәси күн һөкм күрсүсүндә отурду вэ әмр етди ки, Павел кәтирилсин.

7 Павел кәлди. Јерусалимдән кәлән јәһудилэр онун әтрафында дуруб, она гаршы исбат едә билмәдикләри бир чох ағыр иттиһамлар ирәли сүрдүлэр.

8 Павел исэ өз мүдафиэ нитгиндә деди: «Нә јәһудилэрин ганунуна, нә мәбәдә, нә дә гејсэрә гаршы чинајәт ишләтмәмишәм.»

9 Фестус исэ јәһудилэрин рәғбәтини газанмаг истәјэрәк, Павелә чаваб вериб деди: «Јерусалимэ кедиб, орада бу иттиһамлара көрә мәним гаршымда мүһакимә олунмаг истәјирсэнми?»

10 Павел исэ деди: «Мән гејсэрин һөкм күрсүсү өнүндә дурмушам вэ

мәнә бурада һөкм едилмәлидир; өзүн дә јахшы билирсән ки, мән јәһудилэрә һеч бир һагсызлыг етмәмишәм.

11 Буна көрә, экәр мән бир һагсызлыг етмиш вә өлүмә лајиг бир иш көрмүшәмсә, о вахт өлмәкдән имтина етмирәм; јох, экәр онларын мәнә гаршы ирәли сүрдүкләри иттиһамлар әсассызса, һеч ким мәни онларын әлине тәслим едә билмәз. Мән гејсэрин мәһкәмәсини тәләб едирәм.»

12 О вахт Фестус мәчлислә мүшавирә етди вә белә чаваб верди: «Сән гејсэрин мәһкәмәсини тәләб етдин, гејсэрин јанына да кедәчәксән!»

Фестус һөкмдар Агриппа илә мәсләһәтләшир

13 Бир нечә күн сонра һөкмдар Агриппа илә Берники*, Фестусу тәбрик етмәк үчүн Гејсэријә кәлдилэр.

14 Онлар орада бир нечә күн галдылар. Сонра исэ Фестус Павелин ишини һөкмдара әрз едиб деди: «Бурада Феликсин һәбсдә гојдуғу бир нәфәр вар.

15 Мән Јерусалимдә икән, јәһудилэрин баш каһинләри вә ағсаггаллары шикајәтлә јаныма кәлиб онун мәһкум олунмасыны тәләб етдилэр.

16 Онлара чаваб вердим ки, иттиһам едилән бир кимсәни, шикајәтчилэрлә үзләшдирмәдән вә һаггындакы иттиһама гаршы онун мүдафиэ олмаг имканы олмадан өлүмә тәслим етмәк ромалыларын адәти дејилдир.

17 Онлар бураја кәлдикдә исэ, һеч јубанмадан, елә ертәси күн мән һөкм күрсүсүнә отуруб әмр етдим ки, о

*13. Берники – Агриппанын бачысы.

адам кәтирилсин.

18 Шикајәтчиләр ајаға галхдыгда, күман етдијим чинајәтләрден һеч бири илә ону иттиһам етмәдиләр.

19 Анчаг өз динләри барәсиндә вә Павел тәрәфиндән дири олдуғу иддиа едилән Иса адлы өлмүш бир шәхс һаггында онунла ихтилафлары вар иди.

20 Бу чүр мәсәлэләри нечә тәдгиг едәчәјими билмәдијимдән, ондан Јерусәлимә кетмәк вә орада бу мәсәләжә көрә мүһакимә олунмаг истәјиб-истәмәдијини сорушдум.

21 Лакин Павел һәбсдә сахланылыб өз ишинин һәллини августусун* һөкмүнә вермәји тәләб етдији үчүн, мән ону гејсәрин* јанына көндәринчәјә кими һәбсдә сахланмасы барәдә әмр вердим.»

22 Агриппа исә Фестуса деди: «Бу адамы мән дә динләмәк истәрдим.» О да: «Елә күнү сабаһ ону динләрсән», – деди.

Павел һөкмдар Агриппанын өнүндә

23 Ертәси күн Агриппа илә Берники бөјүк тәмтәрагла кәлиб, минбашылар вә шәһәрин адлы-санлы адамлары илә бәрабәр диванханаја кирдиләр. Фестусун әмри илә Павел кәтирилди.

24 Вә Фестус деди: «Һөкмдар Агриппа вә бизимлә бурада олан бүтүн кишиләр! Сиз бу адамы көрүрсүнүз. Јерусәлимдә вә бурада чәми јәһудиләр мәнә мүрачиәт едиб гышгырдылар ки, бу адам артыг јашамалы дејил;

25 Лакин мән, онун өлүмә лајиг бир

чинајәт ишләтдијини мүәјјән етмәдим; өзү августусун мәһкәмәсини тәләб етдијинә көрә, ону көндәрмәк гәрарына кәлдим.

26 Ағама* онун һаггында јазачаг гәти бир сөзүм јохдур; буна көрә ону сизин гаршыныза вә хүсусән һөкмдар Агриппа, сәнин гаршына чыхартдым ки, бу иш арашдырылдыгдан сонра, јазмаға бир сөзүм олсун.

27 Чүнки бир мәһбус көндәрмәк вә она гаршы олан иттиһамлары билдирмәмәк мәнә мәнтигсиз көрүндү.»

ИЈИРМИ АЛТЫНЧЫ ФӘСИЛ

1 АГРИППА Павелә деди: «Сәнә изин верилир ки, өзүн үчүн данышасан.» О заман Павел элини узадыб өз мүдафиә нитгинә башлады:

2 «Һөкмдар Агриппа! Јәһудиләр тәрәфиндән иттиһам едилдијим бүтүн шејләр үзрә бу күн сәнин гаршында мүдафиә олунмағым үчүн өзүмү хошбәхт сајырам.

3 Әләлхүсус, сән јәһуди адәтләринин вә онларын мүбаһисәли фикирләринин һамысыны билирсән. Буна көрә, мәни сәбирлә динләмәјини рича едирәм.

4 Башланғычдан, та кәнчлијимдән бәри халгымын ичиндә, Јерусәлимдә кечән јашајышымы бүтүн јәһудиләр билирләр.

5 Әкәр шаһидлик етмәк истәрләрсә, эзәлдән бәри барәмдә билирләр ки, динимизин ән чидди фиргәси олан фәрисеј фиргәсинин тәлими үзрә јашадым.

6 Инди, Аллаһ тәрәфиндән әчдадымыза верилмиш вәдә үмид

*21. Августус, гејсәр – Рома императорунун титуллары.

*26. Ағама – јәни, императора.

етдижимэ көрэ мэхкэмэ гаршысында дуурам;

7 Он ики гэбилэмиз*, кечэ-күндүз сэ'jlэ Аллаһа хидмэт едэрэк, о вэ'дин ичрасыны көрмэк үмидиндэdir. Елэ бу үмидэ көрэ, еj һөкмдар Агриппа, jһудилэр тэрэфиндэн иттиһам олу-нурам.

8 Нэ үчүн сиз Аллаһын өлүлэри дирилтмэсини инанылмаз бир шеj һесаb едирсиниз?

9 Доғрусу мэн, Назаретли Иса адына гаршы чох сэ'j көстөрмэжимин вачиб олдуғуну санырдым.

10 Елэ Јерусэлимдэ дэ буну едирдим. Баш каһинлэрдэн сэлаһижjэт алараг, мүгэддэслэрин бир чохуну зинданлара салдым вэ е'дам едил-диклэри заман онларын элэjһинэ рэ'j вердим.

11 Нэр јердэ синагогларда онлара дэфэлэрлэ чэза вериб Исаја күфр ет-мэj мэчбур етмэj чалышдым. Он-лара гаршы һэддиндэн артыг азғын-лашыб, һэтта јад шөһэрлэрдэ белэ онлары тэгиб едирдим.

12 Бу хүсусда баш каһинлэрин сэлаһижjэт вэ тапшырығы илэ Дэмэшгэ кедирдим.

13 Күнорта вахты јолда икэн, еj һөкмдар, көјдэн мэним вэ мэнимлэ кедэнлэрин этрафыны нурландыран, күнэшдэн даһа парлаг олан бир ишыг көрдүм.

14 Биз һамымыз јерэ јыхылдыг вэ бир сэсин ибрани дилиндэ мэнэ мүрачиэт етдијини ешитдим: "Шаул, Шаул, нэ үчүн Мэни тэгиб едирсэн? Дүртмэлэрэ гаршы тэпик атмаг сэнэ чэтиндир."

15 Мэн дэ: "Сэн кимсэн, чэнаб?" – дедим. Вэ Рэбб деди: "Мэн тэгиб етдијин Исајам.

16 Лакин галх, ајаға дур. Чүнки сэни һэм көрдүјүн шејлэрин, һэм дэ һаггымда сэнэ көстөрэчэјим шејлэрин хидмэтчиси вэ шаһиди тэ'јин етмэк үчүн сэнэ заһир олдым.

17 Сэни jһуди халгындан вэ гејри-јһудилэрдэн хилас едэрэк, инди онларын јанына көндэрирэм ки,

18 Онларын көзлэрини ачасан ки, онлар гаранлыгдан нура вэ шејтанын һакимијjетиндэн Аллаһа тэрэф дөн-сүнлэр вэ күнаһларын бағышлан-масына вэ Мэнэ олан иманла тэгдис едилэнлэр арасында мираса наил олсунлар."

19 Буна көрэ, еj һөкмдар Агриппа, мэн көјдэн кэлэн рө'јаја итаэтсизлик көстөрмэдим.

20 Амма эввэлчэ Дэмэшг вэ Јеру-сэлим эһалисинэ, сонра бүтүн Јөһудеја дијарында јашајанлара вэ гејри-јһудилэрэ тэблиғ етдим ки, төвбэ едиб Аллаһа тэрэф дөнсүнлэр вэ төвбэjэ лајиг ишлэр көрсүнлэр.

21 Буна көрэ jһудилэр мэни мө'бэддэ тутуб өлдүрмэjэ чалыш-дылар.

22 Амма Аллаһ бу күнэ гэдэр мэнэ көмэк етди. Буна көрэ мэн бурадајам, кичијэ вэ бөјүjэ шаһидлик едэрэк, пејғәмбэрлэрин вэ Мусанын баш верэчэјини эввэлдэн сөјлөдиклэриндэн,

23 Јэ'ни, Мэсиһин зүлм чөкмэсинин вачиб олдуғундан вэ өлүлэрдэн илк дирилэн олараг jһуди халгына вэ гејри-јһудилэрэ нуру е'лан едэчэјиндэн башга бир шеј демирэм."

24 Өзүнү бу чүр мүдафиэ едэркэн, Фестус јүксэк сэслэ деди: «Азғынлыг

*7. Он ики гэбилэ – jһни Израилин (Јагубун) он ики оғлунун нэсли.

едирсэн, Павел! Чох охумаг сәни дәли едир!»

25 Павел исә деди: «Азғынлыг етмирәм, мөһтәрәм Фестус, анчаг һәгигәти вә мәнтигли сөзләри сөйләйрәм.

26 Чүнки һөкмдар да бу шејләрдән хәбәрдардыр вә мән она чәсарәтлә хитаб едирәм. Мән әминәм ки, бунларын һеч бири онун нәзәриндән гачмады. Чүнки бу иш *хәлвәт* бир кушәдә көрүлмәмишдир.

27 Һөкмдар Агриппа! Пејғәмбәрләрә иман едирсэнми? Билирәм ки, иман едирсэн.»

28 Агриппа Павелә деди: «Бир аз сонра мәни, мәсиһи олмаға сөвг едәчәксән!»

29 Павел деди: «Аз, чох, Аллаһа дуа едәрдим ки, јалныз сән јох, бу күн мәни динләјәнләрин һамысы, бу зәнчирләрдән башга, мәним кими олајды.»

30 Павел бунлары сөјләдикдән сонра һөкмдар, вали, Берники вә онларла отуранлар ајаға дурдулар.

31 Кәнара чәкилдикләри заман, бир-бирләри илә данышыб, дедиләр: «Бу адам өлүмә, јахуд һәбсә лајиг бир иш көрмүр.»

32 Вә Агриппа Фестуса деди: «Бу адам гејсәрин мәһкәмәсини тәләб етмәсәјди, азад едилә биләрди.» /Она көрә дә һөкмдар Павели гејсәрин јанына көндәрмәји гәрара алды./

ИЈИРМИ ЈЕДДИНЧИ ФӘСИЛ

Павелин Ромаја дәниз сәјаһәти

1 ИТАЛИЈАЈА дәнизлә кетмәји-

мизә гәрар верилдикдә, Павел вә бәзи дикәр мәһбуслары Августус алајындан олан Јулиус адлы бир јүз-башыја тәслим етдиләр.

2 Асија әјаләтинин саһилиндәки јерләри кәзмәли олан бир дрәмит кәмисинә минәрәк дәнизә чыхдыг, Салоникдән олан македонијалы Аристарх да бизимлә.

3 Ертәси күн Сајдаја чатдыг. Јулиус, Павелә инсанпәрвәрлик көстәрәрәк, достларынын јанына кетмәсинә изин верди ки, онларын көмәјиндән истифадә етсин.

4 Орадан јола дүшдүк вә күләк бизә гаршы олдуғундан Кипрә тәрәф үздүк.

5 Киликија вә Памфилијанын јанындан дәнизи кечәрәк Ликијанын Мира шәһәринә кәлдик.

6 Јүзбашы орада, Италијаја кедән бир Искәндәријә кәмиси тапыб, бизи она миндирди.

7 Бир нечә күн јаваш сүрәтлә кетдик вә Книдос гаршысына күч-бәла чатдығымыз заман, күләк бизә әл-веришсиз истигамәтдә әсдијиндән, Салмони бурнундан доланараг, Критин күләк тутмајан тәрәфи бојунча кетдик.

8 Чәтинликлә саһил бојунча ирә-лиләјәрәк, Көзәл Лиманлар адланан бир јерә чатдыг. Ласеја шәһәри бу јерә јахын иди.

9 Чох вахт кечдијинә вә оруч* күнү дә артыг битдијинә көрә, артыг бу мөвсүмдә дәнизлә үзмәк тәһлүкәли иди, вә одур ки, Павел онлара мәсләһәт вериб деди:

10 «Кишиләр! Көрүрәм ки, јолчулуг,

*9. Оруч күнү – јәни јәһудиләрин сентјабр јахуд октјабр ајында гејд едилән Јом Кипур бајрамы. "Јом Кипур" күнаһларын бағышланмасы күнү демәкдир.

жалныз жүк вэ кэми үчүн дежил, хэтта бизим хэјатымыз үчүн дэ чох зэрэрли вэ фэлакэтли нэтичэлэр верэчэкдир.»

11 Лакин жүзбашы, Павелин сөзлэриндэн чох кэмнин сүканчысына вэ сахибинэ е’тимад едирди.

12 Лиман гышламаг үчүн элверишли олмадығындан, кэмидэкилэрин эксэријјети орадан да үзмэк гэрарына кэлди ки, мүмкүнсэ Критин чэнуб-гэрбэ вэ шимал-гэрбэ бахан лиманы Фениксэ чатыб, орада гышласынлар.

Фыртына

13 Зэйф чэнуб күлэји эсмэјэ башладыгда, мэгсэдлэринэ наил олдугларыны санараг лөвбэри галдырыб Крит саһили боју үзмэјэ башладылар.

14 Лакин чох кечмэди ки, гурудан евраклидон* адланан шиддэтти бир күлэк эсди.

15 Кэми фыртынаја дүшдү вэ күлэјэ мүгавимэт көстэрэ билмэдијиндэн, биз *далгалара* тэслим олуб апарылдыг.

16 Клавда* адлы кичик бир адаја јахынлашдыгда кэмнин гајығыны күчлэ сахлаја билдик.

17 Гајығы јухары чэкдикдэн сонра, буразлардан истифадэ едэрэк, кэмнин алтыны сарыдылар. Саја* отурмагдан горхараг, јелкэни ендирдилэр вэ белэчэ кэми сүрүклэнмэјэ башлады.

18 Шиддэтти фыртына илэ чал-

*14. евраклидон – эн эски мэтнлэрдэ, "евракилон".

*16. Клавда – эн эски мэтнлэрдэ, "Кавда".

*17. Сај – Ливијанын шимал-гэрбинэ јахын тэллүкэли сај, Сирт көрфэзи.

халандығымызын ертэси күнү, кэмидэн жүкү атмаға башладылар.

19 Үчүнчү күн исэ биз, өз эллэримизлэ кэмнин тэчһизатыны атдыг.

20 Бир нечэ күн күнэш вэ улдузлар көрүнмэди вэ бөјүк фыртына бизэ зэрбэлэр ендирдијиндэн, артыг хилас олунамағымыза неч бир үмид јох иди.

21 Онлар чохдан бэри јемэксиз галдығындан, Павел ортада дуруб, деди: «Кишилэр! Мэни динлэјиб Критдэн ајрылмамалы вэ бу фэлакэт вэ зэрэрэ уфрамамалы идiniz.

22 Инди исэ сизэ мэслэһэт көрүрэм ки, үрэкленин; чүнки аранызда неч бир тэлэфат олмајачаг, јалныз кэми *мэһв олачаг*.

23 Чүнки мэнсуб олдугум вэ хидмэт етдијим Аллаһын бир мэлэји бу кечэ мэнэ заһир олду.

24 Вэ деди: "Горхма, Павел; сэнэ гејсэрин өнүнэ чыхмаг кэрэкдир; вэ будур, сэнинлэ бэрабэр кэмидэ кедэнлэрин һамысыны Аллаһ сэнэ багышлады."

25 Буна көрө, кишилэр, үрэкленин; чүнки Аллаһа иман едирэм ки, мэнэ сөјлэнэн кими олачагдыр.

26 Амма бизим бир адаја атылмағымыз лазымдыр.»

Кэми гуруја отурур

27 Он дөрдүнчү кечэ кэлдији заман, биз Адриатик* дэнизиндэ сүрүклэнмэкдэ икэн, кечэ жарысына јахын кэмичилэр гурунун јахынлашдығыны һисс етмэјэ башладылар.

28 Дэринлији өлчүб ијирми сажын* олдугуну мүэјјэн етдилэр. Бир аз

*27. Адриатик дэнизи термини о дөврдэ бу күнкү Иони (Ионија) дэнизиндэ аид едилирди.

*28. Сажын (јунанча "оргуиа") = 1,85 метр.

ирэлидэ јенэ өлчэрэк, он беш сажын олдуғуну мүэјјен етдилэр.

29 Гајалыға дүшмәкдән горхараг, кәминин дал тәрәфиндән дөрд лөвбэр атыб, сабаһын ачылмасы үчүн дуа етдилэр.

30 Кәмичилэр гачмаға чалышыб, кәминин габаг һиссәсиндән лөвбэрләр атмағы бәһанә едэрэк, гајығы дәнизә ендирдилэр.

31 Павел јүзбашыја вә әскәрләрә деди: «Әкәр бунлар кәмидә галмасалар, сиз хилас ола билмәзсиниз.»

32 О заман әскәрләр гајығын кәндирләрини кәсиб, гајығы дәнизә салдылар.

33 Сәһәр ачылмаг үзрә икән, Павел һамыдан хаһиш етди ки, јемәк јесинләр вә деди: «Артыг он дөрд күндүр ки, интизар олуб, ач галдыныз вә һеч бир шеј јемәдиниз.

34 Буна көрә, рича едирәм, јемәк јејин. Бу, сизин хилас олмағыныз үчүндүр; чүнки һеч биринизин башындан бир түк белә әскик олмајачагдыр.»

35 Буну дедикдән сонра чөрәк көтүрүб, һамынын гаршысында Аллаһа шүкүр етди; вә ону бөлүб, јемәјә башлады.

36 Һамы үрәкләниб јемәк једи.

37 Кәмидә һамымыз ики јүз јетмиш алты киши идик.

38 Онлар јемәкдән дојдугдан сонра, буғданы дәнизә атараг кәмини јүнкүлләшдирдилэр.

39 Сәһәр ачылдыгда, гуруну таныја билмәдиләр; анчаг гумлу саһили олан бир көрфәз көрдүләр. Мүмкүн оларса кәмини ораја сүрмәји гәрара алдылар.

40 Лөвбэрләри кәсиб, дәнизә бурахдылар вә һәмән анда сүканын кәндирләрини ачдылар. Сонра габаг

јелкәни јел сәмтиндә галдырдылар вә саһилә тәрәф јөнәдиләр.

41 Бир диллә гаршылашдылар, вә кәми саја отурду. Габаг һиссәси гума батыб, һәрәкәтсиз галды, дал тәрәфи исә далғаларын күчүндән сынмаға башлады.

42 Әскәрләр, мәнбуслардан һеч бири үзүб гачмасын дејә, онлары өлдүрмәк гәрарына кәлдиләр.

43 Јүзбашы исә Павели хилас етмәк истәјирди. Буна көрә онлары гәрарларындан ваз кечиртди. Вә әмр етди ки, габагча үзә биләнләр кәмидән туллансын,

44 Галанлары исә, кими тахталар үзәриндә, кими дә кәминин башга парчалары үзәриндә гуруја чыхсын. Беләликлә һамы хилас олуб гуруја чыхды.

ИЈИРМИ СӘККИЗИНЧИ ФӘСИЛ

Малтада

1 ХИЛАС олдугдан сонра өјрәндик ки, аданын ады Малтадыр.

2 Јерли әһали бизә гејри-ади бир инсанпәрвәрлик көстәрди. Чүнки арамсыз јағыш вә сојуг олдуғундан, очаг галајыб бизим һамымызы гәбул етдиләр.

3 Павел хејли чырпы топлајыб, очағын үзәринә гојанда истидән бир күрзә чыхды вә онун әлине јапышды.

4 Јерли әһали иланы онун әлиндән асылмыш көрдүкдә, бир-бирләрине дедиләр: «Һәр һалда бу адам гатилдир; дәниздән хилас олдуса да, Әдаләт *илаһеси* ону јашамаға гојмады.»

5 Фэгэт Павел иланы силкэлэжиб, атэшэ атды вэ бир зэрэр чэкмэди.

6 Онлар, Павелин бэдэнинин шиш-мэсини вэ јахуд өлү кими гэфлэтэн јерэ јыхылмасыны көзлэјирдилэр; амма чох көзлэдикдэн сонра она зэрэрли бир шеј олмадығыны көрдүкдэ фикирлэрини дәјишдириб: «О, бир танрыдыр», – дедилэр.

7 О јерин јахынлығында аданын бөјүјү Публијус адланан бир адамын маликанэси варды; о бизи гэбул едиб үч күн нэзакэтлэ мүсафир етди.

8 Публијусун атасы гыздырмадан вэ ганлы исчалдан хэстэ јатырды; Павел онун јанына кирди вэ дуа едиб эллэрини үзэринэ гојараг, ону сагалтды.

9 Бу һадисэдэн сонра адада олан башга хэстэлэр дә кэлиб шэфа тапдылар.

10 Бизэ чох һэдијјэлэрлэ һөрмэт көстәрдилэр вэ дэнизэ чыхдығымыз вахт, еһтијачымыз олан лэвазиматла тэмин етдилэр.

Ромаја чатыш

11 Адада гышламыш, габаг һиссэсиндэ Экиз Танрыларын һејкэли олан бир Искэндэријјэ кэмиси илэ үч ај сонра дэнизэ чыхдыг.

12 Сиракуза чатараг, үч күн орада галдыг.

13 Орадан јола чыхыб Рекиума кэлдик; бир күн сонра чэнуб јели эсди вэ икинчи күнү ПUTEолијэ кэлдик.

14 Орада бэзи гардашлара раст кэлдик вэ бизэ јалвардылар ки, једди күн јанларында галаг. Сонра исэ Ромаја кетдик.

15 Орадакы гардашлар барэмиз дә

ешитдикдэ, орадан Аппиус базарына вэ Үч Мехманханалара гэдэр бизи гаршыламаға кэлдилэр. Павел онлары көрдүкдэ Аллаһа шүкүр етди вэ руһланды.

16 Ромаја кэлдијимиз вахт, /јүз-башы мөһбуслары забитэ тэслим етди; лакин/ изин верилди ки, Павел онун кешијини чөкөн эскэрлэ бирликдэ тэқбашына јашасын.

Павелин Ромадакы фэалијјэтлэри

17 Үч күн сонра Павел јөһудилэрин адлы-санлыларыны бир јерэ чағырды вэ топлашдыглары заман, онлара деди: «Гардашлар! Мэн халгымыза вэ ја өчдадымызын адэтлэринэ гаршы бир шеј етмэдијим һалда, мөһбус олагаг Јерусэлимдэ ромалыларын элинэ тэслим едилдим.

18 Онлар да мәни истинтаг едэрэк, азад етмэк истэдилэр, чүнки мөндэ өлүмэ лајиг бир күнаһ јохдур.

19 Јөһудилэр исэ буна гаршы чыхдылар вэ мэн гејсэрин мөһкэмэсини тэлэб етмэјэ мөчбур олдум. Лакин халгымдан бир шикајөтим јохдур.

20 Елэ бу сэбэбдэн сизи дөвөт етдим ки, сизи көрүб сөһбөт едим. Чүнки мэн, Исраилин үмиди үчүн бу зэнчирлэ бағланмышам.»

21 Онлар да она дедилэр: «Биз сэнин һаггында Јөһудејадан мөктублар алмадыг вэ бураја кэлэн гардашлардан һеч бири хэбэр кэтирмэди, јахуд сэнин барэндэ пис бир сөз данышмады.

22 Лакин фикирлэрини сөндэн динлэмэк истэјирик, чүнки бизэ мэлумдур ки, бу тэригэтэ гаршы һэр јердэ сөз сөјлэнир.»

23 Павел үчүн бир күн тэжин етдилэр вэ чохлау адам онун јашадығы евэ, јанына кэлди. О да Аллаһын Сэлтэнэтини чидди шэкилдэ онлара бэјан едиб, сэхэрдэн ахшама гэдэр изаһ едирди. Мусанын Ганунуна вэ пејғәмбэрлэрин китабларына эсасланараг, онлары Иса барэсиндэ игна етмэјэ чалышырды.

24 Павелин дедији сөзлэрэ бэ'зилэри инандылар, бэ'зилэри дә инанмадылар.

25 Онлар бир-бирилэри илэ разылашмадыгда, Павел бу сөзү дедикдэн сонра кетдилэр: «Мүгэддэс Рух Јешаја пејғәмбэр васитэсилэ эчдадымыза* бу көзэл сөзү деди:

26 "Бу халгын јанына кет вэ де:

Мүнтэзэм ешидэчэксиниз, амма анламајачагсыныз,

Мүнтэзэм бахачагсыныз, лакин көрмэјэчэксиниз.

27 Чүнки бу халгын үрэји кобудлашмышдыр,
 Гулаглары илэ ағыр ешидир,
 Вэ көзлэрини јуммушлар ки,
 Көзлэри илэ көрмэсинлэр,
 Гулаглары илэ ешитмэсинлэр,
 Үрөклэри илэ анламасынлар вэ дөнмэсинлэр ки,
 Мэн онлара шэфа верим."

28 Инди билин ки, Аллаһын тэ'мин етдији хилас гејри-јәһудилэрэ көндэрилмишдир вэ онлар гулаг аса-чаглар.»

/29 Павел бу сөзлэри дедикдэн сонра јәһудилэр, бир-бирилэри илэ чох мұнагишэ едэрэк кетдилэр./

30 Павел кирэлэдији евдэ там ики ил галыб јанына кэләнлэрин һамысыны гебул едирди.

31 Аллаһын Сэлтэнэтини тэблиғ едиб Рэбб Иса Мэсиһ барэсиндэки һегигэти бөјүк чэсарэтлэ вэ кимсэдэн манечилик көрмэдэн өјрэдирди.

*25.Эчдадымыза – эн эски мэтнлэрдэ, "эчдадымыза".